לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

יום א', ד' בתשרי תשמ"ח, 27 בספטמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13455 / המחיר –.1 ש"ח כולל מע"מ

.שלמונים מאש"ף לחברי המשלחת לז'נבה" ● עמוד 4
תפנית בעמדת בריה"מ כלפי הוועידה הבי"ל ● עמוד 4
נפטר יוספ'לה טבנקין מראשי הקבה"ם ● עמוד 3
הסכם השכר–עדיין ללא גמר חתימה טובה ● עמוד 19
חמישה הרוגים בתאונות בימי החג ● עמוד 19
רג'ן ראין יגורש מישראל ● עמוד 18

חייל המילואים אלכסנדר ארד, שנרצח בצומת מגידו, יובא היום למנוחות ברמות מנשה

אלכסנדר ארד, בן 43, נדקר למוות בשעה שהמתין לטרמפ הביתה לאחר שסיים שמירה בבסיס בצפון ● המחבל חטף את נשקו ונלכד לאחר מירדף על ידי שוטרי מג"ב ● ביתו – בכפר ימון – נהרס אתמול בפקודת אלוף הפיקוד ● התנדב לשרות מילואים לאחר שסבל מנכות קלה ● קיבוץ רמות־מנשה: הרצח — מכה קשה לקיבוץ ולחבריו, הדוגלים בהידברות ובדו־קיום בשלום עם שכנינו הערבים

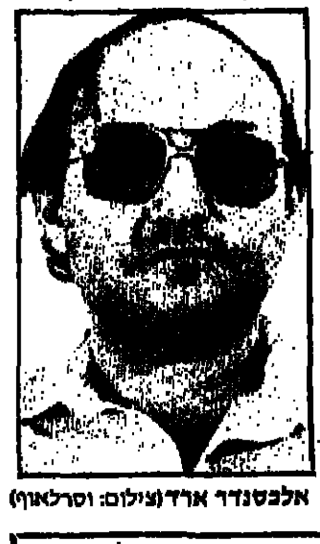

אלכסנדר ארד (צילום: וסרלאוף)

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

אלכסנדר ארד, בן 43, שנרצח ביום חמישי לפני הצהריים ע"י מחבל בצומת מגידו, יובא היום אחה"צ למנוחות בקיבוצו רמות־מנשה.

אלכסנדר ארד הגיע לצומת „מגידו" ביום חמישי בשעה 6.45 בבוקר, כאשר היה בדרכו הביתה מבסיס צה"ל בצפון הארץ בו שירת במילואים. בעת שחצה את הצומת התנפל עליו הילאל מוחמד אחמד חג' אברהים, מהכפר ימון, שכנפת ג'נין, ודקר דקירה עמוקה בחזה. לאחר מכן נטל את נשקו (תת־מ"ק עוזי) ונמלט.

ארד התמוטט והוחש לביה"ח „העמק" שבעפולה ע"י מכונית שעברה במקום. שם נקבע מותו.

(המשך בעמוד 17)

„תפקידי לרצוח יהודים"

אמר המחבל לנער מנצרת־עלית שהיה עד לרצח ● הצליח ללכוד שלושה שוטרים צבאיים לפני שנתפס ע"י שוטרי מג"ב

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר" בעמק

על האירועים שקדמו לרצח, וכן על מה שהתרחש מייד לאחריו נודעו אמש לכתבנו הפרטים הבאים: דקות ספורות לפני הרצח הגיע לצומת נער בן 13.5 ממגדל העמק. הנער הקדים את חבריו שעסקו ברכיבה על אופניים במסגרת אימון של קבוצות רוכבים מנצרת עלית.

המחבל ניגש תחילה אל הנער וביקש ממנו, באנגלית, את אופניו; הנער סירב ושאל את המחבל למעשיו והלה ענה לו: „תפקידי לרצוח יהודים". ברגע הזה הגיע לצומת גם אלכסנדר ארד והמחבל פנה אליו ודקר אותו למוות כשהנער היה עד ראייה לרצח. ארד הספיק לבקש מים מהנער והתמוטט.

שלושה נערים אחרים מקבוצת הרוכבים הגיעו בשלב זה לצומת והזעיקו עזרה, מהכלא הצבאי הסמוך. שלושה חיילים מהמשטרה הצבאית פתחו במירדף אחרי הרוצח והשיגוהו כ־200 מטרים ממקום הרצח. הוא כיוון אליהם את הנשק וה„עוזי" שנטל מחייל המילואים, וציווה עליהם לזרוק את נישקם. הם נכנעו וזרקו את הנשק.

המחבל לחץ על ההדק, והסתבר כי ב„עוזי" אין מחסנית. הוא החל בורח והשוטרים הצבאיים פתחו במנוסה גם הם. רק בשלב הבא הגיעו חיילי מג"ב ותפסו את המחבל.

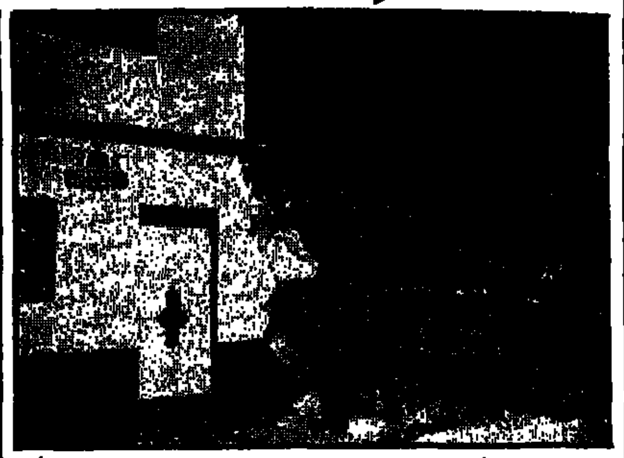

בהוראת אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, הרסו, אור ליום אתמול, אנשי זרועות הבטחון את ביתו של הילאל מוחמד אחמד חג' איברהים מהכפר אל־יאמון, שביצע את הרצח של חייל המילואים. (צילום: דובר צה"ל)

מציע השבתת מחאה של העתונות

הצעה להשבתת מחאה של כל העתונות בארץ תועלה לדיון בישיבה מיוחדת של הנהלת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, שזומנה בעקבות גל ההתנכלויות לעתונאים שהגיעה אמש לשיאה בדקירה כתב „ידיעות אחרונות" צדוק יחזקאלי. יו"ר האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, אמנון נדב, הביע כשבת את הזדעזעותו מהמקרה ואמר כי לא ניתן להמשיך ולהשלים עם האלימות הפיסית והמילולית כלפי ציבור העתונאים בארץ. ראה ידיעה בעמוד 18.

בנו של השר שריר לומד בפנימייה בלונדון במחיר 8850 ליש"ט לשנה

לשכת השר: זה נושא אישי — ולא נגיב

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — גדעון (גדי) שריר, בנו של שר־התיירות והמשפטים, אברהם שריר, היה בין התלמידים אשר החלו את שנת הלימודים החדשה בפנימיה היוקרתית „כרמל קולג'" בבריטניה. שמה של הפנימייה עלה לכותרות לפני זמן מה, כאשר נודע שכמה מבניהם של הדיפלומטים המשרתים בשגרירות ישראל בבריטניה שולחים את בניהם לפנימיה זו, ומשרד החוץ משתתף במימון לימודיהם. או הוסבר שהורים אלה נשלחו על ידי המדינה לבריטניה, והם רוצים לתת לילדיהם חינוך יהודי על רמה גבוהה. אך קצת קשה להבין את ההצדקה לכך שבנו של שר בממשלת ישראל נשלח מהארץ ללמוד בפנימיה זו.

8,850 ליש"ט לשנה

„כרמל קולג'" שייך לזרם האורתודורכסי ובין תלמידיו 53 זרים מכל רחבי העולם. בין תשעת הישראלים הלומדים שם, שני בנים של עורכי דין ידועים, גם הם התחנכו באותה פנימיה. גזבר הפנימיה, מר סטון, ציין כי „כרמל קולג'" לא מעניק מילגות לסטודנטים זרים, ועליהם לשאת במלוא שכר הלימוד המגיע ל־8,850 לירות שטרלינג לשנה (23,895 ש"ח) כשני שלישים ממשכורתו השנתית של שר במדינת ישראל.

בתוך כך נודע כי לא מכבר היתה הגברת שריר בלונדון וביקשה להסדיר שם לימודי משפטים גם לבתה.

התגובה: נושא אישי

בתגובה לידיעה מלונדון נמסר מלשכת שר־המשפטים, כי המדובר בנושאים אישיים של המשפחה. לאור עובדה זו סרבו למסור תגובה כלשהי.

המשורר אבא קובנר איננו

אבא קובנר, חתן פרס ישראל לספרות, מראשי המרד בגיטו וילנה, ממפקדי הפרטיזנים בפולין, מחבר „הדף הקרבי" של חטיבת גבעתי במלחמת השחרור וממייסדי בית־התפוצות — מת בראש־השנה בקיבוצו עין־החורש ● ארונו יוצב מחר בשעה 11.00 בבית־התפוצות בת"א ואחה"צ יובא למנוחות בקיבוץ

מאת כתב „על המשמר"

המשורר אבא קובנר, חתן פרס ישראל לספרות, ממפקדי הפרטיזנים בפולין וממארגני העליה הבלתי ליגלית לארץ ישראל, מת בראש־השנה, בקיבוצו עין החורש לאחר מחלה ממושכת. בן 69 היה במותו. ארונו יוצב מחר בשעה 11.00 בבית התפוצות בת"א, ובשעה 14.00 בקיבוצו עין־החורש, שם יובא למנוחות.

(המשך בעמוד 4)

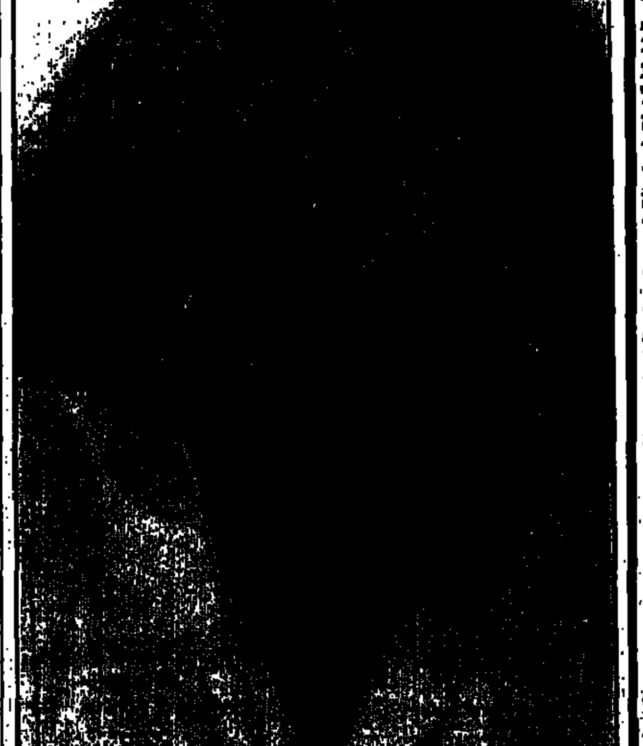

שמיר מבודד

שיחתו של שר־החוץ שמעון פרס עם עמיתו הסובייטי שווארנאדזה, שנערכה ערב ראש השנה מצביעה על התקדמות איטית, אך עקבית של מוסקווה לחידוש הקשרים עם ישראל. הפעם היתה זו פגישה גלויה ורשמית שנקבעה מראש, ולא כמו בעבר שוחח כאילו אקראית באחד המסדרונות של האו"ם. אך גם מעבר לצד הטקסי, שגם הוא חשוב ביחסים עם ברית־המועצות, הרי גם בתוכנה חיו חידושים, גם אם עדיין לא מפליגים. הסובייטים החליטו להאריך את שהותה של המשלחת הקונסולרית שלהם בארץ לשלושה חודשים נוספים, וייתכן, כי היא משמשת גרעין של השגרירות לעתיד לבוא. מה עוד, שמשלחת זו תעסוק כנראה גם בפעילות מדינית. על פי המידע, לא מלא משיחות פרס־שווארנאדזה נראה, כי שר החוץ הסובייטי הגמיש את עמדתה של מוסקווה בעניין הוועידה הבינלאומית, כאשר עיקר התעניינותה היא בעצם קיומה של הוועידה בהשתתפותה של ברית־המועצות. השידור ברדיו מוסקבה, למחרת השיחה (בשפה עברית) אשר שיבח את שמעון פרס כמתון יותר מיצחק שמיר לא היה מקרי. מוסקבה נהגה עד כה לא לעשות הבחנה בין שניהם והפעם אולי לראשונה חילקה שבחים לשר־החוץ שמעון פרס.

ראש־הממשלה יצחק שמיר מנסה ליצור רושם בדעת הקהל כאילו הוועידה הבינלאומית דעכה או מתה, אך העובדות בשטח סותרות את ההנחה הזאת. שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ דיבר עם פרס, בין היתר, על הוועידה הבינלאומית כהצעה היחידה הקבילה היום על־כל הגורמים האזוריים והבינלאומיים. הקונגרס היהודי האמריקני, גוף בעל השפעה גדולה בקרב יהדות ארצות־הברית עשה מעשה בלתי שגרתי, כאשר נתן את תמיכתו לקידום השלום בדרך של ועידה בינלאומית. נכון, היתה כאן חריגה מן הנוהג שהארגונים היהודיים בארצות־הברית אינם מתערבים בנושאים מדיניים הנתונים במחלוקת בתוך ישראל עצמה. יצחק שמיר יצא מגדרו, ונזף בקונגרס היהודי, אך אין בנזיפה זו כדי לטשטש את עמדתה הברורה של היהדות האמריקנית בשאלה הקיומית של מדינת ישראל.

בדידותו של שמיר בזירה הבינלאומית והאזורית בולטת לעין. נשיא מצרים חוסני מובארק מסרב לחפגש עם שמיר כל עוד לא ישנה את עמדתו בעניין הוועידה הבינלאומית. שמיר הטועו שיש לו תוכניות חלופיות לעשיית השלום, נותר בלי אף פרטנר לתוכניותיו המדומות. עם מי הוא יעשה שלום על פי תנאיו אולי עם חבריו בליכוד – בתמיכה של מפלגות הימין.

"המשמר"

על הראשון שקרא לעם במצור „לא נלך כצאן לטבח"
על איש הדף הקרבי בחזית הדרום במלחמת העצמאות
על משורר המצוקה, הזעם, המאבק והנצחון

על

אבא קובנר

איש הקיבוץ
והתהגות היהודית האנושית

שאיננו

אבלים חברי מפ"ם באשר הם

מרכז מפ"ם

משורר, לוחם, איש ציבור — כל אלה ועוד הרבה יותר

אישיותו היוצרת, הרב־גונית, עתירת־הכשרונות — אינה סובלת את הצימצום שבהגדרה מושגית חד־משמעית. חייל ופרטיזאן, נואם ואיש־ציבור, הוגה־דיעות ומנהיג, משורר וסופר, חוקר תולדות העם היהודי, — אבא קובנר היה כל־אלה ועוד הרבה יותר דברים, ומעל לכל ובראש־וראשונה הוא היה אבא קובנר. אישיות ייחודית. הרבה הספיק בששים ותשע שנות חייו, הרבה יזם והגשים, ללא לאות וללא הפוגה, תמיד תיכנן תוכניות חדשות ומבטו היה מופנה קדימה, אל העתיד. סימני הגיל לא ניכרו בו, עייפות לא נתנה בו אותותיה, עד שהכריעתו המחלה חשוכת־המרפא. גם עמה נאבק, ודומה היה כי יכול לה, ואף תיעד את מאבקו עמה בספר־שיריו האחרון שראה אור לפני כמה שבועות („סלון קיטרינג").

היום, כשאנו מלווים את אבא קובנר בדרכו האחרונה, אנו נזכרים בראש וראשונה בתחנות־חייו, התחנות האלה שיצרו מיתוס, שהיו סמל לגבורת עמנו בעידן הזה, עליהן התחנכו בני־דורנו.

מסוואסטופול לווילנה

מי היה מנחש שדווקא נער יהודי זה, בן־טובים, שנולד בסוואסטופול (רוסיה) ב־14 במארס 1918 והגיע בגיל שמונה עם הוריו לווילנה, נועד להיות ממנהיגי המרד בגיטו ווילנה ומארגני בריחת היהודים משם, לעמוד בראש קבוצת פרטיזאנים ביערות. אבל הדברים התרחשו במציאות כמעט באופן טבעי ומובן מאליו. אבא קובנר, חניך השומר־הצעיר, נמצא בווילנה ב־19 בספטמבר, כאשר הצבא האדום נכנס לליטא על פי הסכם ריבנטרופ־מולוטוב. בחודשים שעברו עליו תחת השלטון הסובייטי החל אפילו ללמוד באוניברסיטה, ולכתוב שירים ביידיש ובעברית. למרות זאת שהרוסים לא ראו בעין יפה כל פעילות ציונית. אבל, ב־24 ביוני 1941 חל המהפך הגדול. קלגסי צבא היטלר כבשו את וילנה. החלו רדיפות היהודים. ההכנות להשמדה. אנשי תנועות הנוער היהודיות היו ראשונים להתארגנות מחתרתית לשם הצלת בני־עמם. מנזר־אחיות שקט ומבודד ליד וילנה שימש להם מקום ריכוז ראשון. הרבה לא ניתן היה לעשות, אך הם עשו כל מה שאפשר היה. בספטמבר 1941 כבר הושמדו רוב יהודי ווילנה. אלה ששרדו, רוכזו בין חומות הגטו. אבא קובנר נטש את מקלטו במנזר ופילס דרכו אל הגטו.

הדף הקרבי הראשון

הוא אירגן שם קבוצות לוחמים. האם היתה זו „מלחמת יאוש"? השיב על כך אבא קובנר בדברי־עדותו במשפט אייכמן: „גם המלחמה הזאת, הקרויה משום־מה מלחמת־יאוש, עשו אותה אנשים מאמינים, אנשים שהאמינו שיש טעם ותכלית למות שעה אחת קודם למען משהו שהוא למעלה מן החיים". הוא האמין בתכליתו של המאבק, בתוחלת הגבורה, בהכרח להתנגד לאוייב המבקש את נפש העם היהודי. שם חיבר אבא קובנר את הדף הקרבי הראשון שלו: „אל נלך כצאן לטבח" שנחשף לכרוז המרד הראשון בווילנה.

לימים, נמצאו לוחמים ועדים רבים שתיעדו את מאבק המחתרת היהודית בגיטו וילנה, ובראש וראשונה רוז'קה קורצ'אק בספרה „להבות באפר". אבל אבא קובנר לא כתב ספר משלו בפרוזה על פרשיות אלה. כמשורר־יוצר הוא חש כי לא יוכל לבטא את ההוד והאימה במלים פשוטות, בתחביר רגיל. הוא מסר את עדותו בדרכו המיוחדת, בפואמה רחבת־היריעה „עד לא אור" (1947), שהכל נאמר בה ברמז, בסמל, בדימוי פיוטי.

לאחר עלייתו לארץ ישראל (1945), ביקש להתערות בחיי קיבוצה, עין־החורש, להיות עובד אדמה. אך הגורל רצה אחרת. ולאבא קובנר לא נועדו חיים שקטים. הוא הכיר את שמעון אבידן, שהיה מפקד המחלקה הגרמנית של הפלמ"ח, וכאשר, אחרי החלטת האו"ם ב־1947, החלו ההכנות לקראת בלימת הפלישה הבלתי־נמנעת של חילות ערב, הוטל על שמעון אבידן להקים את חטיבת הדרום (היא חטיבת „גבעתי") והוא צירף את אבא קובנר לחטיבתו והטיל עליו את פעולת ההסברה. בימי הקרבות הקשים החל מיוני 1946, הוציא אבא קובנר דף קרבי שהיה לשם־דבר בהיסטוריה של מלחמת השיחרור. עד מאי 1949 הופיעו בסך הכל 27 דפים, והם נחשבים כיום לדפי־מופת בסוגם.

„פנים אל פנים"

לימים חזר אבא קובנר והעלה את פרשיות מלחמת־השחרור שהיה להם שותף ועד, ברומן שהיה מתוכנן כטרילוגיה, תחת השם הכולל „פנים אל פנים", והוציאו ממנו רק שני כרכים, „שעת האפס" (1953) ו„הצומת" (1955). אבא קובנר עצמו ראה כהישגו האישי והאמנותי הגדול ביותר את „כיבוש נופה של הארץ": „דומה עלי כי שוב איני מתאר אשוח במקום אקליפטוס ואת וילנה במקום רחובות. נוף הארץ הזאת נספג אל תוך עורקי. והתחושה הזאת וההרגשה הזאת, שאינני שוב גר וקרוב, אלא שזה ביתי במובן השירי העמוק — זאת היא ההרגשה הגדולה ביותר."

בחתום השירה הוא נתן ביטוי לתחושת האדם במלחמת השיחרור, בפואימה שלו „פרידה מהדרום" (1949), שהיא מעין קולאז' של פרקי־חיים ודימויים פיוטיים תמציתיים.

הרחבת גבולי השירה

כל ספרי־השירה הבאים של אבא קובנר עמדו בסימן ההתחדשות והנסיוניות.

המשורר ביקש להרחיב את גבולות שירתו, להורקק למוטיווים חדשים ולצורות חדשות, לתפוס את חידושי רוח־הזמן וההווי המשתנה. „מכל האהבות" (1965) הוא קובץ שירים ליריים המושתתים על השיבה לימי־הילדות, השורשים האישיים והרשמים הראשונים. שאיפתו לשחרר את עצמו משיגרת הלשון הפאתטית ולהתקרב ככל האפשר אל הממשות, שבעבר ובהווה, היתה המניע לכתיבת שירי הספר „אחותי קטנה" (1967), שיבה לפרשה מימי המלחמה מתוך ראייה רעננה, עתירת דמיון וסמליות. הספר „חופה במדבר" (1970) מכנס בדפיו את התיחסותו של המשורר למציאות החדשה שנוצרה בישראל אחרי מלחמת ששת הימים, תוך איזכור מומנטים שהיו ביסוד הפואמה שלו „פרידה מהדרום", שנכתבה לאחר מלחמת השחרור. ואלו „להקת הקצב מופיעה על הר הגריזים" (1972), הוא ספר של חשבון־נפש נוקב שעורך המשורר עם המציאות הישראלית והמצב היהודי הכללי. הספר „תצפיות" (1977) מהוות שינוי כיוון מסויים בדרכו, כפי שמעיד אבא קובנר עצמו: „דברים שנראו לי חשובים — אינם חשובים בעיני היום. פחות חשוב נראה היום בעיני לשנות את המציאות, הרבה יותר חשוב לי להכין אותה. לא להילחם נגדה. לכן גם חלה אצלי הירידה בפאתוס..."

את עשר שנות חייו האחרונות הקדיש אבא קובנר במידה רבה לתיכנונו, הקמתו ופיתוחו של „בית התפוצות", בו ראה מוקד היסטורי ותרבותי, העשוי להנציח את ערכי העם היהודי בפיזורו, לשחזר את אוצרות הרוח והאמנות שלו, להקים גלעד לתנועות הדתיות, המדיניות והרוחניות שנוצרו בקרבו במשך מאות בשנים, ולבסוף לגלות את יסודי הזהות היהודית, העשויה להיות הגורם המאחד והמקרב בין יהודי התפוצות ויהודי ישראל.

א.ב. יפה

"על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3‑43360‑4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex. 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102‑121. טל' 231161‑3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סנבור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

בית התפוצות אבל על מותו של
אבא קובנר
יקיר בית התפוצות
ממניחי היסוד ומעצבי דמותו של הבית
הארון יוצב ב„בית התפוצות"
ביום ב' ה' בתשרי תשמ"ח 28.9.87
בין השעות 11 עד 12 לפנה"צ
הנהלת בית התפוצות
מועצת המנהלים ועובדי הבית

הננו מודיעים בצער רב
על מותו הטראגי של חברנו היקר,
אלכסנדר (אלכס) ארד
ההלוויה תיערך היום, יום א' 27.9.87,
בשעה 15.00 בקיבוצנו
בית רמות מנשה

לקיבוץ רמות־מנשה ולמשפחה
אתכם באבל בנפול
אלכסנדר ארד
קיבוץ רמת־השופט

למבל, למשפחה ולכל קיבוץ רמות־מנשה
משתתפים באבלכם הכבד במותו של
אלכס ז"ל
קיבוץ דליה

עם המשפחה וקיבוץ עין־החורש
א ב ל י ם
במות
אבא קובנר
בית אילון

עם המשפחה וקיבוץ עין־החורש
א ב ל
הקיבוץ־הארצי השומר־הצעיר
על מות
אבא קובנר
מזכירות הקיבוץ הארצי

ביתנו אבל במות חברנו היקר
אבא קובנר
נפטר ביום ו' ב' דראש השנה תשמ"ח, 25.9.87
הארון יוצב ביום שני 28.9.87, בשעה 11.00
בבית התפוצות
בשעה 14.00 יוצב הארון בעין־החורש
בשעה 15.00 תצא ההלווייה לבית הקברות
בעין־החורש
המשפחה ובית עין־החורש

על מות
אבא קובנר
א ב ל
בית ספרית פועלים

המומים ואבלים
על מותו של
אבא קובנר
המעצב והמדריך הדגול שלנו
מוזיאון יד מרדכי

לקיבוץ עין־החורש ולמשפחה
אתכם באבלכם
במותו של
אבא קובנר
בית המעפיל

מת יוספ'לה טבנקין

היה מפקד חטיבת הראל בפלמ"ח ובנו של מנהיג אחדות העבודה והקבה"מ יצחק טבנקין

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר" בעמק ומאת כתב עתיים

יוסף (יוספ'לה) טבנקין, חבר עין־חרוד מאוחד שהיה מפקד חטיבת הראל של הפלמ"ח, בנו של יצחק טבנקין מנהיג אחדות העבודה והקיבוץ המאוחד, נפטר ערב החג, בן 66 היה במותו.

יוספ'לה טבנקין נולד בתל אביב, גויס לפלמ"ח ב־1941 על ידי יגאל אלון, והוטל עליו או להכין את הקורסים של מפקדי הכיתות של הפלמ"ח. הוא חזר לעין חרוד ב־1945 לשנה, ונשא לאשה את יעל, ונולדו להם 4 ילדים. מאוחר יותר חזר לגדוד המטה של הפלמ"ח והיה פעיל בפלי"ם בהעפלה ובמחנות קפריסין.

מפקד חטיבת הראל

ב־1948 השתתף בפריצת הדרך לירושלים ושחרורה במבצע נחשון ובמבצע הראל שאחריו נפרצה דרך בורמה ונכבש הר הקסטל. אחרי ההפוגה הראשונה קיבל יוסף טבנקין מידי יצחק רבין את הפיקוד על חטיבת הראל, שנטלה גם חלק במבצע חירם, ומבצע הכיתור על המצרים מדרום לרפיח, דבר שאיפשר לאחר מכן את שיחות שביתת הנשק. יוספ'לה טבנקין נחשב לאחד המקוריים ובעלי המעוף מבין מפקדי תש"ח. חידש תפיסות רבות ובנה קודרים.

הוא שב לביתו בעין חרוד ב־1950, שם שימש תקופה מסויימת כמזכיר המשק וב־1956 גוייס לוועדת הביטחון של הקיבוץ המאוחד.

למד בטכניון וניהל לאחר מכן את מפעל „פלדות" בעין חרוד מאוחד, ושנים אחר כך ניהל מפעלי תעשייה שונים. ב־1981 החל להרצות בסמינרים שונים באפעל והקדיש מחצית מזמנו למחקר היסטורי על מלחמת השחרור. עסק שנים בכתיבת ספר על חטיבת הראל וכמעט הגיע לסיומו.

יוספ'לה טבנקין

כתב מאמרים ורשימות רבות על המתחולל במדינה כשהוא מגלה רגישות מיוחדת בנושאי כלכלה. הביא לאור בספר את משנתו של אביו, יצחק טבנקין ז"ל. הוא חי את בעיות עין חרוד והשיגיה וחיפש בהתמדה פתרונות אפשריים לחיזוקם של עין־חרוד; והתק"ם ותנועת העבודה.

הוא איש הציונות המקסימליסטית, דגל בהתיישבות בארץ ישראל השלמה ואף התנגד בזמנו לנסיגה מסיני אך כל פעולותיו היו במסגרת מפלגת העבודה. טבנקין יובא למנוחות בקיבוצו היום בשעה ארבע אחר הצהריים.

השאיר אחריו אשה, יעל, וארבעה ילדים: רוני, יואב, מיכל ואלון.

למשפחה
ולקיבוץ רמות־מנשה
משתתפים באבלכם הכבד
בנפול
אלכסנדר ארד
מחלקת הבטחון
ומזכירות
הקיבוץ הארצי

עם המשפחה וקיבוץ רמות־מנשה
אתכם באסונכם הכבד במות
אלכס
קיבוץ מגידו

למבל, למשפחה ולקיבוץ רמות־מנשה
כואבים אתכם את הרצח הנתעב
של חברכם־חברנו
אלכס ארד
גרעין ניר עוז
וקיבוץ יחיעם

לבושקה ולמשפחתה
אתכם באבלכם
במות האח
אמנון דורון (ספקטור)
קיבוץ שריד

ליעל ולכל משפחת טבנקין
אתכם באבל הכבד על מות
יוספ'לה טבנקין
משפחת שמיר
בקיבוץ רוחמה

את המורשת של
אבא קובנר
נמשיך לשרת
עם ויטקה, מיכאל, שלומית,
כל המשפחה ועין־החורש
גם בימים אלה
מורשת בית עדות
ע"ש מרדכי אנילביץ'

לויטקה, למשפ' קובנר,
לבית עין החורש
אתכם באבלכם על מותו של
אבא
לוחם ושולם, הוגה ובונה, איש הרוח והחומר,
סולל נתיבות חיים
עובדי ופעילי גבעת חביבה
והמרכז לתיעוד וחקר של השומר הצעיר

על מות ידידנו
אבא קובנר
תנחומים למשפחתו ולקיבוץ עין־החורש
זאב (ולוו) ורובע
רבינוביץ' (פאריס)

לויטקה, למשפחה ולקיבוץ עין־החורש
משתתפים באבלכם הכבד במות
אבא קובנר
הלוחם והמשורר
קיבוץ להבות חביבה

בית יד־מרדכי
מרכין ראשו במות
אבא קובנר ז"ל
קיבוץ יד־מרדכי
ומוזיאון יד־מרדכי

ביום השנה לפטירתו של חברנו
מאיר בן צבי (גרינברג)
נעלה לקיברו ונתייחד עם זכרו
ביום שני 28.9.87 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ דן

ח"כ אלוני: לדחות כפיית „בעזרת השם" על צה"ל

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

שר הדתות זבולון המר, יבקש לדון היום בישיבת הממשלה באיסור שהוציא הרמטכ"ל, רא"ל דן שומרון, לפתוח מסמכים רישמיים של צה"ל בכותרת „בעזרת השם".

חברת הכנסת שולמית אלוני, יו"ר תנועת ר"צ, קוראת לממשלה לדחות על הסף את דרישתו זו של שר הדתות. „דרישתו של המר היא למעשה התגחלות בלתי־חוקית נוספת של הסיעה הדתית, והפעם בצה"ל עצמו. „שהרי מה ההבדל בין מכתבים של צה"ל לבין מכתבים של משרדי הממשלה, בתי־המשפט, המשטרה או כל גורם ממלכתי אחר" שואלת אלוני וקובעת „הפלישה הבלתי חוקית אסור שתהפוך לחוקית."

כתבנו הצבאי מעיר כי איסור הרמטכ"ל בעניין זה באה לאחר שורת תלונות של הורי טירונים שקיבלו הזמנות לטקסים צבאיים כשבראשם ניכתב „בעזרת השם".

שר הדתות זבולון המר מחה אמש בחריפות על דבריה של ח"כ שולמית אלוני. השר המר אומר כי בדרכה משבשת אלוני ומסלפת את העובדות, כאשר שנאת הדת מעבירה אותה על האמת. אין מדובר כלל ועיקר בכפייה דתית או בדומה לה, אלא להפך, והרי כפייה אנטי־דתית האוסרת על אדם להתנהג ולכתוב כפי שהורגל וכפי שהוא נוהג על פי חינוכו. השר כתב לראש הממשלה כי קצינים וחיילים דתיים רבים נפגעו מהחלטת הרמטכ"ל.

ברונו תובע מניסים לקצץ עוד בתקציב

● במטרה להוריד האינפלאציה לרמה חד־ספרתית השניים יצאו אמש לדיוני קרן המטבע בארה"ב

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ערב יציאתם של שר־האוצר משה נסים והנגיד בנק ישראל מיכאל ברונו לארה"ב, התחרש אתמול וויכוח ביניהם על אימוץ תוכניות כלכליות להורדת האינפלציה.

הנגיד קרא אתמול לממשלה לאמץ תוכנית כזו ואמר שללא תוכנית כזו תיסוג המדיניות הכלכלית מהשגי התכנית הכלכלית. הנגיד אמר שיש לקצץ את תקציב המדינה במאות מיליוני שקלים.

לרמה חד־ספרתית

מזה כמה שבועות שברונו דורש מנסים להחליט על תוכנית להורדת האינפלציה לרמה חד־ספרתית אך נסים סקפטי לגבי האפשרות לאמץ תוכנית כזו. שני האישים יצאו אמש לארה"ב בה ישתתפו בדיוני הכינוס השנתי של קרן המטבע הבינלאומית.

לקצץ בתקציב

„על הממשלה לקצץ בתקציבה בשנה הקרובה במאות מיליוני שקלים, אם ברצונה לשמור על הישגי המדיניות הכלכלית ולהתקדם לעבר הצמיחה המיוחלת במשק" — סבור נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו.

בראיון ל„קול ישראל" בראש השנה אמר הנגיד, כי היעד הכלכלי המרכזי בפתח השנה החדשה צריך להיות — העמקת ההישגים שכבר הושגו בתוכנית ההבראה של הממשלה ונסיון לצעוד קדימה. כל דריכה במקום גורמת למעשה לנסיגה.

בנושא השכר אמר הנגיד, שתוספת שניתנה לסקטור הציבורי בשיעור 5 אחוז היתה מוצדקת, כיוון שהשכר בסקטור זה נשחק מאד, אבל אין לאפשר העלאות בסקטור העסקי.

סגנו של ערפאת מוקיע את תוקפיו של ד"ר נוסייבה

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

סגנו של ערפאת, אבו ג'יהאד, גינה בסוף השבוע את תוקפיו של סרי נוסייבה, שהשתתף במגעים עם הליכוד, ואמר כי הכאתו של נוסייבה אינה עולה בקנה אחד עם הערכים הדמוקרטיים של אש"ף. אבו ג'יהאד אומר כי חמור במיוחד שההתנפלות על נוסייבה נעשתה בקמפוס של אוניברסיטה פלשתינית.

כתבנו מעיר, כי עצם ההודעה הפומבית של הגינוי יש בה משום גיבוי למגעים עם הליכוד, ולנוסח ההסכם שהושג במגעים אלה.

במלאת 30 למותו של חברנו
חיים איתן
נעלה לקברו ביום ב' 28.9.87 בשעה 15.30
מיד לאחר מכן תערך אזכרה לזכרו במועדון החבר
המשפחה
וקיבוץ עין שמר

לבלה, הבנות ובני המשפחה
שותפים לצערכם והכאב
במות חברנו היקר עשרות בשנים
אמנון דורון ז"ל
בן ארץ פניה ואברשה, בן שלום מרים ואהרן, ברונשטיין ביטה ויהושוע, גוטמן ספי ומנוחה, גולדנברג רחל ואנשל, יגר רני, לבצלטר אדי ויעקב, ליבלינג אבמה ואשר, פלדמן מרים ויצחק

המשכים

אבא קובנר

(המשך מעמוד ראשון)

הספר האחרון

אבא קובנר נפטר לאחר מחלה ממושכת, בעקבות ניתוח שעבר בארה"ב בו הוסרו מיתרי קולו. תקופה שהותו בבית-החולים ומאבקו במחלה, הוא נושא ספר שיריו האחרון, „סלון קטרינג" שיצא לאור בימים אלה. (רשימה מורחבת על חייו ופועלו הספרותי, ראה בעמוד 2)

„כאשר אני כותב אני דומה לאדם נתפלל." אמר פעם אבא קובנר. ועוד אמר: „שירתי היא נסיון להפוך אפר לאור תמיד" ואכן מתווה יצירתו של סופר ומשורר גדול זה עדות נצח למוראות התקופה הטראגית ביותר בתולדות עמנו, אותה חש על בשרו, ולה נתן ביטוי עז.

בראשוני המורדים

אבא קובנר נולד בשנת 1918, בסבסטופול וגדל בוילנה, שם היה פעיל בתנועת הנוער הציונית סוציאליסטית השומר-הצעיר. כאשר כבשו הגרמנים את העיר והאיזור הבינו אך מעטים את גודל האסון הקרב. אך כאשר שמע אבא קובנר, אז בן 22 בלבד, את עדותם המזועזעת של מתי המעט שמילטו נפשם מגיא ההריגה בפונאר, הבין עד מהרה כי „פונאר איננו אירוע בודד". „מותם של האלפים מבשר את חיסולם של המליונים" — כתב. הוא חיבר את הכרוז הראשון הקורא ליהודים בגיטו וילנה להתבונן ולא ללכת כצאן לטבח. בכך הפך למנהיג תנועת המחתרת היהודית בגיטו. לאחר חיסול הגיטו היה למפקד יחידה פרטיזנית יהודית ביערות.

נכלא ע"י הבריטים

ב-1945 עלה אבא קובנר לארץ-ישראל, לא לפני שעזר לארגן את „הבריחה" של שארית הפליטה, אך הוא נעצר בדרכו על-ידי הבריטים והועבר לכלא בירושלים, ממנו שיחררו אותו ההגנה. עם שחרורו הקים ביתו בקיבוץ עין-החורש עם אשתו ויטקה, אף היא פרטיזנית לשעבר ושני ילדיהם. במלחמת השיחרור שירת כקצין תרבות בחטיבת גבעתי בחזית הדרום.

9 קובצי שירה

עבודותיו של אבא קובנר מושרשות עמוק בחוויותיו האישיות ובמאמציו לבטא ולהבין את בעיותיו ותלאותיו של הקיום היהודי בימינו. חיבר תשעה קובצי שירה ושני ספרי פרוזה על מלחמת השיחרור. אבא קובנר זכה בפרס ישראל על עבודת חייו. זכה בפרס ביאליק, פרס ברנר ופרס שלונסקי. היה המעצב הרעיוני של „בית התפוצות" בתל-אביב. על מוסד זה אמר: „עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם יהיה להם גם הכח לפתוח את שערו עתידם". מתוך הוקרה עמוקה לתרומתו של אבא קובנר כלוחם כיוצר וכבן גאה לעם ישראל, העניקה לו אוניברסיטת בן-גוריון בחודש מאי השנה, תואר דוקטור כבוד לפילוסופיה. (רשימת הסברה מורחבת של חייו ופועלו הספרותי ראה בעמוד 2).

ה„פוליטביורו" אישר פתיחת חנויות פרטיות

מוסקבה. — ה„פוליטביורו" של ברית-המועצות פרסם הודעה, המאשרת פתיחת חנויות פרטיות זעירות — וזאת במסגרת המאמצים לעורר את היוזמה הפרטית ולעקור מן השורש את הכלכלה המחתרתית.

בהודעה של ה„פוליטביורו" נאמר, כי מעתה יוכלו אנשים לחכור חנויות וקיוסקים ולנצל שטחים בחנויות ממלכתיות כדי למכור את סחורותיהם.

זה צעד נוסף במסגרת המסע שבו פתח גורבאצ'וב לניצול היוזמה הפרטית, כדי לשפר את אספקת המוצרים והשירותים לאזרחי ברית-המועצות.

סקרי דעת קהל שנערכו על-ידי השלטונות בברית-המועצות מראים, שמיליוני אנשים במדינה יקדמו בברכה את האפשרות להקים עסקים פרטיים. (רויטר עת"ם)

נער בן 14 הרג את הוריו, את שלושת אחיו ואת דודתו

אלקלנד. — נער בן 14, שתואר כשקט וידידותי, הרג ביריות את הוריו, שלושת אחים ודודה, לפני שנהרג כפי הנראה במאבק עם דודו.

בהודעה של השריף המקומי במחוז וובסטר, מיזורי, צויין, כי קירק באקנר הרג את אמו ואת אחיו הצעירים בביתם סמוך לעלות השחר בעזרת אקדח זול. גופת אביו נתגלתה במשאית בקרבת המקום.

השריף יוג'ין פריזקר, ציין, כי מסע ההשתוללות של הנער הסתיים בהריגתו במרחק כ-8 ק"מ מביתו, בביתם של דורותן ודורו, כפי הנראה לאחר מאבק עם הדוד, שנפצע בבטנו.

באקנר היה הבכור בין ילדי ג'ולי וסטיבן שהתגוררו בחווה בקרבת העיר ספרינגפילד. גיל אחיו נע בין 10 שנים ל-15 חודשים.

„הוא התחבב על התלמידים והמורים. תמיד היה ידידותי. אנחנו לא מבינים מה קרה", אמרה אודי דה הארט, מנהלת בית הספר התיכון.

באקנר התפרסם באזור הכפרי של דרום מיזורי כשנה שעברה, כאשר ידיד הציל אותו מטביעה. (רויטר עת"ם)

המכתב המקורי של הצהרת בלפור יוצג בישראל

המכתב ההיסטורי משנת 1917, שבו מצהירה בריטניה הגדולה על תמיכתה בהקמת בית לאומי ליהודים בארץ-ישראל, יוצג בישראל במסגרת החגיגות לציון יום השנה ה-40 לעצמאות המדינה.

הצהרת בלפור שצוטטה בעיתונים, ספרים ומאמרים ללא ספור, טרם הוצגה בפרהסיה.

ארתור בלפור, מי שהיה שר החוץ של בריטניה, שלח את האיגרת הנושאת את התאריך 2 בנובמבר 1917, ללורד רוטשילד, אחד מראשי הקהילה היהודית בבריטניה, וביקש אותו להעביר את תוכנה לפדרציה הציונית בבריטניה, שבראשה עמד ד"ר חיים ויצמן.

המכתב המקורי הופקד על ידי משפחת רוטשילד בספריה הבריטית, שהסכימה עתה לתת אותו בהשאלה לישראל.

את הסידורים להעברת המכתב עשתה הפדרציה הציונית של בריטניה. (עתמא)

גורבאצ'וב נעדר בגלל מחלת אשתו

מוסקבה. — המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב, שלא הופיע בפרהסיה מאז ה-7 באוגוסט, ישוב בקרוב מחופשתו בדרום ברית-המועצות — הודיע דובר משרד החוץ הסובייטי.

העיתון בעל התפוצה הגדולה „אקספרסן" המופיע בשוודיה, כתב בשבת כי גורבאצ'וב נעדר בשבועות האחרונים מעבודתו מאחר שהוא שוהה ליד מיטת רעייתו ראיסה, שעברה ניתוח המעי העיוור.

העיתון מסתמך על דברים שגילה מנתח סובייטי, הפרופ' סביאטוסלאב פיודורוב, לעמית שוודי ששהה במוסקבה ד"ר מיכאל לו.

המנתח הסובייטי סיפר לחברו, כי במהלך הניתוח של ראיסה היו סיבוכים והיא נשארה בבית-חולים שבועיים במקום שלושה ימים. של אשתו, כמקובל בניתוחים אלה.

פרס: יש פתיחות חדשה של הסובייטים ותפנית בנושא מסוים הקשור לוועידה

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב, עסט"א

שר החוץ שמעון פרס, תיאר את פגישתו עם עמיתו הסובייטי שוורנדזה בערב החג כ„נוקבת והידידותית ביותר" שהיתה לו אי-פעם עם אישיות סובייטית.

בשיחה עם כתבים ישראלים הוסיף פרס, שקיימים סימנים לפתיחות סובייטית על רקע ההסכם בנושא הטילים הגרעיניים העומד להיחתם עם ארה"ב, ואווירה כללית של אופטימיות.

נכון, יש פתיחות

בהתייחסויות קודמות דיבר פרס על מידע ממקורות ערביים במזרח התיכון על פתיחותם של הסובייטים. „לאחר פגישתו עם שוורנדזה אמר: „בדקתי וזה נכון".

פתיחותם, התקשורתית לפחות, של הסובייטים קיבלה ביטוי מעשי כשיצא שוורנדזה, עם סיום הפגישה, אל נציגי התקשורת הישראלית, שהמתינו בכניסה לבניין המשלחת הסובייטית בניו-יורק שם התקיימה הפגישה.

שר-החוץ הסובייטי שפע חיוכים, ודיבר בעזרת מתורגמן. הוא אמר לכתבים הישראלים, כי שיחתו עם פרס התקיימה ב„אווירה עניינית", ובעיקר נרחב בפירוט והעמקה נושא הסדר המזרח התיכון. שוורנדזה הוסיף, שהציג את הגישה הסובייטית ל„בעיה הדוחקת", שהסכים עם פרס על ומשך המגעים ברגי-עבודה, „לפי התפתחויות במצב".

פרס סיפר שדברי שר החוץ הרוסי על תהליך השלום נקראו למעשה ממסמך מוכן. „אמרתי לו," סיפר פרס, „שלא ייתכן שבינינו ניסוחים דוגמטיים", ולו כך השיב שוורנדזה שעדיין לא הגיעה השעה להחלפת דעות חופשית.

תפנית בנושא מסוים

עם זאת ציין פרס, בנושא אחד הקשור בוועידה הבינלאומית חלה תפנית של ממש בעמדת הסובייטים, אך לא פירט מהו. בתשובה לשאלה אמר, כי השינוי איננו מחייב דווקא לממשלה.

על יהודי ברה"מ

בנושא יהודי ברית המועצות אמר פרס, ששמע משוורנדזה מפורשות שישראל מרוצה מהמסורים הקיימים לגבי מספר מקבלי אשרות היציאה, חופש הדת, לימודי רבנות וכו'. מצידו הפנה את תשומת לבו של שוורנדזה לשני נושאים מרכזיים:

— הגדלת מספר האישורים להגירת יהודים.

— מתן אישור לטיסות ישירות מברית המועצות לישראל.

שוורנדזה „לא דחה על הסף את בקשת פרס וביקש לבדוק זאת, והיתה תשובתו „המקובלת", אמר פרס, כלומר, חזר על הטיעון שהמספרים שנוקטת ישראל לגבי הרוצים לצאת מברית המועצות מוגזמים, וכי אלה המקבלים סירוב לבקשתם הם „מסורבי סודיות" ולא מכל סיבה אחרת.

למה לכם „ירידה"?

— בנושא אחר התייחס שוורנדזה לסוגיית ה„ירידה" המתרחשת בישראל. הוא הזהיר כי המצב הכלכלי עקב המשאבים הנדרשים לייצורם „יכה את ישראל" והביע על כך שגם המעצמות העשירות ניסו ירדן בעניין, והבינו שהמשאבים הנדרשים לכך גדולים מדי.

בפגישה עם יפן לחרם

פרס נפגש עוד בערב החג עם שרי החוץ של יפן, סינגפור וקנדה. בפני כולם סקר את תהליך השלום ועסק עם כל אחד מהם בנושאים בילטרליים.

בשיחתו עם היפני, טאדשי קוראנרי, שוחח על הסחר בין ישראל ליפן ועל החרם הערבי לגבי נכנעות החברות היפניות. השר היפני הציג נתונים המוכיחים לדבריו גידול שחל בשנה האחרונה בסחר החוץ.

פרס אמר בערב החג, ששיפור היחסים בין מוסקבה לוושינגטון יקדם את המאמצים לשלום במזרח התיכון.

פרס נפגש בערב החג עם שר החוץ הבריטי, ג'פרי האו, ודן עמו על תהליך השלום במזרח התיכון ועל ההתפתחויות האחרונות במפרץ-הפרסי.

שר החוץ נפגש גם עם עמיתו מברזיל אבריו סודרה, הם דנו ביחסים הדו-צדדיים ובשיפור הקשרים הכלכליים בין שתי המדינות. סודרה הזמין את פרס לבקר בברזיל. שר החוץ נענה להזמנה וייתכן שיבקר שם עוד במהלך שנה זו. פרס הזמין את שר החוץ הברזילי לבקר בישראל וההזמנה נתקבלה בברכה.

מגישת פרס-שוורנדזה (צילום: אי.פי)

ד"ר ויקטור ברייילובסקי ובני משפחתו הגיעו ארצה בראש השנה

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„הקשר עם קיבוץ יפתח הוא בשבילי דבר שאני לא יכול לתאר במלים. זה נתן לי קשר עם א"י היפה כמו שחלמתי עליה" אמר ויקטור ברייילובסקי לחברי קיבוץ יפתח, שהקבילו את משפחתו בשער היציאה משדה התעופה.

משפחת ברייילובסקי הגיעה ביום חמישי בערב בטיסה ישירה ממוסקווה דרך בוקרשט. סיוון ויסעת, בנות קיבוץ יפתח, הגישו להם תפוחים בדבש.

עם ד"ר ויקטור ברייילובסקי ואשתו הגיעו ליאוניד, בנם בן ה-26, אשתו ובנם בן החודשיים, והבת דליה ברייילובסקי (13).

פגישה נרגשת היתה בנמל בן גוריון בין ויקטור לבין אחיו, מיכאל שאותו לא ראה יותר מ-10 שנים, מיד לאחר שיצאו והגיעו לבית מילמן ברמת אביב חיבק ברייילובסקי את אמו בת ה-70 ואת אביו בן ה-81, שעלו לפני שבע שנים.

בני משפחת ברייילובסקי ביקשו לראשונה לעלות לישראל ב-1972. מיד עם הגשת בקשת העלייה פוטרו מעבודתם, אך אירנה נתקלה בסירוב כמי שהיה לה כביכול מידע סודי.

ב-76 הודיעו לברייילובסקי שהוא (בלי אשתו) יכול לעלות, אם יעיד נגד אנטולי שצ'רנסקי. את זה סירב לעשות.

ב-1980 נאסר ויקטור ברייילובסקי על שערך ופרסם ירחון בשם „יהודים בבריה"מ", שהודפס במכונת כתיבה והופץ. הוא נידון לחמש שנות גלות בעוון „השמצה אנטי-סובייטית".

הוא הוחזק שבעה חודשים בכלא עוד לפני המשפט, ולאחר שנידון נותרו לו 39 חודשים בגלות בסיביריה. ב-1984 חזר למוסקבה.

בשיחה עם חברי יפתח בבית מילמן, אמר להם ויקטור ברייילובסקי: „אני מרגיש עייף. מתגעגע לבוא ליפתח, לנוח, לטייל ולהכיר את הגליל". ביום חמישי יבואו כולם לפגישה עם חברי קיבוץ יפתח וילדיו, וישהו שם מספר ימים.

ויקטור ברייילובסקי טובל תפוח בדבש. שנה טובה (צילום: אילן אוסנדרייבר)

עיתון מנצרת: אש"ף מימן את הוצאות חברי משלחות השמאל מישראל בז'נווה

מתי פלד: שיוכיחו ● גם כל שאר חברי המשלחות מכחישים בתוקף.

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

השבועון אל סנארה היוצא לאור בנצרת טוען, שהוצאות נסיעתם של חברי משלחות השמאל מישראל לוועידה בז'נווה מומנו על ידי מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת.

בידיעה שפרסם אל סנארה בגליון מיום ו' נאמר, שהכספים שנתן ערפאת לחברי המשלחות נעו בין 5,000 ל-12 אלף דולר.

העיתון מציין שחלקה של אישיות ידועה מגליל היה הגדול ביותר: בסך 12 אלף דולר.

אל סנארה יודע לספר, שהתרומות שולמו לחברי המשלחות בכתני המלון בהם התאכסנו בלי לציין את שם התורם.

חברי משלחות השמאל הכחישו את הידיעה מכל וכל.

ח"כ מתי פלד שעמד בראש משלחת „הרשימה המתקדמת לשלום" אמר בתגובה „אין לי מושג ואין לי כל מידע על תשלומים כאלה".

ח"כ פלד אמר עוד „אני מטיל ספק באמינות הידיעה שפורסמה באל סנארה. אני מניח שרוב האנשים שנסעו לג'נבה והוצאותיהם מומנו על ידי תנועות ומפלגות שהם משתייכים להן. אני מצפה מעתון אחראי המפרסם ידיעה כזו לפרט גם את ההוכחות שלו."

להערכת ח"כ פלד, אל סנארה פרסם מה שפרסם כמעשה נקם וכתגובה על האשמה שפרסם נגדו ביטאון רק"ח בשפה הערבית, „אל אתיחאד", לפיה אל סנארה ממומן על ידי לשכת השר ארנס.

ד"ר ראשיד סלים, יו"ר החזית המתקדמת לשלום, שעמד בראש משלחת בת 4 חברים, דוחה גם הוא את הפרסומים. ד"ר סלים אמר שבכוונתו לדרוש ממערכת אל סנארה להכחיש את הידיעה לשחרת.

לגביו ולגבי חברי קבוצתו יגיש תביעה משפטית על הוצאת דיבה גם שאר חברי המשלחות הכחישו את הידיעה.

בתגובה על כל ההאשמות אמר עורכו הראשי של אל סנארה, לוטפי משעור, שהעיתון שלו שם לו למטרה [illegible] המימון הזר של פעילויות פוליטיות בארץ. משעור מכבה את המימון [illegible] למפלגות, לתנועות [illegible] „זכות עיתונאית" [illegible] שעיתונו יפרסם [illegible] מלאים על המימון [illegible] גופים שלישיים [illegible]

רייגן קורא לקונגרס שלא להגביל בחוק פעולות ארה"ב במפרץ הפרסי

האוניה שפיזרה מוקשים במפרץ ונשבתה, טובעה ביום ו' ● מלחיה וגופות שלושת ההרוגים הוחזרו לאיראן

נחת שומר על המלחים האיראניים חשבויים על סיפון האניה האמריקנית „לסאל". מימין למטה, חלק מהמוקשים על סיפון תנחתת האיראנית (צילום: אי.פי)

וושינגטון. — נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, קרא לקונגרס להטיל על פעולות ארה"ב במפרץ הפרסי, המכוונות להגן על מיכליות נפט כוויתיות המניפות את דגל ארה"ב.

רייגן הגיב בכך על הצעת חוק לפיה הצי האמריקני לא יוכל להמשיך בפעולות אלה יותר מ-90 יום.

מנהיג הרוב הדמוקראטי בסנט, הסנטור רוברט בירד, העלה את הצעתו ביום ה', כתיקון לחוק תקציב ההגנה של הסנט לשנת 1988. על-פי נוסח התיקון, יאלץ הנשיא רייגן להימנע מהגנה על 11 המיכליות הכוויתיות המניפות את הדגל האמריקני, אלא אם כן יקבע הקונגרס בהצבעה מיוחדת שיש להמשיך בתוכנית זו.

מבקריו של הנשיא רייגן טוענים, כידוע, כי הוא יזם את מבצע ליווי המיכליות הכוויתיות לא על מנת להגן על נתיב המים הימי החיוני, אלא בעיקר כדי לגלות עמדה קשוחה כלפי איראן, לאחר שמעמדו הפוליטי נפגע קשה בשערוריית „איראנגייט". טוענים, כי הנשיא נמנע מלהודיע לקונגרס על מרכיבים חשובים הנוגעים לפעולות הליווי של המיכליות הכוויתיות, וכי אף לא מצא לנכון להודיע על מועד הפסקתו המתוכנן של מבצע זה.

ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, דחתה ביום ו' הצעה סובייטית בדבר הקמת כוח ימי של האו"ם לשמירת השלום במפרץ הפרסי.

„זה פשוט לא יעבוד, ולכן אין טעם להרבות מלים על כך", הדגישה תאצ'ר במסיבת עיתונאים במערב ברלין, ששם היא שוהה, יחד עם מדינאים רבים אחרים, בפגישה של „איגוד האינטרנאציונאל הדמוקרטי השמרני".

ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, השוהה אף הוא במערב ברלין לרגל כנס השמרנים, הביע תמיכה בעמדת תאצ'ר.

בניו-יורק החליטו חמש המעצמות הגדולות לדחות למועד שטרם נקבע הטלת סנקציות על איראן. עם זאת הודיעו על החלטתן הנחושה להמשיך ולשתף פעולה, כדי לממש „במהירות ובמלואה" את החלטת מועצת הביטחון שקראה להפסקת אש במלחמה בין איראן לעיראק.

בהודעה שהוקראה על ידי מזכיר האו"ם פרס דה קוייאר, עם תום הדיונים של שרי החוץ שהוקדשו לסכסוך האיראני-עיראקי, נאמר כי נציגי המעצמות סבורים שמימוש החלטה 598 „מהווה בסיס יחיד להסדר צודק מכובד ובר-קיימא של הסכסוך".

וואשינגטון, הנתמכת על ידי בריטניה, תבעה להטיל ללא דיחוי אמברגו על משלוחי נשק המיועדים לאיראן. שלטונות ארה"ב אמרו, כי אין ספק בכך שלטהרן אין כל כוונה לקיים את הוראת מועצת הביטחון על הפסקת אש.

אך לאור העובדה שברית-המועצות דורשת שיפעילו צעדים דיפלומאטים נוספים לפני שיוטלו סנקציות, הסכימה ארה"ב, שיש צורך לשמור על אחדות המועצה ולעשות לפתות מאמץ נוסף כדי לשכנע את איראן שתפסיק את הקרבות.

הוטבעה אוניה שזרעה מוקשים

אוניה איראנית שהניחה מוקשים במפרץ הפרסי, הוטבעה על ידי הצי של ארה"ב ביום ו' — נאמר בהודעה שפורסמה אמש על ידי משרד ההגנה.

בהודעה הקצרה צויין, כי „איראן אז'ר" שהותקפה על ידי מסוקים של ארה"ב ביום ב', הוטבעה על ידי הצי בשעות הבוקר המוקדמות של יום ו'. „הוחלט לסלק את האוניה, כדי למנוע השימוש בה מחדש למטרות בלתי-חוקיות" מציינת הודעת הפנטגון.

שני מוסקים של צי ארה"ב שהטיסו את 26 הניצולים מהאוניה, כולל ארבעה פצועים ואת גופותיהם של 3 מלחים שנהרגו במהלך ההתקפה — הגיעו בשבת סמוך לשדה התעופה הבינלאומי של בירת עומאן והעבירו אותם לידי הסהר האדום של עומאן.

מטוסים עיראקיים תקפו בשבת שתי מטרות ימיות, העלו באש מיכלית איראנית ופגעו בשדה נפט ובתחנת רדיו — נאמר בהודעה שפורסמה על ידי המפקדה הצבאית בבגדד.

דובר צבאי עיראקי ציין, כי המטוסים פגעו בשתי מטרות ימיות מאז יום ו' בלילה. מקורות של הספנות במפרץ ציינו, כי מיכלית איראנית עולה בלהבות בצפון נתיב המים. (רויטר, עתיים ועי"צ)

„נשק ישראלי שנמכר לסין מגיע בסוף לידי איראן"

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בבריטניה

לונדון. — נשק וציוד לחימה מתוצרת ישראל, הנמכר לסין, מגיע בסופו של דבר לאיראן, מסר בסוף השבוע העתון הלונדוני „טיימס." כתב העיתון בבחריין, רוברט פיסק, מוסר כי כוונות ירי אופטיות, המופעלות בעזרת מחשבים, מיוצאות על ידי ישראל לסין, שם מתאימים אותם טכנאים ישראלים לצריחי טנקים סיניים.

פיסק מרגיש, כי עד כה לא נראו טנקים אלה בתוך איראן, אך, לדבריו דיפלומטים אמריקנים באזור בטוחים, שטכנולוגיה ישראלית מוצאת את דרכה לאיראן בו בזמן שארצות הברית מנסה להפעיל לחץ במועצת הביטחון להטלת אמברגו על משלוחי נשק לשם.

הסעודים כבר הביעו את כעסם בשיחות פרטיות עם גורמים רשמיים בריאד. שר הפנים הסעודי, הנסיך נייף בין עבדול עזיז, דיבר על „המזימה הישראלית-איראנית."

וודוורד מכה שנית בספר על עלילות קייסי וה-C.I.A:

סאדאת צרך סמים ■ קייסי ארגן פיצוץ בביירות שהרג 80 ■ ה-C.I.A התערב בבחירות באיטליה

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — סוכנות הביון המרכזית של ארה"ב תמכה בחשאי בנשיא הלבנוני הנבחר בשיר ג'מאייל, נשיא מצרים סאדאת ונשיא סודאן נומיירי, תחת שרביטו של ראש ה-C.I.A אחרי, „ריבוק המבצעים החשאיים", וויליאם קייסי המנוח.

בעקיפת את ההליכים הרגילים של ה-C.I.A אירגן קייסי אישית ניסיון התנקשות של המודיעין הסעודי בחיי השייך פדלאללה, מנהיג ה„חיזבאללה" בלבנון. ניסיון ההתנקשות, באמצעות מכונית תופת, נכשל וגרם למותם של 80 אזרחים בפרבר של ביירות.

הדברים הללו ועוד יראו אור בספר העומד להתפרסם בקרוב, שכתב בוב וודוורד, מעורכי ה„וושינגטון פוסט", ומחושפי פרשת ווטרגייט.

ה„פוסט" מפרסם פרקים נבחרים מהספר החל ממחר. יודפסו בו קטעים בשלמותם.

על-פי הספר, ארגן קייסי מבצעים נוספים באמצעות המלך הסעודי פאהד ושגרירו בארה"ב — הנסיך באנדר, ביניהם סיוע לצ'אד מול המלישה הלובית והתערבות נגד המפלגה הקומוניסטית האיטלקית בבחירות ב-1985.

הסעודים הקציבו 13 מיליון דולר למימון שלושה מבצעים אלה. כאשר נכשל ניסיון ההתנקשות בפאדאללה, השיגו ממנו הסעודים, בברכת קייסי, ובאמצעות שוחד, הפסקת פיצוץ מכוניות תופת נגד מטרות אמריקניות ומערביות בביירות. לפאדאללה הוענקו מזון, מילגות אוניברסיטאיות וסחורות נוספות בערך של שני מיליון דולר. קייסי עצמו „ברהט" מכך שסכום פעוט זה הספיק להפסקת הפיגועים של חיזבאללה.

לאחר שנבחר לנשיאות לבנון, ב-1982, ביקש באשיר ג'מאייל בחשאי מה-C.I.A לספק לו סיוע באבטחה ומודיעין סודיים. הנשיא רייגן אישר זאת. וודוורד כותב שג'מאייל, כשהגיע לארה"ב בראשית שנות ה-70, כדי לעבוד בחברת עורכי-דין בוושינגטון, במשך שנים רבות המשיך להיות ברשימת מקבלי המשכורות של הסוכנות.

אחד המתקנים הגדולים ביותר של ה-C.I.A נמצא בקהיר, כותב וודוורד. לדבריו, סאדאת עבד בשיתוף פעולה הדוק עם הסוכנות. ה-C.I.A ידע על כך, שהנשיא המצרי נהג לצרוך סמים ושלילים לו. קראסי אוהב להתלבש בבגדי נשים.

שערי מטבע-חוץ בנק הפועלים — 26.9.87

מטבע	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6695	1.6902	1.6793
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5936	1.6134	1.6030
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8732	0.8841	0.8778
לירה סטרלינג	1	2.56	2.68	2.6073	2.6398	2.6254
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2616	0.2649	0.2632
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1051	1.1189	1.1109
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7752	0.7849	0.7800
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0529	1.0660	1.0598
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2488	0.2519	0.2500
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2386	0.2416	0.2401
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2271	0.2299	0.2284
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3612	0.3657	0.3633
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2088	1.2239	1.2162
דולר אוסטרלי	1	1.13	1.21	1.1697	1.1843	1.1691
ראנד דרום אפריקני	1	0.74	0.79	0.7757	0.7854	0.7788
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4208	0.4260	0.4231
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2399	1.2554	1.2471
לירה איטלקית	1,000	1.18	1.26	1.2088	1.2238	1.2162

הפיכה צבאית בטרנסקאי — מדינת-חסות של דרא"פ

יוהנסבורג. — הכוחות המזוינים תפסו את השלטון בטרנסקאי, לאחר שראש הממשלה, ג'ורג' מאטאנזימה, נמלט לאחר שהואשם בשחיתות.

מאטאנזימה הואשם בקבלת שוחד בסך מיליון ראנד (500 אלף דולר) בקשר עם פעולות בנייה.

עיתוני דרום-אפריקה מספרים כי האיש שביצע את ההפיכה הצבאית הוא בריגדיר גנרל באנטו הולומיסה בן 31.

המולדת השחורה טרנסקאי הוקמה על ידי פרטוריה ב-1976. דרום אפריקה היא המדינה היחידה שמכירה בה כמדינה עצמאית.

טרנסקאי שהוקמה, במסגרת מדיניותה של דרום-אפריקה לפיתוח נפרד של גזעים שונים, היתה הראשונה מבין 10 מדינות-בובות.

בחבל זה 2.7 מיליון תושבים שרובם מתפרנסים מחקלאות. ומבתי קיטנו ליד האוקינוס ההודי. (רויטר עתיים ועצ)

כומר צרפתי נרצח בצידון

צידון. — כומר ישועי צרפתי נרצח בצידון, ביריות אקדחים עם משתיקי קול.

בהודעת המשטרה נאמר, כי שלושה אנשים ירו כמה צרורות בראשו של הכומר אנדרי מס בן 47 והוא נהרג במקום.

מס, שכיהן כמנהל הסניף של אוניברסיטת סאן ג'וזף בצידון, עמד לקבל על עצמו מינוי חדש באוניברסיטה בביירות, כאשר נורה למוות.

תיתה זו הפעם הראשונה שאזרח צרפתי נהרג בלבנון, מאז נורה קולונל כריסטיאן גוטייר, הנספח הצבאי הצרפתי, על-ידי אנשים חמושים ליד שגרירות צרפת במזרח ביירות לפני שנה.

„צבא השחרור העממי" השולט בצידון, גינה את הרצח והודיע כי נתושה החלטתו להעניש את הרוצחים. (רויטר עתים ועצ)

גופתו של הכומר שנרצח (צילום: אי.פי.)

באוקטובר יוחלט אם לפתוח ארכיון הנאצים

ניו-יורק. — החלטה על פתיחת תיקים של פושעים נאצים בפני חוקרים תתקבל באמצע אוקטובר — תודיע דובר האו"ם.

תיקים אלה, המתייחסים לכ-34,000 חשודים כפושעים נאצים, מהווים חלק מארכיון האו"ם.

התיק המפורסם ביותר הוא זה של נשיא אוסטריה, קורט ולדהיים, המואשם בביצוע מעשי אכזריות כאשר שירת בצבא הגרמני במלחמת העולם השנייה.

מקורות ישראליים ציינו, כי צרפת היא עתה היחידה בין 17 המדינות שהיו חברות בוועדה בינלאומית לחקר פשעי המלחמה שהוקמה עם תום הקרבות המתנגדת לפתיחת כל התיקים בפני חוקרים. (עי"צ)

שום ללא שום שום

טוקיו. — חברה יפנית מתכוונת לשווק שום ללא ריח לאנשים רגישים.

דובר של חברת „מיטסוי" אמר, כי שום ללא ריח פותח על-ידי הכימאי קטאורו סאקאי, שהוסיף לו חומרים המבטלים את הניחוח האופייני לו.

החברה מתכוונת למכור שום מיוחד זה ביפן במחיר של 21 דולר לק"ג. שום עם ריח עולה כ-7 דולר הק"ג. סאקאי מכר את הידע שלו לחברה בניו ג'רסי, העומדת להתחיל למכור את השום ללא ריח בארה"ב בנובמבר. (רויטר עתיים)

מהו הכוח המסתורי שדחף טבעת מבריליום מהצוק?

לוס אנג'לס. — פיסיקאים אמריקנים גילו סימנים חדשים המצביעים על קיומו של כוח חמישי ביקום, משקל-שכנגד לכוח המשיכה.

מחקר שפורסם בכתב העת לעניני פיסיקה „ריוו לטרס" נאמר, כי אין הוכחות לקיום כוח זה, אך מימצאים תומכים קיומו לסביר יותר.

החוקר פול גונטון תיאר את הניסוי שעשה יחד עם אנשי הצוות שלו כבחינת התנועה של שני חפצי טבעות, בעלות מסה זהה כל אחת, בקוטר של 8 ס"מ, האחת עשוייה אלומיניום והאחת מבריליום. הן נתלו במקביל על צוק בגובה של יותר מ-100 מטר בהרי איידהו. בהשפעת כוח המשיכה היה מקום לצפות ששני החפצים יפנו לעבר הצוק. ואכן כך קרה להפצי הטבעת מאלומיניום, אך זו העשויה בריליום התרחקה במקצת מהצוק.

המכון האמריקני לפיסיקה הביע את דעתו, כי הניסוי שנערך על ידי בריינסון ואנשי הצוות שלו הוא המרשים ביותר שנעשה עד כה במסגרת הניסיון להוכיח קיום כוח חמישי ביקום. (עצ)

מנהל האף.בי.איי החדש: נמשיך לחטוף טרוריסטים

וואשינגטון. — סנאט ארה"ב אישר פה אחד את מינויו של השופט וויליאם ססשנס במנהל האף.בי.איי.

הוא יהיה יורשו של וויליאם וובסטר שנתמנה כחודש מרס לתפקיד מנהל סוכנות הביון המרכזית.

ססשנס בן ה-57, אושר לתפקיד מנהל האפ.בי.איי ב-90 קולות. איש מבין חברי הסנאט לא הצביע נגדו. הוא כיהן בעבר כשופט פדרלי בטכסס. יצא לו שם של אדם נוקשה, אך הוגן.

לאחר שאושר המינוי, אמר ססשנס, שהוא עומד להמשיך במדיניות נמרצת נגד הטרור, כולל לכידת אנשים החשודים כטרוריסטים מעבר לים. (רויטר עתים)

על היום
27.9.87

יהללך זר

מה הוסיפה ר״צ לדרכה ולעקרונותיה של מפ״ם — שלא נכלל במצעה עשרות שנים? בבקשה: יקום ח״כ רן כהן ויגיש את רשימת „הרלוונטיות״ של מפלגתו

מאת דב בר־ניר

ליוויתי עד בה באהדה מתונה את ח״כ רן כהן (אמ״כי, בלשון המעטה, לא הבינותי מעולם מדוע, בציוני־סוציאליסטו, פסח על מפ״ם, בעוזבו את של״י, והלך דווקא לתנועה ליבראלית מוצהרת כר״ץ). יש בוודאי דברים בגו—אך לא לכך מוקדשות השורות הבאות.

מוקדשות הן לראיון שהעניק בגליון האחרון של „הדף הירוק״, ויש בו שני חלקים: דברי המראיין, ארנון לפיד, שבוודאי לא מצץ את דבריו מן האצבע, ויש אולי להניח כי רן כהן ראה את הסיוטה בטרם התפרסמה — וכן חלק שני שהוא על טהרת שאלות־ותשובות, והוא ממש מפי רן כהן עצמו. כאן אקרים ואומר: החלק האישי כולו הערצה, ואולי הערצה עצמית של רן כהן עצמו. אשר לחלק השני, אעיר עליו מספר הערות די נמרצות, אם לא בוטות, הנוגעות גם לרן כהן וגם למפלגתו, שעימה אנו משתפים פעולה בשטחים רבים.

מי כמוך בגויים

למד אני מן החלק האישי, כי „אולי יותר מכל ח״כ אחר נהנה היום רן כהן מהערכה ציבורית״. כך — בפשטות עילאית. כן עלינו לזכור כי „הישגיו נראים אולי עוד יותר בולטים אפילו כשזוכרים את המקום והמוצא, הרחוק, ממנו יצא אל הפוליטיקה...עד שהגיע עד הלום: מספר 3 בר״ץ״ (לא ראיתי במה הביוגראפיה שלו שונה מעולים, ואף מעפילים, שהגיעו בדרך־לא־דרך לקיבוץ, ולפעילות ציבורית). אחרי־כן מטעים המראיין שאסי־כי רן כהן היה שרוי „בצילם־הענק של ראשי התנועה, שריד ואלוני״, שום דבר לא מנע את „צמיחתו ולבלובו של רן כהן״ (אשר לי, יד על הלב, לא ידעתי כי אלוני ושריד הם מענקי דורנו, נוסח „נפילים היו בארץ״). כן נודע לי, כי „האישור החשוב ביותר על הצלחתו ומכובדותו של רן כהן מספקים לו חברי קיבוצו״ — וכאן מעיר המראיין הערה פילוסופית לפיה „כשקיבוצניקים מפרגנים לחברי קיבוצם, אנחנו יודעים, זה אומר משהו״. מכל מקום, קיבוצניקים אלה „שמחים בהצלחתו וגאים בו״. כל אלה בזכות כפולה: הראשונה, כיוון ש„במושב הקיץ של הכנסת נרשם לזכותו מספר־שיא של הצעות לסדר־היום״; והשנייה (כך מעיד רן כהן על עצמו) — „אני יוצר אהדה לר״ץ בקרב השכבות הנמוכות״. הנה אפוא גורל למי ש„התחיל מכלום״, וממעמדו הנמוך, דרך השפעה על „השכבות הנמוכות״, הגיע למרום ההצלחה. לא־בכדי מציין המראיין את „שביעות הרצון וקורת־הרוח שהפיקו פניו של ח״כ רן כהן״. לא נותר לנו אלה לשיר „הללויה״, שכן צניעות האיש מגיעה כמעט לשיאים אולימפיים.

בין מקור להעתקה

נוכל להגיע עתה לדו־שיח ממש בין המראיין והמרואיין, שבו הדברים נאמרים בשם אומרם. מה אומר אפוא רן כהן על מפ״ם, שהיה חבר בה ויושב באחד מקיבוציה. הרי דבריו: „זו מפלגה אידיאולוגית מן המודל הישן, שתישוקיה כל־כך סגורים עד שבמציאות הנוכחית היא כמעט בלתי־רלוואנטית״. החדש והרלוואנטי הם אפוא בר״ץ. כאן אשלח אתגר לרן כהן: קובע אני מפורשות שכל מה שאומרת ר״ץ, כל מה שאומרים „הענקים״ אלוני ושריד, נאמרו על־ידינו לפני ארבעים (ולאחר מלחמת ששת־הימים) ולפני עשרים שנה. הכול, הכול־מכול־כול. אביא כאן את כל הפרוגראמה הרלוואנטית של ר״ץ — והיא כולה נאמרה על־ידינו שנות־דור ממש לפני כינונה: תוקף למדינה, זכויות האדם והאזרח, שוויון האשה, העמקת הדמוקראטיה במדינה והסתדרות העובדים, שוויון ומיזוג עדות, התנגדות לכפייה דתית והתנגדות לחוקי האישות הרבניים, הגדרה עצמית לפלשתינים ותחירה מתמדת לשלום ללא סיפוחים — ועוד ועוד ועוד. חוזר אני על האתגר הזה: יציין־נא רן כהן, מהם החידושים הרלוואנטיים שהוסיפה ר״ץ לעקרונות הבסיסיים שמניתי לעיל — ובוודאי שכחתי כמה מהם. קובע אני מפורשות: „זכות היוצרים״ מגיעה כאן למפ״ם, ולמפ״ם בלבד.

כאן מעיר רן כהן: אבל מפ״ם היתה בקשרי־מערך עם מפלגת העבודה, במשך 18 שנה. והיכן היו „ענקי״ ר״ץ אז המערך הוא „חטא״, וחברות במפלגת

(המשך בעמוד 9)

בין הכוכבים וההגיון

דברים במלאת שנה למותו של בנקו אדר, מעורכי „על המשמר״

בנקו אדר

אומרים שכבר חלפה שנה מאז עזב אותנו בנקו אדר. שנה שלמה? פעם שנה היתה המון זמן. היום היא שווה לא יותר משבוע של פעם. גם בזמן יש אינפלציה.

את האמירה הזו היה בנקו מבין היטב. הצירוף של אירוניה עם עצב חבוי, ראייה מפוכחת עם נקיון־דעת, עקרונות נחרצים עם סובלנות לדעות הזולת — אלה היו התכונות שאיפיינו את בנקו, כעורך וכפובליציסט, וגם כקולגה. „אני לא מסכים עם אף מילה שכתבת, אבל זה בסדר,״ היה אומר לי מדי פעם, ומפרסם את דברי בלי לנסות לשנותם. כאשר כתב ביקורות־ספרים במדור שבעריכתי הייתי לפעמים אומרת לו את אותם הדברים. תענוג לא להסכים עם אדם כזה.

העיתונות היה מקצוע מוזר. אם יש תכונה שפשוט לא עולה בקנה־אחד עימה --- זו הנאיביות. גם אם נכנסת לעסק בעיניים מלאות כוכבים, עד מהרה הם יכבו. בקצה השני נמצאת הציניזם הקשוחה --- זו הגורמת לאנשים לומר דברים קשים על עיתונאים. דרוש לא מעט כוח מוסרי להישאר באמצע, בין הספקנות הנדרשת -- כי בלעדיה יהיה העיתונאי קורבן לכל שקר ולכל טיוח, פרטי או ציבורי, ולא יוכל למלא את תפקידו -- לבין הציניות המצמיתה כל תופעה כהבל־פה המורעל. בנקו היה עיתונאי ישר — כלי „יאבאייהו״ כך גם בלא־אדם, ותמיד עם קנה־מידה, עם השקפת־עולם מגובשת, עם אידיאליזם ללא דוגמאטיזם.

זה היה הבנקו שהיכרתי, בשנתיים בהן עבדנו זה לצד זה. מעולם לא קרה שביקשתי ממנו עצה או אינפורמציה ולא קיבלתי את מבוקשי — במלואו, ברצון־טוב. ראיתי את הצעירים שעבדו במחיצתו לומדים ממנו הילכות עיתונאות ועריכה, ונקשרים אליו בעבותות של חיבה והערצה. האם העלה מישהו מאיתנו על הדעת שימיו ספורים? בדיעבד, אתה נזכר בסימני המחלה שכל־סמה בו, שהתישה את כוחותיו הגופניים והרוחניים, ותופס עד כמה החמיר עם עצמו, עד כמה החיש את קיצו — מתוך פאטאליזם והסתפקות־במועט שגבלה בסגפנות. וכך קרה שבמקום להיכנס לבית־חולים בעוד מועד, נשאר לעבוד שעות ארוכות על מוסף ראש־השנה, עד שהיה מאוחר מדי.

הצעירים אינם יודעים זאת, אבל ההיכרות עם אנשים חכמים ומקוריים היא אחת המתנות שהחיים מעניקים לנו רק במשורה, פעמים ספורות במהלך שנים ארוכות. בנקו אדר היה אחד מן האנשים שההיכרות עימם נותרת בזיכרון כחוויה אנושית ואינטלקטואלית, כזכות. וכך נותרנו עם כעס אידיאונים על הגורל שגזל מבנקו שנות חיים רבות, וגזל מאיתנו את האיש והותיר את החלל הריק.

יעל לוטן

פייטן בעמק־חפר

על אליהו דניאל מראשוני תנועת השומר הצעיר, בבולגריה — עם מותו

אליהו דניאל

אליהו דניאלי מראשוני הקיבוץ ומייסדיו, מראשוני תנועת השומר־הצעיר בבולגריה ומראשוני הפעילים ב„ליגה הסוציאליסטית״ ואחר־כך במפלגת השומר־הצעיר בתל־אביב. הוא עלה ארצה ב־1932, עם הספורטאים שהגיעו למכביה הראשונה. היה בקיבוץ ג׳ בחיפה, אחר־כך בחדרה, עלה עם ראשוני חבריו לוואדי ותקעו יתד במעברות. מראשית היה רגיש ליחסים עם הערבים, שלט בשפתם והטיף לדו־קיום בשלום.

אליהו דניאל ייסד את גן־הירק והיה בין קולטי ההשלמות שקיבל הקיבוץ. ב„שבת השחורה״ נלקח לרפיח יחד עם אנשי ההתיישבות וההגנה, כשהוא חבול בראשו. במרוצת השנים נחלץ לעזרתם של קיבוצים צעירים: גבולות ניר־יצחק ואף הקים את קן השומר־הצעיר בשכונת־התקווה ובשל רגישותו הרבה לעובדים, אף הוציא „משמר לפועלים״ שהיה בשעתו עיתון טוב. מאז ומתמיד היה לו יחס מיוחד למילה הכתובה ועוד בשנות ה־40 הוציא בתל־אביב עלון בשם „סרן״. אליהו ריכז את המחלקה לחברה של הקיבוץ־הארצי ואוזנו היתה כרויה במיוחד למצוקותיהם של קיבוצים צעירים.

מאוחר יותר הוא נקרא לשליחות בארגנטינה והוא שוקע בפעילות חינוכית ופוליטית. שם הוא גם מטפח את עיתון התנועה „גובה ציון״. אליהו הוא בעל נטיות לנערים כמעט נצחיים, נטייה לשיחות מלב אל לב ונחשב למיזוג מוצלח של פייטן ועובד אדמה. לאורך עבודתו השדה במטע, ערך גם את „השבוע בקיבוץ־הארצי״, ואחר־כך את עלון הקיבוץ. מפעלו התרבותי האחרון היה „מחברות הקיבוץ״, המקפלות בתוכן את סיפורי החברים.

בסתיו שעבר הוא רוף במטעים מיכל של אפרסמון וכרע תחתיו. שנה תמימה נאבק על חייו, המשיך כהרגלו לשווק את האופטימי הרדד לחינוך ולמשק.

אליהו היה עקשן ומתמיד עם עצמו, והתביעה האישית והדוגמה האישית היו לו טבע שני. עם זאת, למרות נוקשותו היה גם איש פשרות. בקונפליקט שבין אדם לאידיאה — העדיף את האדם.

איש תרבות, איש חברה, איש מעוף, דמיון — חבר. כותב חיים אדריטי: „...אהבנו לצאת בבוקר עם אליהו לעבודה, להקשיב לשאלותיו וקושיותיו, להתווכח ולריב על רעיונות ולהטות שכם ביחד, במאמץ המשותף. אימצנו לעצמנו משיטות עבודתו, והתפעלנו מיכולתו לייעל שוב ושוב את עבודתו ואת עבודת החברים, נערי המוסד, האולפניסטים והמתנדבים שעבדו במחיצתו. אהב לאלתר ולשכלל במינימום אמצעים, וזאת כדי להקל, ולהגדיל הספקים. האמין ביכולתו המיוחדת ועד ליומו האחרון במטע, לפני 11 חודשים, היה דוחף עגלות, נוהג בטרקטור, קוטף וסוחב דליים כבדים, מלאי פרי. אהב את האדמה ואת שדות עמק־חפר. יותר מכל אהב, כדבריו, לקטוף יבולים, והיה מאושר ושותף להרגשת ההישג של כולנו. אהב את ריסוס העשבים ותמיכת העצים עמוסי הפרי.

„אהב את השיחות בארוחות־העשר המקודשות, התה של שלומקה והצנימים של יהושע, תמיד בולט וממלא נוכחותו. רעמתו הלבנה, קומתו זקופה, כתפיו הרחבות, הליכתו המדודה, בגדי החאקי, נעלי העבודה הענקיות, האולר שבכיס, החבל כתחליף לחגורה, תרמיל וחצד עם בקבוק התה והמזמרה, והמכנסיים הרטובים מהטל; הקול ורעם והאיכפתי, טפיחת השכם הכבדה ומילות הידידות, השאלות הקשישות, ההסכמה הנכונות לתת, והתגרות.

„אליהו איננו, אבל ישנו ויישאר בזכרוננו״.

„אהבנו להיות במחיצתו, והתגאנו בהיותו שלנו״.

ישראל זמיר

בורחים מאחריות כמו מאש

תהליך קבלת ההחלטות בישראל פגום ויוצר תחושה של איכות מימשל ירודה. דברי מבקר המדינה, ביום עיון בנושא ■ במקום להחליט מכבים שרפות, מחלטרים

לחשוב בצוותא

מאת נרקיס טל־ויינברג

„למעלה מ־15,000 איש נהרגו בתאונות דרכים מאז קום המדינה. 850 מאושפזים מדי שבוע, עקב תאונות הדרכים, מעריך הנזק השנתי למדינה בברבע מיליארד דולר לשנה. מדוע היה על תהליך קבלת ההחלטות לערוך זמן כה רב? ללא המתינה הממשלה שנים, היו כמה מקורבנות תאונות הדרכים חיים אתנו היום״.

את הדברים אמר אתמול מבקר המדינה, השופט יעקב מלץ, ביום עיון שערך המרכז למחקרים אסטרטגיים ע״ש יפה, שבאוניברסיטת תל־אביב, בנושא קבלת החלטות בנושאי ביטחון לאומי. מלץ העלה את נושא תאונות הדרכים כדוגמא לנושאים רבים ואחרים שהם בעלי חשיבות רבה, אך אינם זוכים ליחס ממלכתי ראוי כיוון שאינם קשורים לבטחון המדינה.

לדברי מלץ, תהליך קבלת ההחלטות בישראל פגום ויוצר את התחושה של איכות ירודה של מימשל. תאורטית, על התהליך למנות 4 שלבים, הכרה בנושא הראוי והמצריך התייחסות ממלכתית, איסוף נתונים ומידע, הקמת צוות חשיבה המציע פתרון והחלטתו של מקבל ההחלטה. „במציאותנו שונים פני הדברים״, אמר מלץ. נדירות הן ההחלטות המתקבלות לאחר מיצויו של התהליך, כל שלב נמשך זמן רב. הסחבה גורמת להיווצרותו של תהליך חדש של קבלת החלטות: תהליך של החלטה תגובתית, כיבוי שרפות או חלטורה בלשון העם, המסתיים בקבלת החלטות חפוזות, יקרות יותר ויעילות פחות״.

ח״כ מוטה גור מיקד את בעיית תהליך קבלת ההחלטות בישראל ברצונם של מקבלי ההחלטות להחליט, ולהוציא את ההחלטה לפועל. „אצלנו בורחים כבר שנים מנכונות לשאת באחריות״, אמר גור. הפוליטיקאים מעבירים נושאים שבאחריותם למשפטנים. חברה דמוקרטית תהרוס את עצמה אם לא יוקפד, שכל רשות תהא אחראית לתחומה״.

גור הוסיף ואמר, שהתפר בין צה״ל והדרג המדיני, בתהליך קבלת ההחלטות בנושאי ביטחון לאומי, מחייב הידוק הדדי חוק, ונכונות לשאת באחריות משני הצדדים: הצבאי והפוליטי.

ד״ר יהודה בן מאיר, שהציג את הצעתו לרפורמה במבנה ובתהליך קבלת ההחלטות בנושאי ביטחון לאומי בישראל, אמר שעל החוק לחייב קיומה של ועדת שרים לענייני ביטחון, עליה ימנו ראש הממשלה, שרי החוץ, הביטחון והאוצר. בשעת הצורך יצורפו שרים שונים, בהתאם לאילוצי המצב, עד למחצית הממשלה. „תהליך מסודר ונכון של קבלת ההחלטות לא יפתור את הבעיה ככלל או לא יבטיח קבלתן של החלטות חיוביות בלבד״, אמר בן מאיר. „הכוונה היא לשפר את טיב ההחלטות, בטווח הארוך״.

מלחמת המעמדות ו„טעם החיים״

מאת דבורה טלפורד

מנהיגי האיגודים המקצועיים בבריטניה נעשים נבונים יותר וזונחים את הרטוריקה על אודות מלחמת־המעמדות. הם חדלו לדבר בלשון הטכנולוגיה המתוחכמת — ובכל זאת בכלל האשה שהם אוהבים יותר מכל לשנוא — מארגרט תאצ׳ר. בחירתה מחדש במועד זה, לחמש שנים נוספות, הביאה את מנהיגי תנועת־העבודה הבריטית לכלל הבנה שעליהם לשנות את תדמיתם ולהרחיב את חוג השפעתם.

מאז נבחרה תאצ׳ר לראשונה ב־1979 כירסמו אבטלה גבוהה, שינויים בדרכי התעסוקה, חוקים שונים, שנועדו לכרסם בכוחם של האיגודים המקצועיים והחזרות החוזרות למכור חברות ממשלתיות לידיים פרטיים במידה חמורה בתמיכה בתנועה המקצועית, שהגיעה לשיא כוחה בשנות השבעים.

מספר החברים ב„קונגרס האיגודים המקצועיים״ („טי־יו־סי״) — ארגון הגג של האיגודים — ירד ב־25 אחוזים [illegible] מ־9 מיליונים בלבד, כמספרם [illegible] המניות בבריטניה. [illegible] התעסוקה במיגזור הממשלתי [illegible] עבודות־הכפיים, המאורגנים [illegible] מסורתי, ואילו במיגזרים של [illegible] המתקדמת ושל הצווארון הלבן [illegible] על השכן הראשונים מעמדי [illegible] המקצועיים היה כאורח מסורתי [illegible].

משאל דעת־קהל, [illegible] ספטמבר, העלה שרוב הנשאלים [illegible] סבורים ששולטים בהם קיצוניים [illegible] את המגע עם אנשי השורה [illegible] קשר הדוק מדי עם מפלגת [illegible] האופוזיציונית.

בוועידה הראשונה של [illegible] הבחירות, שנערכה בספטמבר [illegible] הצירים להאשמות שהם [illegible] שנות השלושים, על [illegible] המקצועיים הם כראש [illegible] של מלחמת־המעמדות. [illegible] לאתגר להתנער [illegible] ועל רקע זה הצביע [illegible] פרסומת לצורך רכישת [illegible] „טי־יו־סי״, ורווחה [illegible] ההסתגלות אל החברה [illegible]. הצירים הסכימו לעיין [illegible] לשינוף העובדים בבעלות [illegible] זה מגוחך לצפות ממשטר [illegible] בעלי־מניות לתמוך [illegible] ממשלת ה„ליכוד״ בעתיד [illegible] „טי־יו־סי״ לא נסוג [illegible] התנגדה של ה„ליכוד״ [illegible] חימוש וה־„עורדי״ [illegible] מהמנהיגים היא [illegible] רבים ויש לשווק [illegible] חברית.

מספר האיגודים המקצועיים [illegible] את מספר חבריהם על־ידי [illegible] „תותחי״ של עובדים־זמניים ונשים לשורותיהם.

הסכמים ללא שביתה ועם בוררות חובה

איגוד החשמלאים, הנמנה עם האגף הימני של התנועה־המקצועית, אימץ גישה עסקית ומעניק לחבריו עצות בענייני בורסה, שימוש בבתי־נופש מפוארים הנחות במוצרי מיצרכים. הדעות על צעדים מסוג זה חלוקות בתנועת־העבודה והאיגודים השמאליים מותחים עליהם ביקורת כחומרניים וכמכירה כללית של העובדים למעסיקים. ארתור סקארגיל, המנהיג השמאלי של איגוד־הכורים הארצי, אמר שצעדים כאלה הם „מעשה זנות לגבי עקרונות התנועה המקצועית״. אולם כאשר ניסה סקארגיל, שהנהיג את כורי הפחם בשביתה הממושכת ביותר בתולדות בריטניה, ממארס 1984 עד למארס 1985, לעכב חלק מן הרווחה של „טי־יו־סי״, הוא מצא עצמו במיעוט. הוא הוכה, הוכה עד הסוף. מכאן אתה למד מה הלכי הרוח בתנועה״, אמר ל„רויטר״ ביל ג׳ורדן, מנהיג האיגוד־המקצועי השני בגודלו בבריטניה, איגוד עובדי־ההנדסה.

למרות העובדה שמנהיגים ימניים אחדים לעגו בוועידה לסקארגיל ה„חי בעננים״ כדבריהם, הרי התמיכה באותם מרעיונותיו עדנה איתנה.

הוא ורבים אחרים מבין מנהיגי האיגודים מתנגדים להסכמים האוסרים על העובדים לשבות, שאיגודים שונים ובעיקר איגוד־החשמלאים, חותמים עם המעסיקים. ההסכמים הללו נחתמים בדרך־כלל בין האיגודים ובין חברות־זרות הפועלות בבריטניה, ויש בהם סעיף הכופה בוררות חובה. לדברי רוב האיגודים סותר הדבר את ה„אני מאמין״ הבסיסי של התנועה המקצועית בדבר זכות העובדים להפסיק את העבודה.

אף כי „טי־יו־סי״ מנע ויכוח מר על ההסכמים הללו בקוראו לעיין בהם מחדש כעבור 12 חודשים, סוברים משקיפים פוליטיים כי בטווח ארוך עלול נושא זה לפגוע באופן חמור בנסיונות למודרניזאציה של התנועה.

מנהיג איגוד־החשמלאים אריק האמונד, מסרב להפסיק לחתום על הסכמים כאלה והוא איים לערוך בין חברי איגודו הצבעה על נטישת „טי־יו־סי״ אם יוקעו ההסכמים. „אנו העתיד והעתיד לא יסתלק״, אמר האמונד בוועידה. ג׳ורדן, שאיגודו — איגוד עובדי ההנדסה — לימד סנגוריה על ההסכמים האוסרים לשבות, משוכנע כי לא זו בלבד שתנועת־העבודה מסוגלת להישרד, אלא אף לשגשג אם תשנה את תדמיתה.

„ישנם בתנועה המקצועית אנשים שלמעשה אוהבים את הסכסוכים בתור שכאלה, הם חושבים את המשטר למושחת ומבקשים למגרו״, אמר ג׳ורדן ל„רויטר״. „אם יעלה בידינו להוכיח לעובדים שנוכל להשיג להם שכר גבוה ותנאים טובים יותר באמצעות משא־ומתן, בלי שנצפה מהם שיעמדו ברחוב כדי להשיגם... ברגע שתדמית זו תקנה לה שביתה, בפרט בתעשיות החדשות, הרי יצטרפו אנשים לאיגודים המקצועיים במספרים הרבה יותר גדולים״, אמר.

מישאל דעת־הקהל מצא ששבעה מבין כל עשרה חברי־האיגודים תומכים בתוכניות הממשלה לתת להם את הזכות למנוע ממנהיגיהם להכריז על שביתה ללא הצבעה חשאית. המישאל גילה שחברי־האיגודים מאמינים שהם חיוניים להגנה על האינטרסים של העובדים וסבורים שהם משפרים את יעילות העבודה וכי אין להם כוח רב מדי.

„מה שעלינו לזכור הוא שמספר חברי האיגודים פוחת בעיקר בעקבות האבטלה ולא מתוך אכזבה מהם. על התנועה המקצועית לכבוש עוד הרבה קרקע, אך אין כלל לזלזל במידת התמיכה בה״, אמר משקיף פוליטי.

(„רויטר״)

האיגודים המקצועיים בבריטניה מש־תלבים בעידן של תאצ׳ר: חותמים על הסכמים המונעים מהעובדים לשבות, נותנים עצות בענייני מניות ויוצאים במסע פרסומת להרחבת השורות ■ „מלחמת המעמדות״ כמו קוקה־קולה

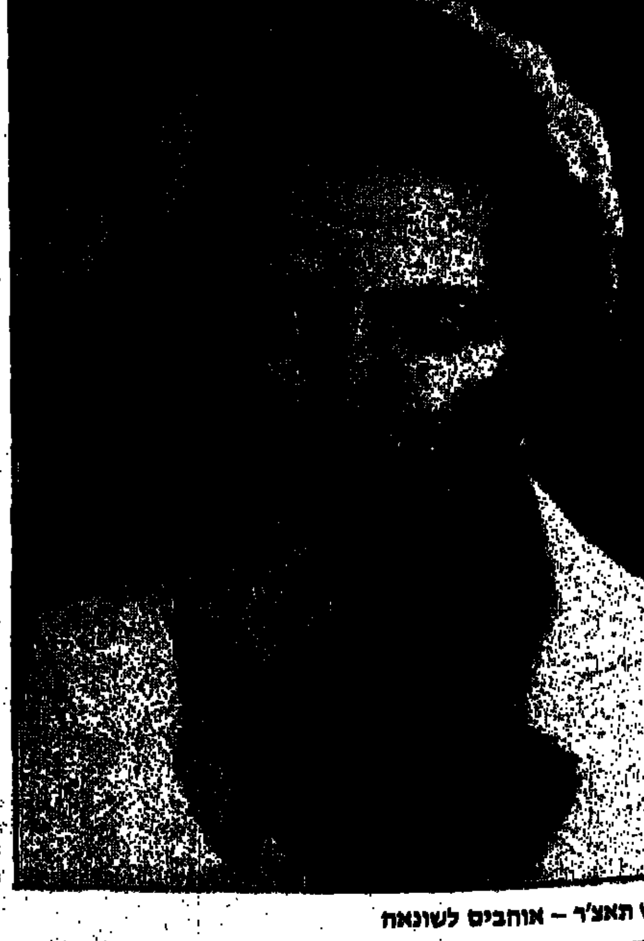

מארגרט תאצ׳ר — אוהבים לשנואה

דמוקרטיה של אימה

משטר האימים באורוגוואי לא פסק עם נצחון הדמוקרטיה

מאת שלמה סלוצקי, מונטבידאו

התיירים הישראלים שפנו אלי בשאלה, כאשר ראו את העיתון העברי בכיכר „איטליה״ שבבואנוס איירס, לא הבינו מה לדוכן עם דגל אורוגוואי בארגנטינה בתוך כל אותם דוכני הסברה של המפלגות הארגנטיניות שהתעמדו באותה כיכר כדי להיאבק על קולם של המצביעים בבחירות הכלליות שהיו אמורות להתקיים יומיים לאחר מכן.

מסתובבים מעט ברחבי ארגנטינה ובמדינות שכנות אחרות שמים לב ל„סטיקרים״ ופלאקטים תחת דיגלת של אורוגוואי, קוראים לאזרחי המדינה הקטנה הזו המפוזרים בהמוניהם ברחבי תבל — כולל בישראל — מאז שנות השבעים, לחתום על עצומה למען ביטול החוק לאי שפיטת האשמים בפגיעה בזכויות האדם.

החוק, כזכור נחקק בחיפזון ע״י הקונ־גרס במונטבידאו, בלחץ הצבא אשר איים לחזור לשלטון אם המשפטים, שהתקיימו או לשלב מעשי, נגדם יבואו לידי מימוש. כתוצאה מכך, במדינה בעלת מסורת דמוקרטית גדולה וארוכה אף מזו של ארגנטינה, לא התקיים אף משפט ולא ניתן גזר דין כנגד אנשי הצבא שהשתלטו ביוני 1973 על השלטון, כלאו, עינו ורצחו תמים מפשע ובלחץ הנסיבות והמשבר הכלכלי נאלצו להחזיר את רסן השלטון לאזרחים בפברואר 1985.

אך — שוב באופן פאראדוקסלי — בעוד שבארגנטינה הגדולה האזרחים קיבלו בכניעה את חוקי החנינה הדומים שהצבא דרש בתחילת שנה זו, לא כך באורוגוואי, כאן באורוגוואי הקטנה שכבות רחבות של העם, כולל חלקים של מפלגות המרכז והימין, נרתמו לבקשה לעריכת משאל עם בקשר לחוק, כפי שהחוקה של מה שבעבר נקרא „השוויץ של אמריקה הלטינית״ מתירה במידה ויאספו 25% מחתימות אזרחית של אורוגוואי.

ב־21.12.86 נחקק החוק שבנידון, וכבר ב־23.12.87 פנו נשותיהן של כמה סנאטורים שנרצחו ע״י הצבא, בדרישה לעריכת משאל העם. לרשותם נתן בית המשפט 12 חודשים לאסיפת החתימות שזמנן יפוג ב־22 לדצמבר הקרוב. מספר החתימות הנחוץ הוא כ־550,000 מתוכם כבר הגיעו למארגנים יותר מחצי מיליון, הכוללים חתימות מאומתות מכל רחבי תבל, כולל מספר לא מבוטל מישראל.

„החתימות הולכות ומגיעות, אבל העבודה לא קלה״, אומר בשיחה לואיס פרז אגוירה, מ„התנועה לשלום וצדק״ — זוהי פעילות נגד הפחד ונגד ההשתדות. מאחר וזה לא בדיוק קל לחתום ולתת את כל הפרטים המזהים לרשימה שעלולה להגיע לידי הצבא, גם אם תיאורטית מובטחת הסודיות של החותמים. באורוגוואי אף אחד

(המשך בעמוד 15)

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב.
עורכת אחראית של עמודי תמנים: עמית אנסר

תיאטרון

אימפוטנציה זמנית

„מי רצח את פינוקיו" מאת שמואל וילוז'ני ובבימויו, צוותא ת"א

מאת ציפי שוחט

במאי מגיע למלון, רוצה לכתוב מחזה, המשך ל„פינוקיו" — ובו עלילותיו של פינוקיו מרגע שהפך מבובת עץ לאדם של ממש. מוחו המיוסר של הבמאי/מחזאי ממציא מיני התרחשויות, שמשתתפות את הקהל בהתרחשותן. על הבמה מתבלבלים הדברים, משום מה, במוחו של הבמאי, שלוקה תוך כדי תהליך היצירה בתסמונת הידועה אימפוטנציה זמנית, שהיא, במקרה שלנו, חוסר יכולת יצירה זמנית או עלימונית.

„מי רצח את פינוקיו" — מחזה מאת שמואל וילוז'ני ובבימויו — מוצג בימים אלה על בימת „צוותא" ת"א, בסיוע האריב של מת"ן (המרכז לתיאטרון ניסויי).

אריסטו היה מתהפך בקברו גם ברכט, ואני באולם נעה על המושב, מנסה להבין את מה שקילטות עיני כלגאן מכוון, קשרים רופפים, חפרים בולטים אומר הבמאי תוהו ובוהו עם חוט עלילתי מאוד גולן. למעשה, אפשר להבין את הדברים איך שרוצים: אולי פארודיה על מחזות תיאטרון, אולי משל על בדידותו של האמן והיוצר והתסכול שבמעשה היצירה.

עולם הדימיון מעומת עם המציאות וביניהם מקשר „פינוקיו" — בובת חפלאים, שכבר בתחילת ההצגה מחזירה נשמתה לבורא. התאבדות, שכבראה מביאה אל הזירה את הבלש, שמצטרף בהשפעת הבמאי אל השחקנים. איזה שחקנים? אלה שאמורים לשחק את הצגת „פינוקיו" — שהם גם השחקנים של ההצגה שלנו. מבולבל? זה בכוונה. לא נורא אם לא מבינים. יש כאן מריק ישן של הצגה בתוך הצגה.

ההתחלה נראית מבטיחה. קבוצת שחקנים, שהם דמויותיו המודרניות של המחזאי, מגיעה איתו למלון, שמשמש את זירת ההתרחשות של האירועים עצמם, שהם, כאמור, מתרחשים בדמיונו של המחזאי. אלא, שהאירועים לא „מתלבשים" נכון. בי המות היצירתי של הבמאי הפסיק להמציא חוויות, בסופו של דבר, משתלשות עליו הוגגות.

המחזה עשוי קולאז' של תמונות שמתחברות או לא מתחברות ביניהן, בין הסקציות. גם כמה חבריות שנועמות לפירצי צחוק בקהל, על הבמה שורה של דמויות המגלמות תפקיד בחיו של הבמאי והמחזה בתוך המחזה: שחקנית, שמחפשת תפקיד, אשה הבמאי שמופיעה בדמות אותה שחקנית, ליצן שקסמיו שוב אינם עולים בידו, בלש, מפיק, שני שחקנים עצלנים שועל וחתול, ואחות וחררנית והמובן גם פינוקיו, שנעטף במהלך ההצגה מילד תמים וטוב לילד מרשת ורע. יש יש עוד כמה נושאים, שהמחזה מנסה לטפל בהם מתוך של האינדיבידואל, השתלטות המכונה (הרובוט) על האדם, מותה של הפנטאזיה ותרבות הזבל.

על הבמה עושה וילוז'ני שימוש בכל האמצעים הקימתיים: תמונות סימולטאניות — כמו מתרחשים לפתות שני אירועים בעת ובעונה אחת, שיקופיות, טלוויזיה, כניסות ויציאות של השחקנים דרך האולם, הדלקת האור באולם ופנייה לקהל.

יש גם גימיק בסוף — ביקורת מקצועית (של שרש אביגל) שמועברת דרך הטלוויזיה. הביקורת מתייחסת באוהדה אל כל מה שנראה לנו, הנם המשוט, כ„חולשות" של ההצגה — זה מה שנקרא להפוך את החסרון ליתרון.

תיאטרון חו"ל

שישה חודשים מראש

כשנה לאחר בכורת „פנטום האופרה" עדיין צריך להכין כרטיסים חודשים מראש. יש הטוענים, כי המחזמר תפס בלונדון את מקומו של התיאטרון הרציני. יש בזה מידה של אמת.

מאת שפרירה זכאי

לונדון אינה נמצרת בקיץ כמו פריז. למעשה בכל עונה בשנה היא עונה עמוסה. העיר מלאה תיירים ואם להוסיף אליהם גם כמה מיליונים של תושבי לונדון, הרי קל להבין מדוע קשה לנוע ברחובותיה המרכזיים. גם התיאטרון פעיל בלונדון בכל עונות השנה, אם כי לקראת ספטמבר, שבאוטן רשמי נחשב לתחילת העונה, מתוכננות כמה בכורות. התיאטרון האנגלי, כמו גם חנויות הכלבו הגדולות, משמש אבן שואבת להמוני תיירים ובשניהם העברית נשמעת ברמה.

ותיקי התיאטרון האנגלי מכבים את מצבו (כך סיר ג'והן גילגוד בשהותו בארץ, בעת צילומי הסרט „פגישה עם המוות"). הם טוענים שהמחזה המוסיקלי תפס את מקומו של התיאטרון הרציני. יש בזה מידה של אמת. בשנות החמישים והששים נחשבה ניו־יורק לערש המחזות המוסיקליים, והמוצלחים שבהם הועברו משם ללונדון. בעשר השנים האחרונות התהפך הגלגל. המחזות המוסיקליים החשובים נוצרים באנגליה ומשם הם עוברים לארה"ב ולמקומות אחרים.

עלובי החיים — ברמם

אחראים למהפך הזה הם בעיקר הצמד אנדרו לויד וובר וטים רייס, שהתחילו את דרכם עם „יוסף וכתונת הפסים המופלאה" ואח"כ זכו להצלחות מסחררות עם „ישו כוכב עליון", „אויטה" ועוד. „חתולים" עדיין ממשיך לרוץ זו השנה השביעית. לאחרונה התפרקה החבילה ובמחזה „סטארלייט אקספרס", שרץ כבר כשלוש שנים, או יותר נכון מתגלגל על גלגליותיו, וכהצגת „פנטום האופרה" נכתבו הטכסטים למוסיקה של וובר על ידי ריצ'רד סטילגו. בעוד טים רייס אחראי יחד עם בני אנדרסון להצלחת המחזמר „שאח". „פנטום האופרה" נחשב למחזמר המצליח ביותר כיום, וכשנה לאחר הצגת הבכורה עדיין חייבים להכין כרטיסים שישה חודשים מראש. בין המחזות המוסיקליים הותיקים עדיין עומר בראש הרשימה „עלובי החיים" של בובליל ושנברג, והוא ממשיך להיות מוצג לפני אולמות מלאים זו השנה השלישית.

גם התאטרונים הרפרטוארים מעלים הפקות מוסיקליות, שעוברות לווסט אנד, באם הן זוכות להצלחה מסחרית. לפני כחמש שנים ראיתי בתיאטרון הלאומי הצגה מקסימה של המחזמר „ברנשים וחתיכות", והשנה מוצגת באולם ה„אולד ויק" הפקת הלהקה השקספירית המלכותית של המחזמר „נשקיני קייט" מאת קול פורטר. המחזמר מבוסס על „אילוף הסוררת" מאת שקספיר, והועלה לראשונה בברודווי ב־1948. הוא זכה גם לגירסה קולנועית עם קטרין גרייסון והווארד קיל. זהו מחזה בתוך מחזה על להקת שחקנים, המעלה את המחזה השקספירי, כשהיחסים בין זוג השחקנים הראשיים מקבילים במידה רבה למתרחש על הבמה. ההצגה הלהנדונית עליזה ומלאת שמחת חיים, הבצוע מצויין, השירים מוכרים וחביבים. יש כמה קטעי ריקוד מבריקים וביצוי מקורי. בהפסקה אפשר לראות חיוך רחב של הנאה שפוך על פני הצופים ופרוש הדבר שההצגה משיגה את מטרתה — לבדר ולגרום שעה של קורת רוח. מחזה מוסיקלי נוסף שנחשב כתובה לכל אוהב תיאטרון הוא „FOLLIES". „שגעונות" וכותרת המשנה שלו היא „מאגדות ברודווי". מפיק ההצגה הוא אותו קמרון מקינטוש שהמש הצגות מצליחות נוספות בהפקתו — ביניהן „עלובי החיים" „חתולים" ו„פנטום האופרה" — מוצגות בעת ובעונה אחת בלונדון. „FOLLIES" הוא מחזמר של סטיבן זונדהיים וג'יימס גולדמן, שהוצג לראשונה בברודווי ב־1971, וזכה להצלחה אמנותית רבה ומסחרית מעטה. עכשיו הוא שוכתב מחדש, ומועלה בלונדון. כוכבות ההצגה הן דיאנה ריג וג'וליה מקנזי, המוכרות לצופי הטלוויזיה בארץ כמסטר מהסידרה „אף פעם לא מאוחר". היא לא רק שחקנית טובה, אלא גם זמרת מצויינת. הצגת הבכורה התקיימה לפני פחות מחודשיים, ובינתיים ההצגה נחשבת להצלחה, אבל קשה לי להאמין שהיא תהפוך לשלאגר היסטרי, משום שהסיפור המרכזי מרבר יותר ללבם של צופים מבוגרים, ואין בהצגה קטעים מוסיקליים מלהיבים במיוחד. על הבמה נערך מפגש של שחקנים ושחקנים לשעבר, שלא התראו עשרות שנים והפגישה הבלתי צפויה, שנערכת לרגל סגירת התיאטרון, מעוררת זכרונות. גבורי המחזה משקיפים אחורה על חייהם ומגלים טעויות שנעשו, יחסים שהוחמצו, ודברים שאינם ניתנים לתקון. הברקת הבימוי היא שילוב שחקנים צעירים המגלמים את הדמויות המרכזיות בצעירותן, וניתנה להם הזדמנות לנהל דו־שיח עם עצמם כמבוגרים.

צבע וסגנון

לצד המחזות המוסיקליים יש בכל זאת מחזות דרמטיים וקומדיות בריטיות טיפוסיות. אבל הספק הראשי של הצגות „רציניות" הוא למעשה התיאטרון הלאומי. הוא פועל בשיטת התיאטרון הרפרטוארי, ויש בו מיספר להקות המופיעות בשלושת האולמות שבבניין התיאטרון, בכל להקה כ־20 שחקנים המוחתמים לעונה תמימה, והיא פועלת כסדנה, המודרכת על־ידי מנהל אמנותי. זה מעניק צבע וסגנון מסויימים לכל קבוצה ועבודה כזאת. מנהל העל של התיאטרון הוא פיטר הול. מנהלי הסדנאות הם דייויד הייר, מייק אלפורדס, אלן אייקבורן (המנהל־אורח) ואחרים.

אלן בייטס ב„מלון" – נטיות פרוטריות

הרפרטואר של התיאטרון הלאומי מציג מחזות קלאסיים ומודרניים ומהמבחר של השנה אפשר לציין בין היתר את „ימה" ללורקה „מראה מעל הגשר" של מילר „אבות ובנים" של טורגנייב, „בית־ספר לנשים" של מולייר, „שש נפשות מחפשות מחבר" של פירנדלו, „ענין משפחתי פעוט" מחזה חדש של אלן אייקבורן, „המלך ליר" ו„אנתוני וקליאופטרה" של שייקספיר ועוד. השחקנים הבולטים הם מייקל גאמבון (אדי קרבונה ב„מראה מעל הגשר") אלק מקיואן, (מר רנק" (קליאופטרה) אנה מאסיי, אנתוני הופקינס (ליר ואנתוני), ורבים וטובים אחרים. ראוי לציין שמחירי הכרטיסים בתיאטרון הלאומי נמוכים בהרבה מאלה שבווסט אנד ולהצגות רבות אין להשיג כרטיסים חודשים מראש. „אנתוני וקליאופטרה" היא הצגה כזאת, וכן „המלך ליר" שכבר מוצגת כמה חודשים, ועדיין מושכת קהל רב. הדעות על ההצגה חלוקות. יש הטוענים, שאנתוני הופקינס הוא הליר של העשור, לעומת אחרים שלא מקבלים את גישתו לתפקיד. ואמנם הוא שונה מגלילים המלכותיים והטראגיים של אוליבייה, גילגוד, סקופילד ואחרים. יש בו משהו יומיומי וחסר הוד מלכות, והטכסט השקספירי נשמע בפיו טבעי וקל להבנה. בתיאטרון הלאומי אין מחירים מהצגות ארוכות. עד ההפסקה הראשונה ב„ליר" עוברות כשעתיים.

גם הצגת „אנתוני וקליאופטרה" נמשכת כמעט ארבע שעות, והקהל יושב בסבלנות ובענין.

אנטריגות בחדר המיטות

הצגה מצליחה מאוד בווסט אנד היא „יחסים מסוכנים", הפקה מקורית של הלהקה השקספירית המלכותית. המחזה הוא של כריסטופר המפטון, והוא מבוסס על הספר של הסופר הצרפתי בן המאה ה־18. לקלו. זה מחזה העוסק באינטריגות של חדרי מיטות המתחילות כשעשוע ומסתיימות כטרגדיה. לפי מיטב המסורת הצרפתית לריאלו המבריק חלק חשוב בניהוח הסיפור של ההצגה ותענוג לצפות בשחקנים המצויינים שיודעים לנוע כחן בתלבושות התקופה ולהגיש בטבעיות ובקלילות דיאלוגים שנונים.

מחזה פחות מוצלח, גם הוא ממוצא צרפתי, נמצא כעת בתקופת הרצה. שמו „נשות יום חמישי" פרי עטה של הסופרת והשחקנית הצרפתיה לולה בלון. כל יום חמישי נפגשות שלוש נשים בודדות, שעברו את גיל החמישים, שתי אחיות וגיסתן, ומתוך הדיאלוג עולות קורות המשפחה, שעברה גם את תקופת השואה. שלוש שחקניות ידועות וטובות — דורותי טוטין, שיאן [illegible] ואיילין אטקינס — מופיעות בהצגה, אבל המחזה אינו משכנע. הן לא מצליחות להתעלות מעליו. מחזה שטכון [illegible] מסויימת בעיקר בזכות השחקן הראשי הוא „מלון" של סיימון גריי עם אלן בייטס. זהו סיפורו של מר מלון, [illegible] וארוגנטי, מנהל הוצאת ספרים [illegible] גאה ומצליחה, הרגיל [illegible] הפתוחים. זאת, מסתבר, [illegible] הדבר אמור לגביו. אבל כשמתברר [illegible] זה בעצם רק ברמיונו) שלאשתו [illegible] הוא מאבד את שווי משקלו [illegible] עולמו. אלן בייטס הוא שחקן [illegible] המחזה, המגלה נטיות „פרוטריות" [illegible] טוב כדי להיות חוויה אמיתית. [illegible] המוקדם יותר של סיימון גריי [illegible] „ספוי" הוצג כומן בתיאטרון [illegible] ובלונדון הוא הועלה בבימוין של [illegible] פינטר. מחוץ לווסט אנד יש בלונדון תיאטרון [illegible] השוליים — ה„פרינג'" — שבו מתרחשים לעיתים ארועים מענינים. [illegible] הראשון של ספטמבר גם תיאטרון [illegible]

לאחר הצגת „מיכאל קולהאס" [illegible] של התיאטרון הקאמרי בפסטיבל [illegible] אשר זכו בו לבקורות מצוינות [illegible] „קידוש" ללונדון, הצגה [illegible] פיקנטי: הצגת „מלכודת העכברים" [illegible] כריסטי מוצגת זו השנה ה־35, [illegible] מזמן למתמטט היסטורי [illegible] תיאטרוני. זהו שיא עולמי.

קולנוע

רמבו צמחוני

„הטורף" — בקולנוע אסתר בתל־אביב

מאת יעל ישראל

יש את רמבו — חד שריריים שרוצח בשם הדוד סם ויש את שווארצנגר — רמבו צימחוני, חד־שריריים הלוחם בשם מטרות נעלות, והצלת חיי־אדם. כל אדם, מכל גזע ולא רק אמריקנים לבנים, נעלים וטובים. גיבור מוסרי לעילא ולעילא שלא נותן לאף־אחד עילה להגיד עליו מילה רעה. גזען הוא לא. באמת לא. משנה לו את מי הוא הורג. תשאלו איך הכפילות הזו מסתדרת יחד — על זה רק בהוליווד יוכלו לענות לכם. מפני שהרבר נבצר מבינתי.

סטלונה־רמבו הוא גיבור פטריוטי־שישטי המציית לכל הקודים הריגניסטיים יגידו אניני־הטעם. ארנולד שווארצנגר — אוסטרי שאינו טורח לטשטש את מיבטאו כדי לתוכיח את שייכותו לאמא אמריקה — הוא לכאורה היפוכו של רמבו. אף אחד לא יכול לטעון נגדו, הוא לא לוחם למען אמריקה. אף פעם לא נלחם נגד ויאטנמים קטנים או „כושונים" כאיזו רפובליקה־כננות סימלית. אותו מעניין רק להציל אנשים ואם צריך, להסל את אלה שמונעים ממנו להציל את אלה אותם הוא אמור להציל. מה שבטוח שהוא אף פעם לא לוקח צד. אי־אפשר להאשים אותו בנקיטת עמדה פוליטית. תמיד ישאר נקי מתככים. לא יכול להכעיס אף מריונה או לעצבן עם כלשהו. סרטיו יתקבלו יפה בכל מקום ואיש אינו יכול להגיד עליהם דברים רעים. באמת גייטראלי — יגירו אניני־הטעם.

ארנולד שווארצנגר הופך מסרט לסרט לגיבור־על. גיבור קומיקס קלאסי אותו אפשר להעריץ בלי בעיות. ב„קומאנדו", כשנלחם בשורות הסי־איי־אי הידועים לשמצה, נגד אוייבי אמריקה כהיי־עור. עשה זאת רק מפני שהכריחו אותו וחטפו את בתו בכת־עינו כדי להבטיח את השתתפותו במשימה. ב„עסקה ללא רחמים" הוא סוכן פ.בי.איי שנכנס ל„מאפיה" ומחסל רעים מפני שהם רעים. אותו לא מעניין צבע־העור או רום־היחס והמעמד. בסרטו החדש „הטורף" הגדילו לעשות למען התסריטאים והבמאי. בסרט הוא נלחם באוייב דמיוני, ערמילאי ועל־טיבעי המסמל את כוחות הרשע. רוצה לומר: הרשע בא מלמעלה. אף אחד פה לא אחראי לו, חס וחלילה ובודאי שתחילו להתקין מוות בסוף בתיכם. עם גישה אוניברסלית חובקת תבל כזו — אין פלא שסרטיו מצליחים בכל מקום. אפילו בריוני מאה־שערים יוכלו לצפות בהם ללא חשש טכל ושכיעות וללמור מהם כמה שיטות בלוחמת־ גרילה ההולמות את צרכיהם המיוחדים.

בסרט „הטורף", השניות הזו של סרט אלים הנקי ממסרים פוליטיים וגיבורו המרצח נשאר תמיד טלית שכולה תכלת — היא לגמרי אבסורדית. חלקו הראשון של הסרט לוחץ לכיוון אוריינטאציה פוליטית ועשוי כסרט מלחמה נוסח „פלא טון" או „רמבו". קרי. צוות חילוץ של חיילים מקצועיים קשוחים יוצא לג'ונגלים של רפובליקת־כננות מיקרית ומחסל חיילי גרילה דוברי ספרדית אשר חטפו מרינאי אמריקני רם מעלה. חיילי צוות־ החילוץ וכראשם מנהיגם דאטש (שווארצנגר) הורגים רק כשצריך וכשמתברר להם שמרינאי אמריקני לא היה ולא נברא וכי הביאו אותם לשם בעורמה כדי שירצחו את אוייבי אמריקה — הם מאוד כועסים.

אבל או בא עונשם. גם רוצחים — ואפילו „על לא עוול בכפם" — צריכים לקבל עונש. את פרי עמלך בעולם־הבא. מתוך מעמקי הג'ונגל עוקב אחריהם אוייב נורא מכל שיחסל אותם אחד לאחר ואיש לא ימלט מידיו. ספק טרון, ספק לטאה עם דם ירוק וכוחות משוכללים ועל־טיבעיים. בן כלבה או סמל לטבע הקדמון שאל לנו להפריעו ולהפר את האיזון הנפלא השורר בו. חלק זה של הסרט מקבל לפתע תפנית לכיוון פנטאסיה של מדע בדיוני. קרי: העלילה הופכת להיות דמיונית והגיבורים לציורים. אין נקיטות עמדה פוליטית ומקור כל הצרות והסבל האנושי נעוץ באוייב דמיוני. אם אפשר מכוער — מה טוב. אם אפשר שיהיה לו דם ירוק — עוד יותר טוב.

ישראלים בחו"ל

אגדות מדרגגות בניו־יורק

מאת ציפי שוחט

ההצגה „אגדות מדרגגות", מאת עוזי בן כנען, תוצג החל מחודש אוקטובר בניו־יורק.

אחרי שנתיים של הפעות בארץ — 200 הצגות וביקורות אוהדת, החליטו המפיקים סנדרה ג'ונסון (שהיא גם הבימאית), ועופר בן דור לנסות לשווקה לאמריקאים.

חודשיים של מאמצים הניבו פירות. בעלי מועדון מאנאש, שהוא מעין קפה־תיאטרון במנהאטן, והמו אתם הוזה לחודש ימים הפעות עם אפשרות נוספת להארכה.

ההצגה, שהיתה מיועדת בארץ לילדים ולמבוגרים כאחת, עברה עיבוד נוסף על ידי עוזי בן כנען וסנדרה ג'ונסן, שגם תרגמה את המחזה לאנגלית. הגירסה הניו־יורקית תהיה למבוגרים בלבד, ותוצג כהצגת חצות. צוות השחקנים יהיה הצוות המקורי של ההצגה בארץ: גיל אלון ועופר בן דור.

הצגה ראשונה מתוכננת ל־24 באוקטובר, ולאחר חודש הופעות תוזמן ביקורת מקצועית שתקבע, למעשה, את גורלה. אז בהצלחה.

שביתה מיותרת

הרשויות המקומיות והשבתו ממוצאי שבת ה־19.9 בהתאם להחלטת הסתדרות הפקידים.

קשה להבין מה הביא את הסתדרות הפקידים להיות „חלוצה" בין הארגונים הארציים, במאבקה של ההסתדרות על הסכמי שכר ומסגרת בשירות הציבורי.

אין ספק, שמלחמתה של ההסתדרות עם שר האוצר על תנאי עבודה בשירות הציבורי צודקת בהחלט. אולם השאלה הנשאלת היא, האם הצעד האחרון שנקטה בו הסתדרות הפקידים קידם את המשא־ומתן, או גרם נזק ל־150 אלף העובדים המאוגדים בהסתדרות הפקידים.

נרמה לי שאין מעירעים על כך שבכל סיכסוך בין עובדים ונותן עבודה חשובה רעת הקהל וההדהות המונים עם תביעות צודקות של שובתים. במקרה הנדון הפסידה הסתדרות הפקידים את אהדת הציבור, בגלל הסבל הרב שנגרם לו דווקא לקראת החגים.

הפגיעה הקשה בציבור הרחב אינה עוזרת במאומה למאבק, וגורמת נזק להסתדרות, שהכריזה על השביתה הזאת.

דברי מכוונים לא למוסר, כי אם לתבונה, שבלעדיה אין הסתדרות חזקה.

ח. בילי, פתח־תקווה

יהללך זר

(המשך מעמוד 8)

העבודה היתה ודאי „פשע". והנה, 16 שנה בקירוב, מתוך אותן 18 שנות־חטא, היה „הפושע" שריד חבר במפלגת־העבודה. מורלה בר־און היה חבר במפלגת העבודה. שולמית אלוני היתה לסידוגין, במשך תקופה זאת, חברת מפלגת העבודה, חברת המערך, ואישה הרצה לבדה בכנסת. בתור קוריוז גם אוסיף שכל חמשת החברים היהודיים, חברי מפ"ם, בכנסת הנוכחית, היו מזוהים, כל השנים, כמתנגדי המערך.

אני יודע כי למפ"ם יש דימוי של מפלגה „זקנה" ו„בלתי־רלוואנטית", אך רן כהן יושב עימנו בכנסת. בבקשה: יקום ויגיד במה אינגו רלוואנטיים ומה הוסיפה ר"צ לעקרונות ולהודך מפ"ם, שלא היה כלול במצעינו עשרות בשנים. בבקשה: יקום ויגיש לנו רשימה של „רלוואנטיות" ר"צ, לעומתנו.

כאן אולי תקום אלוני ותאמר כי הסוציאליזם שלנו הוא, כדבריה, „אנאכרוניזם". ברם, אם הסוציאליזם אנאכרוניסטי, רן כהן אנאכרוניסטי. שכן, בראיונו הוא מכריז על עצמו כ„סוציאליסט מוצהר". מה עושה הוא אפוא, בר"צ (קובע אני מפורשות שזה איננו ענייני, אך הדבר דרוש לי לצרכי הויכוח) שלפי עדותו, „בקרב השכבות הנמוכות" יש לה „תדמית של מפלגה אשכנזית־אקדמאית־מתנשאת־אוהבת ער־בים". כאן אפילו אחמיר את ההגדרה: אם כל הפרוגראמה של ר"צ היא זכויות האדם והאזרח, זכויות האישה, זכויות האדם החילוני והזכות לשלום — כאשר אין לה שום פרוגראמה סוציאלית אחרת — הרי היא מפלגה ליבראלית במובן הטוב, נעירי־בורגנית בהרכבה, ויותר משהיא חדשנית, רלוואנטית ומודרנית, היא נחלת המאה התשע־עשרה, והרהוטה את הסוציאליזם כבלתי־רלוואנטי, היא מפלגה של סטאטוס־קוו קאפיטאליסטי.

יתירה מזו: לפני כמה חודשים קראתי הכרזה של שולמית אלוני, באחד העיתונים, לפיה „הסתדרות העובדים וחברת־העובדים הן אויבי הפועלים". מדבר רן כהן בגאווה, כרכז סיעת ר"צ בוועד הפועל של ההסתדרות, כי „אני יוצר אחרת לר"צ בקרב השכבות הנמוכות". אגב, תמיד מדבר הוא על שכבות נמוכות, על נכים, על גימלאים, על „עלובי החיים", נוסח ויקטור הוגו, אך מפלגתו לעולם אינה מרכזת, מלבד „מקרים סוציאליים", על השאלה הסוציאלית שרובה הוא מעמד הפועלים המאורגן. להיפך: קרא אני בגליון אוגוסט של „פוליטיקה", בטאון ר"צ, את דברי הרהב, ולדעתי, הטפשות החוגגת של גדעון עשת, המצהיר מעל הגנותו „אישית, אני מוותר על כל המוסר המכובד ששמו ההסתדרות הכללית של העובדים בישראל, ועל התגנה שהוא נותן לי". ואני קובע לעומתו שאלמלא ההסתדרות, עם כל חולשותיה, היינו עדיין „בעידן של „שוק השרירים" בפתח־תקווה, כאשר המעסיק קלס־סטר והעלי־כעובדיר ועשה בשכרם כבתוך שלו. ואשר לסוצי־אליזם עצמו, עידכנו וחידשנו לקראת סוף המאה, עוד יהיה לנו אולי מה ללמד את רן כהן, אם יסכים להשוב בצוותא עימנו, לקראת הוועידה הרעיונית הקרובה של מפ"ם.

●●●

מאמר זה מנסה להעמיד כל אחד במקומו — ואין בו שום כוונה להחליש כהוא־זה את שיתוף־הפעולה בין שתי המפלגות בכנסת. כל כוונתו אינה־לא היתה־אלא להזור, באוזני רן כהן, על האימרה העברית העתיקה „יהללך זר — ולא פיך".

אריאל שרון. מנהיג פולחן הכוח

קו נוסף לדיוקן הפוליטי

שמחתי מאוד לקרוא על התנגדותו של אריאל שרון להטלת סנקציות כלכליות על דרום־אפריקה: מתאים לו שיתנגד, ומתאים גם לנו, בירורו הפוליטיים.

יש כידוע בעיה של הסברה, ולכן גם בעיה של מאבק פוליטי, כאשר הדברים אמורים בפופוליסטים. דמותם הפוליטית איננה עקבית כביכול, שהרי בצד הלאומנות הנוראית, והערצת הכוח — הם מגלים מדי פעם גם רחבות־לב ונדיבות כלפי ציבור זה או אחר. חוסר העקביות הוא כמובן רק למראית־עין ואשליה אופטית. כל עיקרו של הפופוליזם הוא הרי התנפנות למאווי העם המיידיים, ונסיון לנגן על יצריו. מסיבה זו הם מוכנים לחלק נדבות לבוחריהם ובה בעת גם להסית אותם אלה כנגד אלה. המבחן האמיתי שלהם הוא במיצוי התגיוני של זעקות־השבר ותרועות המלחמה שהם משמיעים: כיצד יש לייצר את הנדבות הללו, כיצד יש לחלק אותן, האינטרס של מי בא לידי סיפוק על־ידי ההסתה שלהם, וכל כיוצא באלה שאלות של הגיון. למרות זאת אשליה אופטית היא גורם של ממש במערכת הפוליטית — ולפיכך הפופוליסטים מהווים בעיה לידידיהם, שעיקרה חוסר הקונסיסטנטיות, ולכן גם טישטוש דיוקן.

אריאל שרון הולך ופותר, לגבי עצמו, את הבעיה הזאת. דמותו הפוליטית מתגבשת והולכת גם מבחינת המראה החיצוני. הוא תומך נלהב יותר ויותר בכל דבר דחוי ומאוס. לא זו בלבד, שהוא היום מנהיג פולחן הכוח הברוטאלי בישראל, אלא הוא עוד מתדרדר והולך מבחינת מידות הרמגוגיה הבלתי־מתוחכמת שבנאומיו האחרונים, מתייצב לצד האינטרס הכלכלי של כל בעלי הממון — שכמה מהם ידידיו ותומכיו הטובים ביותר — תומך נלהב בהסדר „השמיטה" ושאר שאריות פולחניות של דת ישראל — ועכשיו גם דרום־אפריקה.

גינוי הסנקציות נגד הגזענות בדרום־אפריקה הוסיף לו לאריאל שרון עוד קו אחד בדיוקן הפוליטי שלו, חידד את הפרופיל המכוער, והקל בכך על יריביו ואוהדיו כאחד להכיר אותו היטב ולעמוד על טיבו.

תשקיף נאמן לעבר

הרעיון להעמיד את מגילת העצמאות במרכז הגיגות הארבעים למדינה, ולעשות אותה למוקד הזדהות של אזרחים ושל נוער — הוא רעיון גדול. יוזמי הרעיון ראויים לשבחים רבים.

מגילת העצמאות — על הפשרות המצויות בה — מסמלת את הקונסנסוס הלאומי של תשי"ח 1948. היא אחד התשקיפים הנאמנים ביותר של מה שהיינו פעם, ושל מה שחלמו עליו ולחמו למענו אנשי הדור שהקים את המדינה. רק מפני שמאז ועד היום חלו שינויים רבים לרעה, ראויה לשבחים ההגנה על מה שהיה פעם.

אקסיומות והנחות יסוד של פעם עוותו בכיוון הגרוע, והקונסנסוס הלאומי הדש, שעלול חלילה להתגבש, הוא היום מסוכן מאוד וטומן בחובו אסונות. הפשרות שעומדות להתרקם — מימין למרכז הן הולכות ומתרקמות, והן נוטות מבחינת תוכנן אל הקטב השמרני־שוביניסטי. אנשים וסמלים שהיו בעבר מופת מוסכם — מוחזקים היום במיעוט שולי וקיצוני. בזעתות פשוטות, לא זו בלבד שהיא כבר נסבלת על רבים, אלא היא עוד מתיימרת למצוא לה סימוכין בהסטוריה הציונית.

העלאת מגילת העצמאות על סדר יומנו איננה לפיכך ניסוח פתרונות לבעיות הרגע, אלא היא הגנה על הפתרונות של אתמול, ועל המכנה המשותף, העקרוני של הפתרונות הללו. הרבריים אמורים איפוא בקרב מיגננת מובהק, והוא ראוי כאמור, לשבחים רבים.

אנחנו כמובן, איננו יכולים להסתפק בכך — אבל חזו הקונסנסוס שבמסגרתו ניתן לנו ומתאפשר לנו לנסח גם רעיונות לקריבות מתוקנות.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

צרור ברכות רציניות

הברכה העיקרית לשנה החדשה: שנצליח לנסח את יעדי המאבק המיוחדים לנו — אלה הנובעים ומסתעפים מן העקרונות המיוחדים לנו — ונשכיל להחיל את העקרונות הללו על כל התרחשות שהזמן יגרום, ולקשור את היעדים אל כל ארוע שהתנאים יזמנו לנו, ושנטיב לשלב אותם במאבקים הכלכליים והמקומיים יותר, אשר בהם יש לנו שותפים ובעלי־ברית רבים — ובכל זאת גם בהם נטביע את חותמנו המיוחד.

● — שנצליח להסביר ולשכנע את הרבים, כי תחושת הקררות והפסימיות איננה רק תוצאה של העדר הישגים או חוסר הצלחות — אלא התחושה הזאת מעידה על אובדן דרך ומסמנת תהייה גדולה והדרך איננה אבודה כלל וכלל למי שטורח ומתאמץ לנסח לעצמו עקרונות חיים, ועקרונות חיים בתחום הפוליטי פירושם סידרה של הנחיות לפעולה מיידית ומעשית, הנטועות היטב בקרקע על ערכים שווים מאבק.

● — שנצליח להסביר ולשכנע את הרבים, כי השגת השלום איננה רק ויתורים וקורבנות, כדי שלא תהיה עוד מלחמה, אלא השגת השלום פירושה גם סיכויים גדולים לכל אזרח בישראל לחיים טובים יותר, ועשירים הרבה יותר ומעניינים מאוד, מפני שהשלום איננו רק פתות צרות ואסונות — אלא יש לו גם פירות טובים, שהם טובים במיוחד למי שיש לו היום מעט מאוד.

— שנצליח סוף־סוף לשכנע את הרבים, כי המאבק לתיקון החברה איננו עומר בסתירה, אלא הוא עולה בקנה אחד עם מדיניות בלבלית נבונה לחילוץ ישראל מן המשבר שבו היא נתונה, וכי ניתן היה, ועדיין ניתן, להוריד את האינפלציה גם בלי לחטט את היצרון ובלי לגרום עוול לחלש — ולפיכך צריך להוריד אותה תוך כדי גידול בצדק החברתי ובתוצר הלאומי גם יחד.

● — שנצליח להימנע מהשתלטות הדתיים על חיינו לא רק על־ידי ניצחון במאבק על זכות הבחירה ועל חופש הבחירה — אלא גם על־ידי הוכחת עדיפותה של הבחירה המסויימת־מאוד שלנו — בדרכי מוסר ובאורחות תרבות.

● — שנצליח בכל אלה לא רק בעזרת פתרונות שכבר הוכיחו את יעילותם בעבר, אלא גם על־ידי הצעת פתרונות שלא הוצעו עדיין, וכינון הסדרים שלא כוננו עוד במקומות אחרים.

4 גלגלים לכל הציבור

עכשיו אנחנו מתבשרים, כי עומס כלי הרכב על כבישי הארץ גדול בערך פי שלושה מן העומס המקובל בארצות המערב.

מה יעשו? יסללו עוד כבישים, כדי להקטין את היחס בין מיספר כלי הרכב הנעים על הכביש לבין מיספר הקילומטרים הסלולים. בסדר, כתרופת־רגע, וכפתרון למצוקת „הכבישים האדומים" זה מובן בהחלט. כפתרון לטווח הבינוני, לעומת זה, אפילו לטווח של שלוש־ארבע שנים — זהו פתרון בלתי־יעיל. קצב תוספת כלי הרכב הנעים על הכביש לעולם יהיה מהיר יותר מקצב תוספת הקילומטרים הסלולים, והעומס ילך ויגדל. מה יעשו? בכל זאת ימשיכו לסלול. כאן יפצעו כתף הר, פה יעקרו עוד פרדס, שם יחתכו שרה. עד מתי? עד שירגישו לפתע, כאילו לפתע, כי כל זה ללא הועיל.

נקודת הזמן שבה ירגישו בכך אצלנו — קרובה יותר מאשר בארצות אחרות מן הסיבה הפשוטה שאנחנו ארץ קטנה. הישובים קרובים מאוד זה לזה. ויש לנו מעט מאוד רצועות אדמה לסלילה, נוף להשחתה ושטחי הקלאות לעקירה.

בטווחי זמן ארוכים יימצא כנראה פתרון על־ידי שינוי מוחלט במושגי התקשורת של בני־אדם, ביותר לרבות שינוי גמור בצרכי האנשים לנוע בעצמם, ממקום־למקום, למקום. אמצעי תיקשורת משוכללים וחכמים יאפשרו כנראה, לבני הדור הבא לנהל משא ומתן, לקנות ולמכור, לארגן ישיבות ומועצות, כלי להיטלטל לשם כך ממקום למקום. לגבי הדור שלנו, בארץ הזאת, הפתרון האחר, שעשוי להיות יעיל, הוא להפחית את מיספר כלי הרכב הנעים על הכביש, ולא להסתפק בהגדלת אורך ורוחב הכבישים.

הפחתת כלי הרכב, בלי לפגוע בזכות, התנועה ובאפשרותה פירושה אחת מעבר מסיבי לתחבורה ציבורית מתוכננת. מעבר כזה אי־אפשר לכפות על הציבור. אפשר רק לגרום אותו על־ידי מהפכה גמורה וקיצונית בתפיסת האיכות הנדרשת מן התחבורה הציבורית וגובה המחיר שניתן להטיל על הנוסעים בה. במשרד התחבורה שלנו עדיין אין מבינים זאת — למרות שזה הפתרון היעיל ביותר, הזול ביותר, והבטוח ביותר.

מלבד כל המעלות האמורות לעיל יש לפתרון זה, של כינון איכות חדשה וגבוהה יותר לתחבורה הציבורית, גם מעלה נוספת: פתרון זה עושה יותר צדק חברתי. הנה דוגמה לעוד נושא אחד, של פתרון מצוקת־רגע אמיתית, אשר אפשר להעמיד אותו במרכז מערכת הסברה ציבורית. יש צורך בפתרון הזה, יש לו אוזניים כרויות, הוא ניתן לביצוע, הוא נושא עליו את חותמנו המיוחד.

הפתרון – התחבורה ציבורית ומתוכננת

נצחון בכורה לאלופה, בית"ר ירושלים, בפתיחת השנה החדשה – 1:2 על כפר־סבא

נתניה 100 אחוז — 1:2 נגד שמשון

● הפועל פ"ת הפתיע בנצחון על מכבי חיפה 1:2 ● מכבי פ"ת ובית"ר ת"א 1:1

● שלוש תוצאות 0:0 במחזור ה־4: חולון – מכבי ת"א; לוד – הפועל ת"א; באר־שבע – בני־יהודה

● לאומית

מכבי נתניה בפיסגת הליגה הלאומית בכדורגל ללא מתחרים. הקבוצה שניצחה אתמול בבלומפילד את שמשון ת"א — 1:2, צברה את מלוא 12 הנקודות בארבעת המחזורים הראשונים. היא היחידה עם הצלחה של 100 אחוז.

האלופה, בית"ר ירושלים, קצרה נצחון ראשון העונה, כשגברה בבלומפילד על הפועל כפר־סבא — 1:2. בית"ר ירושלים עלתה מהמקום ה־12 ל־8 וכפר־סבא ירדה מהמקום ה־8 ל־10.

בנצחון חוץ נאה זכתה הפועל פ"ת לאור זרקורים בקרית־אליעזר על מכבי חיפה — 1:2. הנצחון הראשון של הפתח־תקואים העלה אותם מהמקום ה־13 ל־9. מכבי חיפה שקועה עמוק בתחתית־מקומות 12־13.

מכבי ת"א, השנייה בטבלה, סיימה בתיקו 0:0 עם הפועל צפרירים חולון (7), השלישית, בית"ר ת"א, נפרדה בתיקו 1:1 עם הרביעית, מכבי פ"ת, החמישית, הפועל ת"א, לא יכלה בחוץ לאחרונה, הפועל לוד והשישית, הפועל באר־שבע, לא ניצלה את ביתיותיה נגד בני־יהודה ת"א (מקום 11) — 0:0.

רק 11 שערים הובקעו אתמול: אורי מלמילאן (בית"ר ירושלים) ואלי כהן (חולון) החמיצו בעיטות־11.

השוער הכפר־סבאי אדיר שמיר עוצר בעיטת־11 מרגלי אורי מלמיליאן (בית"ר ירושלים ניצחה 1:2) (תצלום: אריה קנפר)

● טבלה לאומית

		מש'	נ'	ת'	ה'	שערים	נק'
.1	מכבי נתניה	4	4	—	—	9—7	12
.2	מכבי תל־אביב	4	2	2	—	5—10	8
.3	בית"ר תל־אביב	4	2	2	—	8—8	8
.4	מכבי פתח־תקוה	4	1	3	—	3—4	6
.5	הפועל תל־אביב	4	1	3	—	1—2	6
.6	הפועל באר־שבע	4	1	2	1	3—3	5
.7	הפועל חולון	4	1	2	1	2—2	5
.8	בית"ר ירושלים	4	1	1	2	8—7	4
.9	הפועל פתח־תקוה	4	1	1	2	5—4	4
.10	הפועל כפר־סבא	4	1	1	2	4—2	4
.11	בני־יהודה תל־אביב	4	-	3	1	3—2	3
.12	מכבי חיפה	4	—	2	2	4—2	2
—,	שמשון תל־אביב	4	—	2	2	4—2	2
.14	הפועל לוד	4	—	2	2	10—2	2

שים לב

יעדי תשמ"ח

בערב ראש־השנה השתתפתי במסיבת־עיתונאים בתל־אביב עם ראשי ההתאחדות לספורט, שסיכמו את השנה מנקודת־מבט אולימפית, 12 חודשים לפני משחקי־סיאול. כמובן שציינו גם את היעדים בשנה הבאה עלינו לטובה, שנת תשמ"ח.

לומר שהיה לנו, או לדוברים, סיפוק — זה יהיה מגוזם. ראשית, השנה שחלפה לא הצטיינה בהישגים. שנית, הסיכויים לקראת העונה החדשה אינם מלבבים. הספורט הישראלי שקוע בביצה טובענית ואינו מצליח להיחלץ. אי־פה אי־שם יש קרן־אור, אבל ההישגים מקריים, אינם מורים על התקדמות, על־אף המאמצים הארגוניים והמקצועיים המושקעים. פעם טענו על חוסר תקציבים שבלמו את ההתקדמות. כיום, כשיש כסף נראה לעתים המצב גרוע יותר.

***

שנת תשמ"ח תעמוד ברוב ענפי הספורט בסימן ההכנות למשחקים האולימפיים בסיאול. בינתיים, רק שלושה (נטו) הבטיחו את ייצוג ישראל באירוע הספורט הבין־לאומי הגדול. שניים נוספים, בסיוף, השיגו אמנם את המינימום אולם לא יסעו מאחר שתחרויות הרומות ייערכו ביום־כיפור.

בינתיים מתנהלת העבודה לפי תכנון מרוייק של היחידה לספורט הישגי. אפשר להתווכח על יעילותה ועל דרכי פעולתה אבל נקודת־המפתח שאי־אפשר לערער היא שהספורט הישראלי פועל במסגרת מקצועית הרוקה, לעתים נוקשה, כמו שמרינות רבות סיגלו לעצמן לפני שנים רבות.

דבר זה לא מוצא, כמובן, חן בעיני ענפי ספורט רבים שהיוזמה נלקחה מהם. הם התרגלו לפעול לפי קריטריונים מקריים. לעתים גם לא ויתרו אנוח. הוו ענפים שרמזו ל"עסקים משפחתיים", והתוצאות לא איחרו לבוא. הכשלונות היו מנת־חלקם של אותם ענפים.

הקצף יצא לא פעם, בחודשים האחרונים, נגד קריטריון שאינו מאפשר לספורטאים להשיג את המינימום האולימפי בתחרויות משניות, במיפגשים עם שופטים ידידותיים, בעיירות שונות. נקבע כי את המינימום יש להציב באליפויות עולם או אירופה, או בתחרויות בין־לאומיות גדולות, שנקבעות מראש. זאת כדי לבחון את הספורטאי גם בתנאי לחץ — בתנאים מקבילים לאלה השוררים במיפגשים האולימפיים. לדוגמא. הסייף אורי כרמי השיג את המינימום כאליפות העולם בסיוף, כשדורג במקום הרביעי.

איני רואה אסון אם המשלחת הישראלית למשחקי־סיאול תהיה מצומצמת. מי שמגיע לו, לפי הקריטריונים — יסע. מי שמנסה ל"התחלק" על־ידי השגת תוצאות, שלא לפי אמת־המידה שנקבעה, מוטב שיישאר בבית.

ההתאחדות לספורט פועלת, איפוא, בצורה מסודרת ומאורגנת, עד כה ללא חריגות. יש לקוות שלא תחרוג ממוסכמות גם בעתיד, במיוחד כאשר יגבר הלחץ ערב המשחקים, כמו שהיה לפני משחקי לוס־אנג'לס ב־1984.

***

שלושה ענפים, שאינם משתייכים להתאחדות לספורט, ינסו להשיג את הכרטיסים בדרך שהוצבה להם. הטניס, למשל, חייב להופיע בסיאול. לדעתי, אסור להחמיץ את ההזדמנות שיש לנו טניסאים מעולים, דוגמת עמוס מנסדורף וגלעד בלום.

מבין שני הענפים הקבוצתיים הגדולים, כדורסל וכדורגל, יש לכדורגלנים סיכויים עדיפים. נבחרת הכדורגל שלנו תתמודד בחודש מארס 1988 בטורניר קדם־אולימפי באוקיאניה. בעבר נכשלנו בשבת זו. הפעם יש להכין את הנבחרת היטב, כדי שתעבור את המשוכה האוסטרלית/ניו־זילנדית.

סיכויי נבחרת הכדורסל להשיג את הכרטיס בטורניר הקדם־אולימפי ביוני 1988 בהולנד — קלושים ביותר. שתי סיבות לכך: האחת, אחרי הנשירה לדרג ב' באירופה יחול חילוף־משמרות בנבחרת. השנייה, בטורניר אולימפי־אירופי זה יטלו חלק כל נבחרות היבשת, כולל ברית־המועצות. אף נבחרת אירופית לא הבטיחה אוטומטית את השתתפותה בסיאול ואין להניח שישראל תצליח להימנות, במצבה כיום, על חמש הראשונות.

אם תצליח נבחרת הכדורגל להעפיל למשחקי דרום־קוריאה תוכל ישראל להתגאות במשלחת גדולה. אם הלילה תמעד בטורניר האוקיאני נצטרך להתבסס על תוספה בענפים האישיים.

שנת תשמ"ח האולימפית תאפשר לספורטאים שונים להתעלות. הסגל האולימפי פתוח. נוכח לחמשת הספורטאים שהשיגו את המינימום ול־20 הנכללים בסגל הרחב. יוכלו להתברג ספורטאים נוספים. לדעתי, זה לא מציאותי. ספורטאי־על אינו צומח כשנה ולא בשנתיים. יש לעבור שנים כדי להביאו לפיסגה. לכן הבה נהיה ריאליים עם פתיחת שנת תשמ"ח, שאפשר שלא תהיה שמחה כל־כך לספורט הישראלי. הלוואי שאתבדה.

[חתימה]

האלופה צהלה בתשמ"ח

בית"ר ירושלים – הפועל כפר־סבא 1:2 (0:0)

● איצטדיון בלומפילד. 8000 צופים. שופט: יעקב שיינר.

● לבית"ר ירושלים: הבקיעו: חנן אוולאי (74) ויעקב שוורץ (76). להפועל כפר־סבא: ירון פרסלני (47).

● השחקן המצטיין: יעקב שוורץ.

● בית"ר ירושלים: יוסי מורחי, אבי כהן, חנן אוולאי, קרוש, שירזי, שמואלי (רידו), שוורץ, סמי מלכה, מלמיליאן, שוייג (וונדרמולן), רוקמן.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, אופיר בן־חיים (מלחי), פרסלני, רבינוביץ, אינשטיין, פולבר, סיימון, רכיכה, יפה, נוהר (מימוני), יאני.

מאת אורי שטינבך

בית"ר ירושלים חזרה אתמול, עם פרוס השנה החדשה, שוב לחייך. אחרי פתיחה צולעת של משחקי הליגה, עם נקודה אחת בלבד משלושת המשחקים הראשונים, זכתה בית"ר ירושלים בנצחון הליגה הראשון שלה — 1:2 על הפועל כפר־סבא.

ישבתי אתמול באיצטדיון בלומפילד וראיתי כבר את מוטל'ה שפיגלר מכין את התידרוכים לאוהדים, להנהלה ולאמצעי התקשורת. כל נסיונותיה של בית"ר לתקוף נבלמו כבר במרכז השדה. חשבתי איך מוטל'ה יספר על סלקטור המצוע, שלא הורכב בין הד 11: איך אוהד אשש, הכלם הקדמי, חסר לקבוצה בגלל הרחקה; כיצד רונן רוקמן, שסבל מפציעה במשך השבוע, היה חייב לשחק; איך אורי מלמיליאן החמיץ הזדמנות לכבוש מנקודת ה־11, כבר בדקה ה־12; כיצד סתם אין לבית"ר מזל.

כך חשבתי כמעט 60 דקות. בית"ר ירושלים פשוט לא נגעה בכדור. אורי מלמיליאן נשמר קרוב וחזק על־ידי איתן רביבו, וכשאורי לא מתפקד גם בית"ר לא משחקת. רביבו היה אתמול הקלף שלף שמעון שנהר, מאמן כפר־סבא, מול בית"ר ירושלים. הקלף הזה כמעט שהספיק. בתוספת שער מרהים של הכלם ירון פרסלני בבעיטת־עונשין מרוייקת היתה כפר־סבא בדרך הנכונה לקטוף שלוש נקודות

אבל אז, מעמדה נחותה, שלף מוטל'ה שפיגלר, את שני ה"ג'וקרים" שהיו לו על הספסל. ואנדרמולן התליף את רונן שוייג הצעיר (דקה 60), ואחרי שלוש דקות נשלח למערכת דידו על חשבונו של אופיר שמואלי. שפיגלר הימר על כל הקופה. ואנדרמולן הוסיף מחץ לחוליית התוך, כעוד שדידו נטל את ניווט הקבוצה במרכז.

בית"ר ירושלים התעוררה אז, וביציע כבר החלו להאמין כי אפשר להציל משהו. כפר־סבא נסה לרחבתה כדי לשמור על התוצאה ובדקה ה־69 כפסל השופט יעקב שיינר שער של בית"ר בטענה של עבירה על אדיר שמיר, בזמן ביצוע בעיטת־קרן.

חלפו רק חמש דקות מפסילת השער והפעם הורה שיינר על עיגול האמצע: אורי מלמיליאן הגביה כדור־עונשין (דקה 74): רונן רוקמן החזיר את הכדור לרחבה, שם ניצב חנן אוולאי, שמטווח חמישה מטרים קבע שוויון — 1:1.

בית"ר, המשיכה ללחוץ ואחרי שתי דקות נעם היציע של אוהדיה: יעקב שוורץ הניף את רגלו 16 מטר משערו של שמיר, ובבעיטה מרוייקת שלח את הכדור שטוח לפינה הימנית ופנימה — 1:2.

בית"ר היתה ב"טראנס". דידו החל מלהטט עם וכלי הכדור. גם ההחמצה הכפולה של רוקמן ומלמיליאן, בדקה האחרונה, לא הקפיצה את הספסל, כמו לאחר השריקה.

כפר־סבא עלתה ליתרון שתי דקות לאחר פתיחת המחצית השנייה: פרסלני הפתיע את יוסי מורחי, את חבריו ואת עצמו, כשבעט כדור־עונשין מרוייק לחיבורי קורות שער בית"ר.

הקורה עצרה את חולון

הפועל צפרירים חולון – מכבי ת"א 0:0

● האיצטדיון בחולון. 4000 צופים. שופט: חיים ליפקוביץ.

● השחקן המצטיין: יעקב ביטרון.

● הפועל חולון: ביטרון, גיל זיתוני, יעקבי, אלי כהן, מוטוה, מאיר, פרחון, בן־ברוך (ססו), חנן הלל, (עמרני), שרוקה, בני דמתי.

● מכבי ת"א: מרכוס, קרייק (דריקס), גולדברג, מנשה שמעונוב, איתן לוי, צדשה, לולו, גריאני, נתן, טבק (גורוחין), בראל.

מאת נפתלי כהן

שוער הפועל צפרירים חולון, יעקב ביטרון, היה אתמול גיבור־התיקו (0:0) של קבוצתו, נגד מכבי ת"א.

כ־20 הדקות האחרונות ניצבו חלוצי מכבי ת"א מספר פעמים מול ביטרון, אך זה הצליח להדוף את כל נסיונות־ההבקעה. לשיאו הגיע ביטרון בדקה ה־90 כשאלון נתן בעט מתוך הרחבה, הכדור נהדף מגופו של המגן החולוני, ונראה עושה דרכו לרשת, אולם ביטרון, בזינוק חתולי, מנע נצחון תל־אביבי.

מכבי ת"א עלתה לשדה בבטחון מופרז. אלון נתן שתופקד בחוליית הקישור במטרה לנווט את משחק קבוצתו ולהפעיל את שלושת חלוצי התור, בני טבק, שחר בראל, ובהמשך את אלי דריקס, כשל במשימתו.

עם קצת מזל יכלה חולון לעלות, כאשר החמיצה בעיטת־11.

בשורות העולה החדשה בלטו בנוסף לשוער ביטרון, גם הכלם מאיר יעקבי, שהצליח להצר את צעדיו של אלון נתן. כמו כן התעלה הרכש רונן הלל, שגרם לצרות רבות למכבי ת"א, ולא פעם חלף על פני המגינים בקלות, ורק חוסר רגל מסיימת שלו ושל חבריו מנעה כיבוש שערים.

השיא היה בדקה ה־24 כאשר ארז שקרוקה שיגר כדור מרור לעברו של הלל, שחלף על פני הגנת מכבי ת"א, כולל השוער משה מרכוס, ומול שער חשוף בעט כדור חלש, שהתגלגל לו והגנת מכבי ת"א הצליחה להציל מהקו.

המחצית הראשונה היתה תוססת ומעניינת מצד שתי הקבוצות. התקפה רדפה התקפה, וההזדמנות של מכבי ת"א במחצית זו היתה בדקה ה־8, כאשר אלון נתן שיגר כדור מתוחכם לעברו של שחר בראל, שמתוך הרחבה בעט, אך ביטרון העירני הדף לקרן.

סמוך לשריקת המחצית, כאשר השופט חיים ליפקוביץ, הגיע כשעונו, בלם ארז לולו את מיכה בן־ברוך בצורה ועקיתי. השופט הורה על בעיטת־11. בלם הפועל חולון, אלי כהן, ביצע את הבעיטה, לאחר שאף שחקן חולוני לא רצה לכסט את הפנדל. כהן בעט לקורת והכדור הורחק ע"י הגנת מכבי ת"א.

במחצית השנייה שותף אלי דריקס בשורות מכבי ת"א. דריקס ניצל את העובדה שהכושר הגופני של חולון דעך, אך יתרון מכבי ת"א לא בא לידי ביטוי בהבקעת שערים. בדקה ה־69 בעטו בני טבק ואלי דריקס בזה אחר זה לשער (ביטרון) סיכל את נסיונות הכיבוש.

סלע ואמיר מובילים בתחרות השיט בקוריאה

השייטים יואל סלע ואלדד אמיר מהפועל שדות־ים, מדורגים במקום הראשון בתום ארבעה שייטים בתחרויות הקדם־אולימפיות. מבצר שיוית מדגם הולנדר־המעופף, ש נערכות בפוסאן בדרום־קוריאה. בתחרויות אלו משתתפות 28 משלחות מ־17 מדינות.

עד לסיום נותרו שני שייטים. מבין ארבעת השייטים היו הישראלים פעמיים במקום הראשון, פעם במקום השני ופעם במקום העשירי. בזינוק אחד, שוקה שלושה נפסלה התחרות, מאחר שהים סער ונשבה רוח של 28 קשר.

ישראל מקדימה את ארה"ב ושלנד. התחרות היא בשמגלול האולמפי.

ישראל ניצחה את דנמרק

נבחרת ההתעמלות של ישראל ניצחה את דנמרק 651.4 נקודות לעומת 650. התחרות נערכה בנקסטד שבדנמרק.

תחרות זו שימשה הכנה לאליפות העולם בתרגש הבא. קפל קשת המתעמלות הראשונות... מישראל. ראשון דורג יעקב לוי 111.8 נקודות, לפני רון קפלן — 109.4 נקודות ואייל ויסבלים... נקודות.

הישראלים, יואל סלע ואלדד אמיר, בדרך לנצחון בשייט הרביעי במסלול האולימפי בפוסאן, דרום־קוריאה (תצלום: אי.פי.)

המשחק המרכזי

נתניה דוהרת – גם שמשון לא עצרה אותה

מאת יצחק ויסהוף

שלום תקוה וחבריו בקבוצת מכבי נתניה פתחו את השנה החדשה, בדיוק כפי שסיימו את השנה החולפת. "הלהטי נתניה" השלימו אתמול צבירת 12 נקודות ליגה מארבעה משחקים — 100 אחוזי־הצלחה. זאת לאחר נצחון 1:2 על הקבוצה העקשנית של שמשון ת"א.

נתניה, הניצבת בבדידות מזהירה בפיסגת הטבלה הלאומית, יכולה רק להצטער כי הליגה יוצאת לפגרה בת שבוע (יום־הכיפורים). שחקני מכבי נתניה, הנמצאים בכושר משחק מצויין, סבלו אתמול, כמו גם

מכבי נתניה – שמשון ת"א 1:2 (0:0)

* איצטדיון בלומפילד ביפו. 7000 צופים. שופט: עובדיה צבי.

* למכבי נתניה הבקיעו: רונן גבאי (46) ושלום תקוה (54). לשמשון ת"א: שלמה מזרחי (59 בבעיטת־11).

* השחקן המצטיין: רונן גבאי (מכבי נתניה).

* מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, קורן, לם (רוני לוי), חלפון, עציוני, גבאי, יגאל מנחם, תקוה (עודד מכנס).

* שמשון ת"א: חדד, דהרי, ברדה, אורי כהן, הלוי, אפרים שמעונוב (צוצאשווילי), יגאל הלל (יוסי כהן), עובדיה, שלמה מזרחי, שוקרון, אדרי.

שחקני שמשון, מהחום הכבד ששרר בשעות הצהריים. אולם גם כך ידעו שלום תקוה, יגאל מנחם, ובהמשך עודד מכנס, להציג מהלכי כדורגל נאים שסחטו קריאות התפעלות מ־7000 הצופים.

גם שחקני שמשון לא טמנו רגלם בצלחת. חלוצי שמשון, ובעיקר־קשרי הקבוצה, איימו לא אחת על שערו של יעקב בלדב, שנכבש רק פעם אחת מהנקודה־הלבנה. בלדב נזקק לאלילת־המזל ולמגיניו, שחילצו את שערו ממספר מצבים מביכים. עובדה זו קיפחה אולי את השמשונים שלאור משחקם היו זכאים לפחות לנקודה אחת.

סוד משחקה של מכבי נתניה הוא במשחק הפתוח וההתקפי שלה. הקבוצה תוקפת עם מספר רב של שחקנים, וכאשר צריך להגן יודעים הם לסוכך על שערם בצורה מצויינת. עובדה זו מצריכה כושר גופני טוב, ולמכבי נתניה של היום יש הכלים להציג משחק שוטף ומהנה במשך 90 דקות.

גם הספסל משופע בכוכבים. למאמן זאב זלצר יש על הספסל שחקנים כעודד מכנס, רוני לוי, אריה חביב ואחרים.

אתמול "גנב" רונן גבאי, הקשר הצנום, את ההצגה מיתר חבריו. גבאי, שתפקד בחוליית הקישור, עשה עבודה יעילה בחילוץ כדורים ושיגורם המהיר לעבר החלוצים. תקוה ויגאל מנחם, ובהמשך עודד מכנס.

גבאי נטל יוזמה מייד בפתיחת המחצית השנייה. בדקה ה־46 קיבל כדור במרכז המגרש ודהר עמו לעבר שערו של חדד; בדרכו לשער עבר בקלילות מפתיעה שלושה ממגיני שמשון, חדר לרחבה ומול חדד לא התבלבל ושיגר כדור חזק לרשת העליונה — 0:1.

נתניה גילתה משחק מצויין בדקות אלו. חלפו שמונה דקות וכבר 0:2; יגאל מנחם, בעל כוח הפריצה הדורסני, פרץ ממרכז השדה, חלף על פניו של אפרים שמעונוב ומפינת ה־16 בעט כדור שטוח שפגע בעמוד השער הימני של חדד; על הכדור החוזר הסתער תקוה ובעט מקרוב פנימה.

בדקה ה־56, שתי דקות מכיבוש השער השני, החליפו בני לם ויגאל מנחם מסירות ומנחם בעט היטב, אך חדד ניצב במקום והדף לקרן.

מאמן שמשון, יעקב גרונדמן, הימר על ההתקפה. יוסי צוצאשווילי צורף במקום שמעונוב במטרה להגביר את המתח בהתקפת קבוצתו. ואכן שמשון זכתה בדקה ה־59 בבעיטת־11; אלעד קורן, מגן נתניה, הכשיל את יום־טוב שוקרון ברחבה והשופט עובדיה צבי הצביע לעבר הנקודה הלבנה. שלמה מזרחי צימק ל־1:2.

שמשון בנסיונות נואשים להשוות את התוצאה, כמעט שהצליחה במשימתה, אולם מגיני מכבי נתניה חסמו אחרת וסיכלו את כוונות שמשון, לאחר שיעקב בלדב כבר נכנע לשחקני שמשון בדקה ה־62.

ההזדמנות האחרונה של שמשון היתה שלוש דקות לסיום. יוסי לוי, שנכנס דקה קודם־לכן, כשל ממרחק של שני מטר משערו של בלדב כשבעט בשלומיאליות לחוץ, לאכזבת אנשי שמשון ולרווחת שחקני נתניה.

אילוז מנע אי־נעימות

הפועל באר־שבע – בני־יהודה ת"א 0:0

● באיצטדיון בבאר־שבע. 5000 צופים. שופט: יהושע לויה.

● שחקן מצטיין: דוד סלמן.

● הפועל באר־שבע: אנטמן, כרמאן, אילוז, דויד, גוגן, חיון, צרפתי, דהאן (ספסורטס), עזרן, ביטון, יובל אוחנה (וייצמן).

● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן, אלקבץ, פרי, עלה, מלחי, אייל חיים (רמי לוי), איזמידי (שירזי), שרעבי, גודינג, אייזנברג.

מאת אברהם בר־לב

שחקני בני־יהודה ת"א הגיעו לבאר־שבע במטרה "לגנוב שער" בהתקפה מתפרצת ולזכות בנצחון בכורה העונה. האורחים לא היו רחוקים מלהשיג את משימתם. בדקה ה־32 הצליח הקשר משה עלו לשגר כדור־ערשין מ־30 מטר. הכדור טס לשער, עבר את השוער גיורא אנטמן ואיים לחדור לרשת. שלמה אילוז הניף רגל שמאל והרחיק את הכדור, שריחף עדיין ליד השער. אנטמן ניסה להרחיק את הכדור, ואילוז מנע אי־נעימות בבעטו לקרן, לפני שמשה איזנברג הגיע אליו — 0:0.

היה זה אירוע השיא במשחק. מאיר עזרן מבאר־שבע ניצב בדקה ה־39 בעמדת־הבקעה נוחה, לאחר מסירה מוצלחת של אפרים דוידי. כדורו של עזרן חלף סמוך לעמוד השער. היה זה תיקו בהחמצות, בהזדמנויות ושיקוף את מהלך המשחק.

הפועל באר־שבע שוכחת לשבחים לאחר משחקה מול מכבי נתניה, היתה רחוקה מלהצדיק את התחזיות. אתמול היתה זו קבוצה אפורה שהציגה משחק רדוד, עם מעט מבצעים איכותיים. התכנון היה ממנה הלאה. החלוצים מיעטו לבעוט לשער היריב.

בני־יהודה ת"א העדיפה להסתגן, שחקניה ניסו להעביר את המשחק למרכז השדה, ולמולם איפשרה הפועל באר־שבע ל"הובים" לממש את רצונם.

הפועל ירושלים – מכבי ת"א 3:3

במשחק מעניין, שנערך אתמול בירושלים, סיימו קבוצות הפועל ירושלים, ומוליכת טבלת הליגה הלאומית לנוער, מכבי ת"א, בתיקו 3:3.

לאחר המחזור הרביעי ממשיכה מכבי ת"א להוליך את הטבלה, כזכות יחס שערים עדיף על מכבי נתניה,

● נוער

שגברה על נווה־יוסף חיפה — 0:5 ועל הפועל באר־שבע שגברה על מכבי חיפה — 0:2.

יתר התוצאות: הפועל חיפה — מכבי יפו 1:3; בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא 1:1; בית"ר נתניה — הפועל ת"א 1:1; מכבי פ"ת — הפועל אשדוד 1:2; הפועל פ"ת — בני־יהודה 0:0.

חלוץ מכבי נתניה, שלום תקוה, כובש שער שני לרשת שמשון במשחק הנצחון בבלומפילד (1:2)

הפועל פ"ת: חוזרים לנצח

הפועל פ"ת – מכבי חיפה 1:2 (1:2)

● האיצטדיון בקרית־אליעזר. 6000 צופים. שופט: רחמים דינצי.

● להפועל פ"ת הבקיעו: שושני (37) ובסון (40). למכבי חיפה: זאהי ארמלי (34).

● שחקן מצטיין: גיל סאבו.

● הפועל פ"ת: רוני גרבי, גיא לוי, בורניזק, אלון, קוושווילי, סאבו, שושני, מחפוד (חזן), אליה, בסון, לוין.

● מכבי חיפה: גינצבורג, אהרוני, אוסמו (איתי מרדכי), קלינגר, מרילי, ליאור רוזנטל, אבוקרט (גבעול), אוסמו (הקטן), בראיילובסקי, ארמלי, עופר מורחי.

מאת יוסף גלזר

ראש השנה תשמ"ח לא הביא שמחה למכבי חיפה. ארבעה מחזורים נקפו והניכוז של המאמן דרור קשטן עדיין ללא נצחון. אתמול הגיע הכשלון לשיאו, בהפסד ביתי להפועל פ"ת (2:1).

אמנם, מכבי חיפה היתה עדיפה במעט על פני אורחתה, אך ברמת משחק כה־חלשה אין לכם חשיבות

רבה. כללית התנהל משחק ירוד, בעיקר במחצית הראשונה. קרן־האור במשחק היו שלושת השערים, יפים כשלעצמם, שנכבשו תוך שש דקות בשלהי מחצית זו.

זה החל בשער נאה של זאהי ארמלי בדקה ה־34. ארמלי שקורס לכן נעץ כדור אדיר מ־20 מטר במשקוף שער הפועל פ"ת, תיעתע בהגנת היריב ובכדרור לולייני חלף על פני שלושה מגינים. הסיום היה יפה לא־פחות, כאשר שיגר את הכדור לרשת — 0:1.

השמחה החיפנית נמשכה כדיוק דקותיים. האורח יוסי שושני ניצל השתחות של דניאל בראיילובסקי ואברהם אבו־קרט במרכז המגרש, שעט קדימה נעמד 18 משערו של בוני גינצבורג, והרעיד את הרשת בבעיטה מרוייקת — 1:1.

עוד בטרם התאוששה מכבי חיפה וניחת עליה שער שני: ניר קלינגר שגה קשות כאשר שיגר כדור לרחבתו הוא, שם ניצב באין־מפריע מני בסון, שהיתל בגינצבורג (לא סגר כהלכה את הפינה), ובעט לרשת — 1:2.

במחצית השנייה נחלשה מכבי חיפה עוד יותר ואיפשרה למגננה הפתח־תקוואית, בניצוחו של גיל סאבו המצויין, לשמור על התוצאה ועל נצחון־הבכורה בעונה.

שפט היטב רחמים דינצי, לעיני 6000 צופים בקרית־אליעזר. השופט הצהיב את רפי אוסמו הגדול ואבו־קרט מחיפה ואת ניר אלון מפ"ת.

טריקי סיכל נסיונות כיבוש

הפועל לוד – הפועל ת"א 0:0

● המגרש בלוד. 1000 צופים. שופט: עובדיה בן־יצחק.

● שחקן מצטיין: מקסים טריקי.

● הפועל לוד: טריקי, ברדוגו, דרעי, אורי בנודים, (שיטרית), סמילה, הלל, מאיה, בן־ממס, שריביט (סיטבון), סמרג'ה, זיתון.

● הפועל ת"א: אלטר, עמר, זאנה, סגל, הרשליקוביץ, אקהוין, אלי כהן, ארמה, ז'אנו (כן־עוזרא), כן־שיטרית, רובין (שבתאי לוי).

מאת שלמה חזן

במשחק שקול, חלש ומאכזב, נפרדו קבוצות הפועל לוד והפועל ת"א, בתיקו עקר משערים. הפועל לוד, שהחזירה את האחים יעקב, יצחק ואורי (יצא בדקה ה־26) בנודים וכן את יצחק נעמן, יוזמת יותר מלריבתה, תוך שפיתחה משחק אגפים נבון.

רק לאחר 15 דקות התאוששה הפועל ת"א, ואז הפך המשחק לדרך צדדי אך חסר רמה.

שחקני הפועל ת"א חירבו אמנם להחזיק בכדור, אולם נסיונותיהם לכבוש שערים היו שקופים. כל מאמציהם להפתיע את הגנת לוד בהגבהת כדורים מהאגפים נבלמו ע"י הבורות לוחמים צעירים מלוד, בראשות השוער המצטיין מקסים טריקי. טריקי גילה מיקום מצויין משערו, והרחיק את הסכנה משערו. לצידו של טריקי בלט הכלם מיקי דרעי, שהצר את צעדיו של מיקי בן־שטרית מהפועל ת"א.

האירועים במשחק היו מעטים. בדקה ה־24 בעט יעקב הלל מלוד, וכדורו המצויין חמק סמוך לקורת שער הפועל ת"א. שתי דקות להפסקה בעט בני סמרג'ה לשער והשוער אריה אלטר ניצב איתן והדף לקרן.

במחצית השנייה ביצעה הפועל ת"א שני חילופים. המאמן יצחק שניאור הכניס את הצעיר אבי בן עזרא, במקום מוריס ז'אנו, ושבתאי לוי נכנס במקום בני רובין. חילופים אלו הצדיקו את עצמם והפועל ת"א יוזמת יותר, אך לכלל כיבוש לא הגיעה. שחקני לוד נלחצו לשערם ובדקות 56 ו־59 היה מקסים טריקי במיטבו כאשר קלט בעיטות מקרוב של שבתאי לוי חסר המזל.

לוד, שנלחצה לשערה, כמעט שהכריעה את גורל המשחק ארבע דקות לסיום: ישראל מאיה פרץ לרחבת הפועל ת"א, ובעט בעיטה אדירה שנהדפה במשקוף שערו של אריה אלטר.

● הניחוש הנכון

.1	מכבי חיפה - הפועל פ"ת	2
.2	הפ. ב"ש - בני־יהודה	x
.3	שמשון ת"א - מכבי נתניה	2
.4	בית"ר ירושלים - הפ. כפר־סבא	1
.5	הפועל לוד - הפועל ת"א	x
.6	הפועל חולון - מכבי ת"א	x
.7	מכבי פ"ת - בית"ר ת"א	x
.8	בית"ר נתניה - הפועל יהוד	1
.9	הפועל ר"ג - הפועל בת־ים	1
.10	מכבי שעריים - הפועל חיפה	1
.11	מכבי יפו - מכבי עמידר	x
.12	הפועל עכו - הפועל ים	2
.13	הפועל חדרה - מכבי יבנה	x
.14	הפועל טבריה - הכח ר"ג	2

● מלך השערים

.1	טבק (מכבי ת"א)	4
—	תקוה (מכבי נתניה)	4
.3	בראל (מכבי ת"א)	3
—	רפי כהן (מכבי פ"ת)	3
.5	אוחנה (הפועל ב"ש)	2
—	חיים (בני יהודה)	2
—	נסים כהן (בית"ר ת"א)	2
—	לוין (הפועל פ"ת)	2
—	ש. מזרחי (שמשון)	2
—	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	2
—	נתן (מכבי ת"א)	2
—	עמר (הפועל ת"א)	2
—	צמח (בית"ר ת"א)	2

● במחזור הבא

משחקי המחזור ה־5 בליגות הלאומית והארצית בכדורגל ייערכו בעוד שבועיים, ב־10 באוקטובר, ולא בשבת הבאה, בגלל יום כיפור.

* ליגה לאומית: בית"ר ת"א — מכבי חיפה; מכבי ת"א — מכבי פ"ת; הפועל ת"א — הפועל חולון; הפועל כפר־סבא — הפועל לוד; מכבי נתניה — בית"ר ירושלים; בני־יהודה ת"א — שמשון ת"א; הפועל פ"ת — הפועל באר־שבע.

* ליגה ארצית: הכח רמת־גן — בית"ר נתניה; מכבי יבנה — הפועל טבריה; הפועל ירושלים — הפועל חדרה; מכבי רמת־עמידר — הפועל עכו; הפועל חיפה — מכבי יפו; הפועל בת־ים — מכבי שעריים; הפועל יהוד — הפועל רמת־גן.

נפטר מייטק קנטור

מייטק קנטור, חבר מזכירות מרכז הפועל ומפעילי ההתאגדות, נפטר בהיותו בגיל 74.

מייטק קנטור שנולד בפולין היה חבר קיבוץ כפר־מנחם. היה פעיל ב"הפועל" ובמדור הספורט של התנועה הקיבוצית, שהיה ממייסדיה ומראשיה.

היה חבר המוסדות המרכזיים של ה"פועל" וחבר הנהלת איגוד הכדורסל.

ההלוויה תיערך מחר ב־3 אחה"צ בקיבוץ כפר־מנחם.

מאבק של כהנים

מכבי פ"ת – בית"ר ת"א 1:1 (0:0)

● האיצטדיון בפ"ת. 1000 צופים, שופט: צבי שריר.

● למכבי פ"ת הבקיע: רפי כהן (71); לבית"ר ת"א: דוד לביא (79 בבעיטת־11).

● שחקן מצטיין: אלי כהן (מכבי פ"ת).

● מכבי פ"ת: סביאן, מאיר כהן, אלי כהן, צופין, ז'אן, אלישע לוי, רן בר־שמעון, אביטל, רפי כהן, בלחסן (שעשוע), מוסלי.

● בית"ר ת"א: ליברמן, קצב (טורס), יעקב כהן, עמר, ניסן כהן, צמח נסים כהן, יוסי אודיז (עמרן), ירון כהן, לביא, תגר.

מאת עמי רוזנברג

הניכוי הצעירים של המאמן ג'יק מנסל ממכבי פ"ת המשיכו לתעתעות, ישבוע נוסף ירדו בלתי־מנוצחים, הפעם במגרשם — 1:1 עם בית"ר ת"א.

19 דקות הפרידו בין מכבי פ"ת לנצחון. קבוצה זו שורתה העונה על הוותיקים ירון פרסלני, דורון רבינוביץ, אייל בגלייבטר, ואתמול גם על יעקב אזובל, משלבת בקביעות בשורותיה 7־6 שחקני־נוער. הפעם הצטרף אליהם גם אלי כהן מהפועל אזור. אלי כהן הוכיח כבר במשחקו הראשון כי העיסקה שביצעה מכבי פ"ת היתה מוצלחת.

בדקה ה־71 כבשה מכבי פ"ת יתרון: רפי כהן ניצל היטב הגבהת כדור של רן בר־שמעון, בן ה־16 וחצי, ושלח מתוך הרחבה בעיטת־סיבוב לרשת בית"ר — 0:1.

בדקה ה־78 החמיצה פ"ת הזדמנות לבסס את נצחונה: עופר מוסלי סיים התקפה משולבת כשניצב מול שער בית"ר ת"א בבעיטה מעל למשקוף.

שחקני בית"ר ת"א שחירבו להתמיץ עד לדקה זו, זכו "לסיוע" של השופט צבי שריר כאשר בדקה ה־79, במאבק על הכדור בין הכלם הפתח־תקואי, שרון צופין וחלוץ בית"ר, אלי תגר, בקצה רחבת 16 המטר, שרק שריר על בעיטת־11, בטענה כי צופין הכשיל את תגר. כל מחאות שחקני מכבי פ"ת לא הועילו, ודוד לביא, שהחמיץ עד לדקה זו פעמיים, הצליח להשוות מהנקודה הלבנה — 1:1, ולחלק את הנקודות.

לפי מהלך הכחות במגרש לא היה בכך קיפוח של הפתח־תקואים, שכן גם קודם־לכן היו שחקני בית"ר ת"א קרובים להבקיע שערים, אולם החמצותיו של ירון כהן, היו בעוכריהם: בדקה ה־12 נגח כדור למשקוף, ובדקה ה־35 קיבל כדור מצויין מנסים כהן, כשניצב לבדו מול השוער עופר סביאן ובעט מעל לקורה.

בדקה ה־49 נרמה היה כי בית"ר ת"א תעלה ליתרון ראשון: דוד לביא עבר את סביאן ושלח את הכדור לעבר הרשת, אולם המגן הפתח־תקואי מאיר כהן הצליח להלוץ בשנייה האחרונה את הכדור מקו השער.

מעניין לציין ששבעה שחקנים העונים לשם כהן נטלו חלק בשתי הקבוצות: ארבעה בבית"ר ושלושה במכבי פ"ת.

משחק־הגומלין בגביע־אירופה בכדוריד - הערב בגרמניה

מאיי מוסקבה ניצחה 20:28 והציעה להפועל ר"ג מסיבה בסיום

● כדוריד

שירות "על המשמר"

קבוצת הכדוריד של הפועל רמת־גן נוצחה בליל־שבת, במשחק הראשון בגביע ההתאחדות האירופית, על־ידי הקבוצה הסובייטית, מאיי מוסקבה — 28:20. במחצית הראשונה שלטו הסובייטים והוליכו — 9:17.

המשחק נערך כוורבן, מערב־גרמניה, בגלל סירוב הסובייטים לארח את הישראלים ולשחק באר"ץ. הסובייטים פתחו את המשחק בתנופה וצעדו ביתרון 2:10, 0:5 — ו־9:17 במחצית.

אחרי ההפסקה התאוששו הרמת־גנים ואמיר גרא ובני גוז, במשחק התקפה מצויין, היוו יריב שקול. קבוצת מאיי מוסקבה מדורגת במקום החמישי בליגה הסובייטית.

ראש משלחת הפועל רמת־גן, שמואל וילברמן, סיפר שלפני המשחק תהליפו כדורידני שתי הקבוצות דגלונים ומזכרות, ואחרי ההתמודדות ביקשו הסובייטים לקיים מסיבה משותפת, בתום משחק־הגומלין הערב. אנשי הפועל רמת־גן השיבו בחיוב.

במיפגש נכח מאמן נבחרת הכדוריד של ברית־המועצות, יבטושנקו, שבא במיוחד ממוסקבה לחזות במשחקים.

1000 צופים חזו במשחק.

הגומלין ייערך הערב ב־7, שעון ישראל, בדורטמונד.

את השערים להפועל רמת־גן הבקיעו: אמיר גרא 10 (2 במכות־7); גדעון פרזכטר 4; בני גוז 3; רזי סומך 2 ויורם זליגר 1.

שתיים צמודות בפיסגת טבלת הליגה הארצית

הכח הלמה בטבריה 0:4 הפועל י"ם ניצחה בעכו 1:3

הפועל חדרה – יבנה 2:2 לאחר 2:0 ★ שעריים – הפועל חיפה 0:2

קבוצת הכח רמת־גן זינקה אתמול לפיסגת טבלת הליגה הארצית בכדורגל, בתום המחזור ה־4, לאחר נצחון מבריק על הפועל טבריה – 0:4.

לקבוצת הכוח צמודה הפועל ירושלים, גם לה 10 נקודות, שקצרה נצחון חוץ, על הפועל עכו – 1:3.

המובילה עד לשבת, מכבי יבנה, הוליכה במחצית 0:2 בחדרה, אולם הפועל חדרה התאוששה והשוותה ל־2:2.

הפועל חיפה, שגם היא היתה בלתי־מנוצחת, נחלה הפסד ראשון, ברחובות, נגד מכבי שעריים, לה היה זה נצחון ראשון – 2:0.

הפועל רמת־גן זכתה בנצחון־בית על הפועל בת־ים – 1:2, ועלתה למקום החמישי; היורדת מהלאומית, בית"ר נתניה, ניצלה את מגרשה וגברה על הפועל יהוד – 0:1, ואילו מכבי יפו המשיכה בסידרת משחקי התיקו (רביעי ברציפות) – 0:0 נגד מכבי רמת־עמידר.

הפועל ירושלים – הפועל עכו 1:3 (0:0)

שלושה שערים תוך 19 דקות, בפתיחת המחצית השנייה, הוקנו להפועל ירושלים נצחון־חוץ – 1:3 על הפועל עכו.

הירושלמים יכלו להגדיל את פער השערים אולם השוער העכואי, עיד ברברא, עצר לפחות שלושה כדורים שנראו מפרפרים כבר ברשת.

הפועל ירושלים עלתה ליתרון בדקה ה־50, לאחר שבלם עכו, הלל קפלן, נגע בכדור בידו. השופט שלמה שחר הורה על בעיטת־11 ומאיר נחמיאס קבע – 1:0. תוך דקה (69־68) הצליחו יעקב גומרר ואשר ששון לנצל שני מישגים בהגנת עכו ולקבוע – 0:3. נסים לומי צימק בדקה ה־76. היה זה הפסד רביעי לעכו.

1500 צופים חזו במשחק בעכו.

הפועל חדרה – מכבי יבנה 2:2 (2:0)

יתרון בין שני שערים לא הספיק למכבי יבנה, שנפרדה בחורין בתיקו 2:2 עם הפועל חדרה.

שחקני יבנה גילו עדיפות ברורה במחצית הראשונה, ובדקה ה־10 ניצל דוד ועקנין מישגה בהגנת חדרה וקבע 0:1. ארבע דקות לפני ההפסקה הסיט מירו בן־שמעון כדור־עונשין מ־16 מטר לציון יעקב, שהעלה ל־0:2.

במחצית השנייה התעוררו החדרתים, ובדקה ה־55 צימק אהוד ואנה מקרוב ל־1:2. בדקה ה־70 פסק השופט דני קרן על בעיטת ה־11, לאחר נגיעת־יד של המגן שמעון פרץ. נתי פוהר השווה – 2:2.

500 צופים חזו במשחק בחדרה.

הכח רמת־גן – הפועל טבריה 0:4 (0:2)

צמד שערים של יצחק מוסרי ושערים של אברהם לוי בבעיטת־11 וחיים יחיאל, העניקו להכח רמת־גן נצחון־חוץ גבוה – 0:4 על הפועל טבריה.

שחקני הכח ניצלו משחק חלש של הפועל טבריה, מה גם שהשופט ראובן דינו הרחיק בדקה ה־54 את הטבריאני דוד אבוטבול, שפגע ללא כדור בשחקן יריב. מוסרי, בדקות 24 ו־35, קבע את תוצאת המחצית – 0:2.

לאחר ההפסקה הכשיל אילן גוזילי ברחבה, והשופט פסק על כדור־11. אברהם לוי הגדיל – 0:3. את התוצאה חתם חיים יחיאל בנגיחה, שש דקות לסיום.

1000 צופים חזו במשחק שנערך בטבריה.

בית"ר נתניה – הפועל יהוד 0:1 (0:1)

שער מהנקודה־הלבנה שבעט משה גניש העניק לבית"ר נתניה, היורדת מהלאומית, נצחון ליגה ראשון בארצית – 0:1 על הפועל יהוד.

המשחק היה חלש ומשעמם ולמעשה רק בעיטת ה־11 הפיגה את השיעמום הרב של 200 הצופים. היה זה בדקה ה־38 כאשר מגן יהוד הכשיל את טל בראל, חלוץ נתניה, והשופט סימון דנן הורה על הנקודה הלבנה. גניש קבע בבעיטה מדוייקת את תוצאת המשחק.

המשחק נערך במגרש בית"ר נתניה.

הפועל רמת־גן – הפועל בת־ים 1:2 (1:1)

שער שהבקיע אריק גילרוביץ, חלוץ הפועל רמת־גן, בבעיטה מ־25 מטר, העניק לקבוצתו נצחון ביתי – 1:2 על הפועל בת־ים.

המשחק היה נוקשה ועשיר בפגיעות גופניות, במהלכו הרחיק השופט דוד יוסף בדקה ה־55 את יעקב חן מבת־ים, על שפגע ללא כדור ברמת־גני יובל נעים.

נסים רבי, הטוב בהפועל רמת־גן, קבע בדקה ה־36, במבצע אישי – 0:1, אולם אבי שלום, חלוץ בת־ים, השווה כעבור 60 שניות.

כאשר נראה היה שהמשחק לא יוכרע הכניע גילרוביץ בדקה ה־73 את שוער בת־ים, משה מרקוביץ, בבעיטה מרחוק – 1:2.

500 צופים חזו במשחק שנערך בגבעתיים.

מכבי שעריים – הפועל חיפה 0:2 (0:1)

במנצחות. אתמול זכתה בנצחון ראשון העונה – 0:2 על הפועל חיפה.

המשחק לא התעלה. מכבי שעריים גילתה עדיפות. שני השערים הובקעו בכדורי־עונשין. בדקה ה־25 הוכשל חלוץ שעריים, נתי עוריה, כ־30 מטר משער חדרה, ואלי כהן בעט אל בין החיבורים – 0:1.

בדקה ה־75 שוב פסק השופט על כדור־העונשין מ־30 מטר לזכות שעריים, הפעם לאחר הכשלה על שמחה גד. אהוד עידן בעט לפינה הימנית, וקבע ניצחון צודק למכבי שעריים – 0:2.

שפט שלמה יוסף, לעיני 500 צופים, ברחובות.

מכבי יפו – מכבי רמת־עמידר 0:0

במשחק שנערך באיצטדיון גאון ביפו סיימו קבוצות מכבי יפו ומכבי רמת־עמידר בתיקו 0:0.

כתבנו יוסי הכם מציין שהמשחק לא התעלה, ובדקה ה־36 הריס אלישע צ'ימרוט כדור לרחבת עמידר ומנשה מורחי, שהיה לבדו מול אשר סימנטוב, החמיץ.

במחצית השנייה היו האורחים מעמידר עדיפים ובדקות ה־50 ו־86 בעט ירון גוולי, שהיה לבדו מול השוער, נמרוד אברהם, לחוץ.

שפט יעקב ממן, לעיני 400 צופים.

ארצית

(אחרי ארבעה מחזורים)

.1	הכח רמת־גן	1־7	10
.2	הפועל ירושלים	3־7	10
.3	מכבי יבנה	3־6	8
.4	הפועל חיפה	4־4	7
.5	הפועל רמת־גן	4־4	6
.6	הפועל טבריה	10־5	6
.7	הפועל חדרה	5־8	5
.8	מכבי עמידר	4־4	5
.9	מכבי יפו	1־1	4
.10	הפועל בת־ים	4־3	4
.11	בית"ר נתניה	5־3	4
.12	מכבי שעריים	6־5	3
.13	הפועל יהוד	5־4	3
.14	הפועל עכו	8־2	0

שוער ווסטהאם, תום מקאלסטר, קוטף כדור מול חלוץ ארסנל, אלן סמית (ארסנל ניצחה 0:1) (תצלום: איי.פי.)

קווינס־פארק ניצחה 0:2 והגדילה היתרון

שער של החלוץ הסקוטי הבין־לאומי בראיין מקלר בבעיטת־11 העניק אתמול נצחון־בית למנצ'סטר־יונייטד על טוטנהאם – 0:1, במחזור התשיעי בליגה האנגלית בכדורגל.

קווינס־פארק־ריינג'רס הגדילה את יתרונה בצמרת ל־4 נקודות, לאחר שניצחה את לוטון – 0:2, משעריהם של קוני ופניק בבעיטת־11. שני השערים הובקעו ב־10 הדקות האחרונות.

קבוצה לונדונית אחרת, צלסי, עלתה למקום השלישי, תודות לנצחון־חוץ על ווטפורד – 0:3. שערים: יורי (2) ודיקסון. צלסי מקדימה בנקודה את טוטנהאם, ואת נוטינגהאם, שהשיגה נצחון־חוץ על נוריץ' – 0:2. ווב כבש את השערים.

את ההפתעה הגדולה חוללה מחזיקת הגביע, קובנטרי, כשניצחה במשחק־חוץ את האלופה אברטון – 1:2, משעריהם של ריגיס ופיליפס. את השער לאברטון כבש וויין קלארק. קובנטרי גמלה לאברטון על הפסדה במשחק הצדקה, בפתיחת העונה.

ארסנל ניצחה בדרבי הלונדוני את ווסטהאם – 0:1, משערו של המגן הבין־לאומי קני סאנסום. הטוב במגרש היה האירי ליאם בריידי.

ניוקאסל ניצחה את סאותהמפטון – 0:2, משעריהם של הברזילאי מירנדיניה וגוואדר.

תוצאות נוספות: אוקספורד – דרבי 0:1; פורטסמות – וימבלדון 1:2; שפילד – צ'רלטון 0:2.

הטבלה האנגלית

.1	קווינס־פארק	9	4־14	22
.2	צלסי	9	11־18	18
.3	נוטינגהאם	9	9־15	17
.4	טוטנהאם	9	6־12	17
.5	ליברפול	6	6־16	16
.6	מנצ'סטר־יונייטד	9	8־14	16
.7	ארסנל	8	5־13	14
.8	קובנטרי	8	12־10	13
.9	אברטון	9	7־10	12
.10	וימבלדון	9	11־11	12
.11	אוקספורד	8	14־11	11
.12	פורטסמות	9	18־9	10
.13	דרבי	7	6־6	9
.14	לוטון	9	14־18	8
.15	ניוקאסל	8	14־9	8
.16	ווטפורד	8	10־5	8
.17	סאותהמפטון	8	15־11	7
.18	נוריץ'	9	11־6	7
.19	ווסטהאם	8	11־7	6
.20	שפילד	9	17־9	6
.21	צ'רלטון	8	16־7	4

שטיגמן מתאמן בשנחאי

שירות „על המשמר"

השחיין הישראלי המצטיין אייל שטיגמן, שהגיע ערב ראש השנה לשנחאי שבסין, ערך אתמול אימון בכורה עם מועדון השחיה המערב־גרמני המבורג, אליו הוא משתייך לצורך אימוניו לקראת האולימפיאדה בסיאול.

שטיגמן הגיע לסין דרך הונג־קונג. השחיין הישראלי, שהוא הספורטאי הראשון מישראל המגיע לסין העממית לתחרויות, התקבל שם ללא בעיות מיוחדות.

מספר־שיא של קבוצות העונה בליגות בכדורסל

תכנית לשיקום הנבחרת – הצעה שתתאמן בארה"ב

כדורסל

מאת יצחק ויסחוף

„הליגה הלאומית בכדורסל שתיפתח הערב, תהיה ליגה בעלת מספר שיא של שחקנים לא ישראליים. שחקנים אלו הם אמנם אורחים שווי־זכויות, אך לא יוכלו ליטול חלק בשורות נבחרת ישראל. זוהי אחת „הבעיות המרכזיות המדאיגות" – דברים אלו אמר איתן חפר, יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל, במסיבת עיתונאים שנערכה ערב החג.

17 ליגות יופעלו העונה באיגוד הכדורסל.

יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, סיכם את השנה בציינו את העובדה שלבד מנבחרת הגברים של ישראל, שכשלה בנסיונה להישאר בדרגה א' לאחר המעירה בבולגריה, וקודם־לכן תפסה את המקום ה־11 במשחקי דרגה א' ביוון – הצליחו יתר הנבחרות הייצוגיות שלנו בזירה הבין־לאומית, ובעיקר היתה מרשימה הצלחת נבחרת הנשים.

הדוברים במסיבת־העיתונאים – יורם אוברקוביץ, איתן חפר ועמירא שפירא, יו"ר איגוד השופטים – היו תמימי־דעים כי יש לעשות הכל כדי שנבחרת ישראל תשוב לתפוס את מקומה בדרג העליון של אירופה. משה וינקרנץ ימשיך לנהל בשלב זה את משחקי הנבחרת למשימות הקרובות. ב־25 באוקטובר יתקיים משחק נגד אלופת אירופה, יוון, ביד־אליהו. לאחר־מכן תשתתף נבחרת ישראל בטורניר חג־המולד בפאריס, ובין ה־28 ביוני ל־10 ביולי תיטול חלק בטורניר הקדם־אולימפי בהולנד. הוועדה המקצועית תשקול מסע־גומלין של הנבחרת בקנדה וכן תחרויות ואימונים עם נבחרת ארה"ב.

נבחרת העתודה תחדש את פעילותה לצד הנבחרת הלאומית.

יורם אוברקוביץ התייחס לתופעות שונות שקרו בשנה האחרונה בכדורסל הישראלי.

* אנשים שטיפלו בחזרת הנבחרת מבולגריה במטוס שהיעד שלו היה דמשק יאלצו לתת הסברים. היתה זו שערוריה ללא תקדים.

* מי שיאמן בעתיד את נבחרת ישראל יהיה מאמן מקומי, ולא זר.

התנהגות של קפטן הנבחרת הלאומית, דורון ג'מצ'י, בנושא התשלומים, לפני יציאת הנבחרת לבולגריה, תטופל בימים הקרובים.

* היו מקרים ששחקנים בליגות השונות, לבד מהלאומית, קיבלו סכומי כסף מעל למותר, ולאחר שנענשו קבוצות ושחקנים המיר בית־הדין העליון את העונשים לעל־תנאי, אולם החל מהעונה יהיו כל אותם עונשים בפועל.

* לקראת סוף העונה, בתום שלוש שנים לפסיקת הבורר לגבי זרים ומתאזרחים, ייערך דיון ויוסקו מסקנות חדשות.

* אם הנשיאות תחליט על התפטרות הוועדה המקצועית היא תבוצע רק לאחר הפקת לקחים. התפטרות כיום לא תועיל, היא לא בדיוק הדרך לפתרון בעיות. חבר ועדה שרוצה להתפטר – יכול לעשות זאת.

* ייערך דיון להפעלת טורניר קיץ.

אופניים

אסנפלד – אלוף

אייל אסנפלד מהפועל חיפה זכה אתמול באליפות הנוער של ישראל במירוץ־אופניים לאחר שעבר, בסיכום שני השלבים, 230 ק"מ בזמן של 7:08.33 שעות. הוא הקדים את דוד שרמן מתיא – 7:03.42 שעות.

המתחה היתה אתמול בתחרות כבישי הגליל־התחתון, בשלב השני של האליפות, כאשר יואב קרומבי מחיפה שהקדים את אסנפלד. עובדה זו לא מנעה מאסנפלד לזכות באליפות.

● קבוצת הטניס של הפועל ת"א והפועל צהלה נפרדו בתיקו 3:3 במשחק־השלמה בליגה הלאומית.

פורטוגל גברה על שבדיה בשטוקהולם 0:1

נבחרת הכדורגל של פורטוגל המתיעה בשבוע שעבר בנצחון על שבדיה בשטוקהולם – 0:1. את שער הנצחון כבש פרננדו גומז.

פורטוגל הופיעה הפעם בהרכבה המלא, לאחר שכמה משחקניה קיבלו חנינה מההתאחדות, והשיגה נצחון חוץ מפתיע. זה לא יעזור לה מאחר שאיבדה כל סיכוי להעפיל לשלב הבא באליפות אירופה לאומות.

פורטוגל עלתה למקום השלישי בבית מספר 2, עם 5 נקודות מ־5 משחקים ומקדימה אותה שבדיה, עם 10 נקודות מ־7 משחקים, ואיטליה – 8 נקודות מ־5 משחקים.

● בולגריה ניצחה בבית מספר 7 את בלגיה – 0:2 בסופיה, ועלתה למקום הראשון עם 10 נקודות מ־6 משחקים, ומקדימה בנקודה את אירלנד, עם 7 משחקים, ובלגיה עם 7 נקודות מ־6 משחקים.

● בבית מספר 6 ניצחה פולין בוורשה את הונגריה – 3:2, ועלתה למקום השלישי עם 6 נקודות מ־6 משחקים, אחרי יוון – 9 נקודות מ־6 משחקים והולנד – 8 נקודות מ־5 משחקים.

● במשחק הרביעי במוקדמות אליפות אירופה שהיה בבית מספר 3 הפתיעה איסלנד בנצחון על נורבגיה – 0:1 באוסלו. בבית זה מוליכה בבטחה נבחרת בריה"מ שסיכוייה טובים להעפיל לגמר.

● במשחקי הידידות שנערכו ערב החג ניצחה איטליה את יוגוסלביה – 0:1 בפיזה; בריה"מ גברה על יוון – 0:3; סקוטלנד על לוכסמבורג – 0:2, ומערב־גרמניה ניצחה בהמבורג את דנמרק – 0:1.

הליגה הגרמנית

קבוצת מנשנגלדבך השיגה בשבת את הנצחון הגבוה ביותר על ירדינגן, ומבורג, כשהביסה אותה בשיעור 2:8 בליגה הגרמנית בכדורגל אולם לא משה ממקומה השלישי מאחר שגם יריבותיה לצמרת ניצחו.

ורדר ברמן ניצחה את מאנהיים – 1:3, ולה 16 נקודות מ־10 משחקים, ומקדימה בהפרש שערים את קלן, שהכניעה את המבורג – 0:3, ושתיהן מקדימות בנקודה את מנשנגלדבך.

האלופה, באיירן מינכן, השיגה נצחון־חוץ על שאלקה – 1:4, וממוקמת רביעית עם 14 נקודות.

נצחון חוץ השיגה גם הומבורג על האנובר – 2:3.

תוצאות נוספות: פרנקפורט – נירנברג 1:3; קייזרסלאוטרן – שטוטגרט 1:2; קארלסרוהה – לברקוזן 1:1.

נצחון גבוה לריינג'רס

נצחון גבוה השיגה [illegible] אבי כהן, ריינג'רס [illegible] מרטון 1:0, [illegible] בליגה המקומית.

הגליל־העליון הביסה את פנאתנאייקוס 59:83

מאת אביתר שמירא

הפועל הגליל־העליון ניצחה בראש־השנה במשחק ידידותי, שנערך בכפר־גלעדי, את הקבוצה היוונית פאנאתינאייקוס אתונה – 59:83 (30:45).

לשחקני הגליל היווה משחק זה אימון מצויין לקראת פתיחת משחקי הליגה מחר. שחקני הקבוצה יכלו גם לאגור דקות משחק בין־לאומיות לקראת המאבקים הצפויים להם במשחקי גביע־אירופה למחזיקות־גביע.

הקבוצה היוונית ששיחקה בתחילת השבוע שעבר נגד הפועל חיפה במשחקי גביע־קוראץ' ונוצחה 77:69, לא היוותה יריב שווה־כוחות לשחקני הגליל.

● קלעו להגליל: פרימן 20; ליף 19; הנפלד 19; פליישר 12; מרטין 4; מטלון 13 וגלי גור 2.

● לפאנאתינאייקוס הירבו לקלוע: מייק פיין 14; אנדריטסוס 12 ומאפאסריאו 10.

היוונים הסתלקו

מאת יוסף גלזר

דבר כזה עוד לא היה. שש שעות לפני משחקה בגביע־קוראץ', נגד הפועל חיפה, קיימה הקבוצה היוונית פאנאתינאייקוס משחק־אימון באולם נושן בקרית־מוצקין נגד אלופת המדינה לבתי־ספר העל־יסודיים, אורט קרית־ביאליק.

היוונים שסברו כי יקיימו אימון קליעות נגד תלמידי בית־ספר, נדהמו מרמות היריב ובדקה ה־10 כאשר הוליכו רק 24:26, פרשו...

800 הצופים שרכשו כרטיסי־כניסה למשחק הגיבו בזעם על המשחק הלא־נגמר.

ישראל מוליכה בטורניר בין־לאומי לגילאי 21 במלטה

כדורמים

נבחרת הכדורמים של ישראל, עד גיל 21, מוליכה בטורניר שש־האומות הנערך במלטה.

הנבחרת הישראלית השיגה שלושה נצחונות בפתיחת הטורניר.

במשחקה הראשון גברה ישראל על בלגיה – 8:9. שערים לישראל: אודי בדרדור 3; עוזי הדר 2; ערן כהן 1; רונן צוקרמן 1; דרור לובן 1 ובני אנגל 1.

מייד לאחר משחק זה גברה ישראל על פורטוגל – 6:18. שערים: בדרדור 7; כהן 4; הדר 3; צוקרמן 2; לובן 1 ומיכאל שטיינברג 1.

את הנצחון השלישי קצרה ישראל על צפון־אירלנד – 6:8. שערים: בדרדור 3; כהן 2; לובן 2 והדר 1.

היום תשחק ישראל נגד שוויץ ונגד המארחת מלטה.

הדירוג לאחר שלושה מחזורים: 1. ישראל; 2. מלטה; 3. שוויץ; 4. אירלנד; 5. בלגיה; 6. פורטוגל.

● קבוצת הכדורמים של הפועל קרית־טבעון זכתה בליגת הכדורמים לגילאי 14, לאחר שסיימה בתיקו 6:6 עם אס"א ת"א, שדורגה שנייה. מכבי קרית־אונו, שסיימה במקום השלישי, נוצחה ע"י קרית־טבעון – 6:5.

אהרון בר פרש בגיל 50 משיפוט והפך... שחקן פעיל

מאת יצחק ויסחוף

אהרון בר, חבר קיבוץ אפיקים שבעמק־הירדן, שימש במשך 30 שנה כשופט כדורסל בליגה הלאומית, ורשם לזכותו קריירה עשירה ומוצלחת.

העונה הגיע בר לגיל 50 ולא ישפוט יותר. בניגוד לשופטים אחרים הממשיכים לעבוד במסגרת איגוד השופטים כמבקרי מגרשים, משקיפים ובדומה, הגיע בר בתחילת השבוע החולף למשרדי איגוד הכדורסל והוציא... כרטיס־ליגה. הערב יערוך את הופעת הבכורה שלו כשחקן בשורות הפועל אפיקים בליגה ג'.

אהרון בר גידל במשך השנים דור של שופטים בעמק־הירדן ואין שופט שלא זכה לסיוע מצידו של בר. מעניין יהיה לראות את העימות בין בר השחקן, לבין חבריו נושאי תג איגוד השופטים...

את מקומו של אהרון בר בסגל שופטי הליגה הלאומית יתפוס עמי בלילי מאריאל, בזכות צוותו הנבוחים.

לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה

12 קבוצות בליגה הלאומית בכדורסל ייצאו הערב ומחר לדרך

ליגה טובה אבל לא כל־כך ישראלית...

מאת ישראל פז

הליגה הלאומית בכדורסל, היוצאת הערב ומחר לדרך, תהיה, ללא ספק, ליגה טובה. יהיו משחקים איכותיים. יהיו מאבקים מרעים. אולם כשם שהליגה משתבחת היא מתרחקת מיעודה, ואולי גם מליבות אוהדים רבים. יותר מדי אמריקנים יהיו בה: זרים ומתאזרחים.

הכדורסל הישראלי צועד על חבל־דק. מסתבר שהחלטת הבורר בעניין הזרים, עו"ד עובדיה רויאל, עדיין רחוקה מלהשיג את מטרתה: למסר את הקבוצות על שני זרים בלבד. מכת־המתאזרחים נמשכת. מחפשים אותם בנרות ברחבי ארה"ב. שחקנים שכבר נטשו את ישראל לפני שנים נשלפים ממקומותיהם ותמורת תשלומי־עתק חוזרים ארצה. כושר ויכולת משחק לא חשובים תמיד. העיקר שיבואו...

ביום שני, בשבוע שעבר, נחתמה פרשת ההעברות, כאשר הקבוצות רשמו את הזרים שלהן, אולם נותר עדיין פתוח עד למחזור השישי אפשר להחליף. ואכן, הטרגדיה יימשך.

רכבת הבאים למכתנים בישראל: הנסיעות של עסקנים ומאמנים לארה"ב ופעילותם המוגברת של המתווכים למיניהם, אם יבואני כדורסלנים, או עורכי־דין מייצגי שחקנים – הפכו את הענף למקצועני, ללא בסיס כלכלי. מי שמסתכל על הקבוצות יכול רק להתחלחל ולשאול: האם זו ליגה ישראלית?

אנחנו אוהבים לחקות את מדינות אירופה. אם שם ישנם זרים, הרי שגם אנו זקוקים להם. אבל ישראל כבר חרגה מכל הגבולות. המתאזרחים מהווים את הדוגמא השלילית בכדורסל הישראלי. הם ממלאים את השורות. דוחקים החוצה כוכבים ישראלים צעירים.

מרכזי הספורט אשמים במירוץ המטורף הזה. הם אינם מצליחים להשתלט על קבוצותיהם. ניצבים כסטאטיסטים, ונותנים לעניינים לרוץ כמו שהם. לעתים גם מסייעים.

הדהורים נוגים אלה יישכחו, כמובן, כאשר יחלו המאבקים הגדולים בליגה. התרועות, ובוודאי גם ההפתעות, ידחקו הצידה את כל השיקולים ההגיוניים. הרגשות והרצון להצליח ישכיחו את הגרעונות הצפויים של הקבוצות. לא פעם שואלים: כיצד זה קבוצות חיות עם הוצאות־ענק, עד כדי מיליון דולאר לעונה, כשההכנסות קטנות בהרבה. הכדורסל הישראלי הוא פלא־כלכלי.

12 הקבוצות שייצאו מחר לדרך בתנו כדורסלנים רבים עד שמאמניהם קבעו את הרכבם לאמנים, המבקשים להשיג מיקום טוב ככל האפשר, לא חשוב עתיד הקבוצה אותה מאמנים. העיקר ההישג המיידי. מה שיהיה לאחר־מכן, אחרי שיעזבו, זה כבר „אחרי המבול"...

כדורסל

אליצור נתניה – בית"ר ת"א. הערב ללא קהל ביד־אליהו

משחקי הליגה הלאומית בכדורסל ייפתחו הערב ל...ללא קהל. אליצור נתניה תארח ב־8 בהיכל־הספורט ביד־אליהו את בית"ר ת"א.

אליצור נתניה נאלצת לקיים את המשחק מחוץ למגרשה, וללא קהל, בגלל התפרעות אוהדיה במשחק הגליל־אף נגד הפועל חיפה, בעונה שעברה.

חניכיו של המאמן צבי שרף מנתניה גילו יכולת טובה במשחקי ההכנה. אליצור נתניה זכתה גם בטורניר בין־לאומי בהולנד. היא פייבוריטית במשחק הערב. בית"ר ת"א תתקשה לסכנה.

פעילות מגוונת השבוע בכדורסל

פתיחת משחקי הליגה הלאומית, הערב ומחר, ישולבו השבוע בהופעת ארבע קבוצות ישראליות בתחרויות הסיבוב הראשון בגביעי־אירופה בכדורסל.

לוח השבוע:

● הערב: ליגה לאומית: אליצור נתניה – בית"ר ת"א (יד־אליהו, ללא קהל).

● שני: ליגה לאומית, גברים: הפועל ירושלים – מכבי נתניה; מכבי ת"א – הפועל חיפה; הפועל הגליל־העליון – מכבי ר"ג; הפועל חולון – אליצור נווה־דוד רמלה; מכבי חיפה – הפועל ת"א.

ליגה לאומית, נשים: הפועל ירושלים – מכבי קרית־מוצקין; מכבי ת"א – הפועל חיפה; הפועל גבעת־חיים – בני־יהודה ת"א; הפועל גלבוע – הפועל ת"א; אליצור קרית־אונו – אליצור ראשל"צ; אליצור ת"א – אליצור פ"ת (כבר נערך).

● שלישי: אליצור נתניה – שיבנק שיבניק, יוגוסלביה (בנתניה, גביע־קוראץ'); מכבי חיפה – אכילס ניקוסיה (רוממה, קוראץ'); אליצור ת"א – קלוז', רומניה (אוניברסיטת ת"א, גביע־אירופה לאלופות נשים); פאנאתינאייקוס אתונה – הפועל חיפה (אתונה, קוראץ').

● רביעי: אליצור נתניה – שיבניק (גומלין, נתניה, קוראץ'); מכבי חיפה – אכילס ניקוסיה (גומלין, רוממה, קוראץ').

● חמישי: אליצור ת"א – קלוז', רומניה (גומלין, אוניברסיטת ת"א, גביע־האלופות לנשים).

מחזור שני בארצית – הערב

● צפון: הפועל עירדור/תבור – הפועל איתן גבת; הפועל נהריה – מכבי כרמיאל; מכבי קרית־מוצקין – מכבי חדרה; הפועל בקעת בית־שאן – מכבי בת־גלים; הפועל גן־שמואל – אליצור קרית־אתא; הפועל קרית־שמונה – הפועל כנרת/עמק־הירדן.

● דרום: הפועל גבעתיים – הפועל רמת־גן; מכבי דרום ת"א – מ.מ. גבעת־שמואל; הפועל נען – מכבי פ"ת; הפועל קרית־גת – מכבי ראשל"צ; אליצור ת"א/פ"ת – א.ס. רמת־השרון; הפועל באר־שבע – אליצור קרית־אונו.

בארדלו טרם הגיע

מאת יצחק ויסחוף

קן בארדלו, שחקנה של מכבי ת"א, עדיין לא הגיע לישראל. במכבי ת"א צופים לבואו של הכדורסלן המצטיין בימים הקרובים.

עוזר־המאמן של מכבי ת"א, ברוס ויקטור, שב בסוף השבוע מ„משימת ריגול" שערך בליסבון שבפורטוגל עם יריבתה של מכבי ת"א בסיבוב השני של גביע־אירופה לאלופות. ויקטור חזה בנצחון ספורטינג ליסבון על ספרטה בטרור, אלופת לוכסמבורג – 77:122. משחק־הגומלין בין שתי הקבוצות ייערך ביום חמישי הקרוב.

תכנית המשחקים

28.9.87 .1 — 11.1.88 .12
הפועל י־ם — מכבי נתניה
מכבי ת"א — הפועל חיפה
גליל־עליון — מכבי ר"ג
הפועל חולון — אליצור רמלה
מכבי חיפה — הפועל ת"א
אליצור נתניה — בית"ר ת"א (27.9.87, ראשון)

5.10.87 .2 — 18.1.88 .13
מכבי נתניה — בית"ר ת"א
הפועל ת"א — אליצור נתניה
אליצור רמלה — מכבי חיפה
מכבי ר"ג — הפועל חולון
הפועל חיפה — גליל־עליון
הפועל ים — מכבי ת"א

19.10.87 .3 — 25.1.88 .14
מכבי ת"א — מכבי נתניה
הפועל חולון — הפועל חיפה
מכבי חיפה — מכבי ר"ג
אליצור נתניה — אליצור רמלה
בית"ר ת"א — הפועל ת"א
גליל־עליון — הפועל ים
(18.10.87, ראשון)

29.10.87 .4 — 1.2.88 .15
מכבי נתניה — הפועל ת"א
אליצור רמלה — בית"ר ת"א
מכבי ר"ג — אליצור נתניה
הפועל ים — הפועל חולון
הפועל חיפה — מכבי חיפה
מכבי ת"א — גליל־עליון

2.11.87 .5 — 8.2.88 .16
גליל־עליון — מכבי נתניה
הפועל חולון — מכבי ת"א
מכבי חיפה — הפועל ים
אליצור נתניה — הפועל חיפה
בית"ר ת"א — מכבי ר"ג
הפועל ת"א — אליצור רמלה

9.11.87 .6 — 15.2.88 .17
מכבי נתניה — אליצור רמלה
מכבי ר"ג — הפועל ת"א
הפועל חיפה — בית"ר ת"א
הפועל ים — אליצור נתניה
מכבי ת"א — מכבי חיפה
גליל־עליון — הפועל חולון

16.11.87 .7 — 29.2.88 .18
מכבי נתניה — הפועל חולון
מכבי חיפה — גליל־עליון
אליצור נתניה — מכבי ת"א
בית"ר ת"א — הפועל ים
הפועל ת"א — הפועל חיפה
אליצור רמלה — מכבי ר"ג

30.11.87 .8 — 7.3.88 .19
מכבי ר"ג — מכבי נתניה
הפועל חיפה — אליצור רמלה
הפועל ים — הפועל ת"א
בית"ר ת"א — מכבי ת"א
אליצור נתניה — גליל־עליון
הפועל חולון — מכבי חיפה

7.12.87 .9 — 14.3.88 .20
מכבי חיפה — מכבי נתניה
אליצור נתניה — הפועל חולון
גליל־עליון — בית"ר ת"א
הפועל ת"א — מכבי ת"א
אליצור רמלה — הפועל ים
מכבי ר"ג — הפועל חיפה

14.12.87 .10 — 21.3.88 .21
מכבי נתניה — הפועל חיפה
הפועל ים — מכבי ר"ג
מכבי ת"א — אליצור רמלה
גליל־עליון — הפועל ת"א
הפועל חולון — בית"ר ת"א
מכבי חיפה — אליצור נתניה

21.12.87 .11 — 28.3.88 .22
אליצור נתניה — מכבי נתניה
בית"ר ת"א — מכבי חיפה
הפועל ת"א — הפועל חולון
אליצור רמלה — גליל־עליון
מכבי ר"ג — מכבי ת"א
הפועל חיפה — הפועל ים

● גמר־סל 11.4.88 — 16.5.88 (גמר)

קלוז' תגיע היום

אלופת רומניה בכדורסל, קבוצת קלוז', עומדת לנחות בישראל, וביום שלישי וחמישי תקיים את המיפגש הכפול עם אלופת ישראל, אליצור ת"א, בגביע־אירופה לאלופות נשים.

קבוצת אליצור תציג במשחקים אלו את שתי השחקניות הזרות שלה, סנדרה מיי וקלמנגו ברוקר.

שני המשחקים ייערכו באולם האוניברסיטה בת"א.

אליצור ת"א – אליצור פ"ת 25:95

מאת יוסף הבם

במשחק יחיד שפתח את עונת 1987/88 בליגה הלאומית לנשים בכדורסל, גברה אמש באולם האוניברסיטה ברמת־אביב האלופה, קבוצת אליצור ת"א, על העולה, אליצור ת"א/פ"ת 25:95 (18:35).

הירבו לקלוע לאליצור ת"א: גרוסמן 26; דרייגור 16; ביטון 14 ודרן 11 (3 סלי־3). לאליצור ת"א/פ"ת: קלדרון 7. שפטו: נוימן והילברברג, לעיני 100 צופים.

מירוץ מטורף אחרי כדורסלנים ● כל האמצעים כשרים ● התרועות וההפתעות ישכיחו את סיכוני־המימון של קבוצות רבות ● הכדורסל הישראלי – פלא־כלכלי

כל הקבוצות – כל השחקנים

מכבי תל־אביב

מיקי ברקוביץ (33, 1.92, 164 פעם בנבחרת) — קפטן; מוטי ארואסטי (33, 1.88, 83 פעם בנבחרת); קן בארלו (23, 2.06); דורון ג'מצ'י (26, 1.97, 109 פעם בנבחרת); מוטי דניאל (24, 1.98, 75 פעם בנבחרת); איציק כהן (19, 2.02, 19 פעם בנבחרת); אמיר כץ (17, 1.92); גלעד כץ (19, 1.90); דן ליפין (21, 1.84, 58 פעם בנבחרת); וילי סימס (29, 1.96); קווין מאגי (28, 2.02); גרג קורנליוס (30, 2.01).

● מאמן: רלף קליין.
● עוזר־מאמן: ברוס ויקטור.
● מנהל: שמואל מחרובסקי.
● אולם: היכל־הספורט ביד־אליהו.

הפועל תל־אביב

עמוס פרישמן (23, 1.83, 17 פעם בנבחרת) — קפטן; קארל אייסום (26, 2.06); שמעון אמסלם (21, 2.04); רותם אורליך (18, 1.81); רוני ברטל (17, 1.97); אמיר גרובייס (22, 1.92); ג'ונתן דלול (27, 1.92); חיים זלוטיקמן (30, 1.93, 86 פעם בנבחרת); ליגמון טארגס (27, 2); האוורד לאסוף (32, 2.10, 88 פעם בנבחרת); לאואן מרטר (29, 2.09, 46 פעם בנבחרת).

● מאמן: משה וינקרנץ.
● עוזר־מאמן: רוני לידור.
● מנהל: ידידיה רפפורט.
● אולם: הפועל ת"א, באושיסקין.

הפועל חיפה

דורון קסקי (24, 1.89) — קפטן; אמיר אברמוביץ (19.5, 1.94); יובל אופיר (18, 1.94); ניצן בוכבינדר (17, 1.82); גיא גורס (16.5, 1.88); יגאל וידל (19.5, 1.88); קלמטורייק הולט (26, 2.06); אייל טסלר (24, 1.75); רוברטס יוברט (26, 2.01); רולאנדו יונסון (27, 2.03); אבנר שטיטוב (27, 1.85).

● מאמן: ירוב ורשיצקי.
● עוזר־מאמן: ירון פרגר.
● מנהל: דורון ויינגר.
● אולם: היכל־הספורט ברוממה.

אליצור נתניה

רני ברכה (32, 1.87) — קפטן; ניצן אביטוב (22, 1.80); טל ברון (18, 1.83); אור גורן (32, 1.94, 77 פעם בנבחרת); הרוה ויצמן (23, 2.04); פיל לוקרא (27, 2.06); ערן מזרחי (19, 1.78); סטיב מלוביץ (31, 2.09); קארל נברסון (29, 1.89); טרי פיר (27, 2.04); טל פרי (19, 1.82); יואב קרמן (24, 1.82).

● מאמן: צבי שרף.
● עוזר־מאמן: אריק ברייזובסקי.
● מנהל: דב קורשטיק.
● אולם: אליצור נתניה.

מכבי חיפה

ארי רוזנברג (23, 1.93, 50 פעם בנבחרת); אלון אופיר (23, 2.01); שמעון אחלאי (19.5, 2.01); גיל ביניון (26, 2.04); אסף ברנע (20, 1.98, 2 משחקים בנבחרת); עדי גורדון (21, 1.81, 48 פעם בנבחרת); אלי חבר (19.5, 1.87); בני כץ (19.5, 2); איתי סיגלין (21, 1.82); גיין פלאוארס (22, 2.05); תומר שטיינהאואר (21, 2.06, 43 פעם בנבחרת); דורון שפע (26, 1.94, 63 פעם בנבחרת).

● מאמן: יוסי הדרי.
● עוזר־מאמן: רוני בר־שץ.
● מנהל: מיכה רב.
● אולם: היכל־הספורט ברוממה.

הפועל חולון

גיב בוגין (27, 1.95, 25 פעם בנבחרת) — קפטן; קני אורנג'י (29, 2.08); ישראל אלימלך (27, 1.87, 44 פעם בנבחרת); ריידי בורמור (27, 2.02); אבי בר־זאב (20, 1.98); גיי דאוסן (27, 1.96); שמואל זיסמן (30, 1.80, 47 פעם בנבחרת); ג'יימס טרי (28, 2.06); אבי מאור (27, 1.98, 15 פעם בנבחרת); אוהיה מולכו (19, 1.98).

● מאמן: מארווין קטלר.
● עוזר־מאמן: אילן קובלסקי.
● מנהל: מוטי רננברג.
● אולם: ההיכל בחולון.

הפועל הגליל־העליון

ברד ליף (27, 1.98) — קפטן; יאיר בן־עטר (27, 1.80); גלי גור (19, 1.80); גרג הנפלד (19, 1.98, 22 פעם בנבחרת); שני כהן (17, 1.83); דניאל ליכטנשטיין (19, 1.98); אבי מזרחי (20, 2.06); ניר מטלון (19, 1.97); פורי מרטין (25, 2.05); רן סמית (31, 2.03); עופר פליישר (21, 2.10, 40 פעם בנבחרת); ווין פרימן (29, 1.95).

● מאמן: מולי קצורין.
● עוזר־מאמן: אריק מנקין.
● מנהל: עמית גל.
● אולם: בית־ציבורי בכפר־גלעדי.

בית"ר תל־אביב

אביגדור מוסקוביץ (34, 1.82, 131 פעם בנבחרת) — קפטן; גיא בצלאל (21, 2); רונן גינזבורג (24, 1.88); דני דדוש (20, 2.01); טל האברד (32, 2.01); שי ורד (18, 1.92); עופר יעקבי (26, 2.01, 49 פעם בנבחרת); ג'ורג' מורי (27, 2.02); שלמה סלינס (21, 1.82); מארק סמסמן (26, 2.03); מייק פייגנבאום (28, 1.96); לן קולוזאס (30, 2.06); גרב שטיין (21, 1.94).

● מאמן: פנחס גרשון.
● עוזר־מאמן: טירון פטריק.
● מנהל: ישראל אליוף.
● אולם: אוניברסיטת ת"א/עדד.

הפועל ירושלים

עדי בן־ארי (30, 1.96) — קפטן; מנחם אטלס (25, 2.04); קיט כנט (26, 1.96); ריקי בראון (32, 2.05); בריים הריסון (27, 2.06); ארז חנן (26, 1.97, 6 פעמים בנבחרת); מיקי ישראל (22, 1.80); פיני לוי (16, 1.97); ארז מטלון (18, 1.77); ביל מילר (27, 2.02); איתן טלימי (22, 1.84); גל קנז (26, 1.82, 26 פעם בנבחרת).

● מאמן: רני כהנא.
● עוזר־מאמן: יורם זרוש.
● מנהל: יחזקאל מאור.
● אולם: מנחת.

מכבי רמת־גן

אמיר בינו (26, 2.07, 15 פעם בנבחרת); אבי אברמסון (19, 1.93); ליאור אררייטי (20, 1.92, 4 פעמים בנבחרת); סמן מאיר (31, 2.04); רני מוסקוביץ (18, 1.82); עמי נאור (23, 1.84); יהואי נעמן (23, 1.98); האורלר קולינג (24, 1.92); ניר רבליס (24, 2.08, 53 פעם בנבחרת); גיל שורצמן (22, 1.85); רועי שירלצקי (22, 1.95); אבי שילר (21, 1.84); יצחק תייר (19, 1.98).

● מאמן: אפי בירנבוים.
● עוזר־מאמן: בוב גריפין.
● מנהל: חיים גיל.
● אולם: כפר־המכביה.

מכבי נתניה

מייקל קרטר (31, 2.06) — קפטן; דייויד בלאט (28, 1.93); ולר בראון (27, 2.05); נוהר דאהר (22, 1.94); חגי דובריש (28, 1.87); שי כספי (26, 2.02, 31 פעם בנבחרת); גיים סטק (26, 2.01); שלום עטר (19, 1.85); דייויד רוס (27, 1.96); יוסף קאשי (30, 1.82); שי רייז (2,25); עופר רייזנר (24, 2.01); סטיב שלכטר (33, 2.07, 67 פעם בנבחרת).

● מאמן: אריה שיבק.
● מנהל: יהושע קריזר.
● אולם: בית־ספר בן־גוריון בנתניה.

אליצור נוה־דוד רמלה

מנחם חרזו (30, 1.96, 82 פעם בנבחרת) — קפטן; אלי ברנילי (24, 1.84); שמואל גגדלמן (24, 1.82); מאיר דנן (18, 1.96); דרמן דובסמר (25, 2.03); ארל ויליאמס (36, 2.04); שי ורניק (18, 1.83); פורסט מקנזי (24, 2.03); משה נסים (22, 1.98); משה סגיור (24, 1.82); סטיב פולק (27, 1.98); בועז רימון (29, 1.94); אייל שלום (24, 1.83).

● מאמן: יעקב ארלר.
● עוזר־מאמן: יעקב אבלי.
● מנהל: רמי חלפין.
● אולם: רמלה.
● מודגש כדורסלנים זרים.

טבלת עונת 1986/87

.1	מכבי ת"א	22	1792־2455	43
.2	הפועל חולון	22	1812־2029	39
.3	הגליל־העליון	22	1965־2026	37
.4	אליצור נתניה	22	2050־2108	36
.5	מכבי חיפה	22	2022־2027	34
.6	הפועל ת"א	22	1953־1938	34
.7	הפועל חיפה	22	2005־1934	31
.8	בית"ר ת"א	22	2046־1939	31
.9	הפועל ירושלים	22	2079־1957	30
.10	מכבי רמת־גן	22	2155־1988	29
.11	הפועל גבת	22	2050־1877	28
.12	הפועל רמת־גן	22	2352־1957	24

הדירוג הסופי אחרי הפלייאוף: 1. מכבי ת"א; 2. הפועל ת"א; 3. הפועל חיפה; 4. אליצור נתניה; 5. מכבי חיפה. 6. הפועל חולון; 7. הפועל הגליל־העליון; 8. בית"ר ת"א; 9. הפועל ירושלים; 10. מכבי רמת־גן; 11. הפועל איתן גבת; 12. הפועל רמת־גן.

לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה לאומית ★ ליגה

מאחורי הקלעים

סבא רבינזון לא היה מסכים שהנכד דורון יעבור לשורות "האדומים"...

כיצד "שוכנע" דריקס להישאר במכבי ת"א * מכבי נתניה מחזירה "בנים אובדים" * עודד מכנס — מאמן ילדים * בית"ר חיפה ניסתה להתחכם בגרמניה * ארי רוזנברג: נותח לפני שבועיים — רוצה לשחק מחר * הבנים גרמו נחת לאבא־אמישה * עסקני מכבי חיפה נזקקו להגנה *

*** מאות אלפי דולארים הושקעו בקייץ האחרון ברכש שחקנים. בתום שלושה מחזורי־ליגה (לפני שבת), התברר שרק בשורות האלופה, בית"ר ירושלים, הבקיעו שחקנים חדשים. מדובר במשה סלקטר, שהגיע ממכבי חיפה, ובדורון רוזקמן, ששיחק בהפועל חיפה *** לא הכל היו מאושרים במכבי פ"ת מהעברתו של דורון רבינזון לשורות הפועל פ"ת. במיוחד רגזו ותיקי האוהדים, מ"תקופת הבועטים" של פ"ת, כשהיתה יריבות פוליטית בלתי־מתפשרת בין שתי האגודות. אחד האוהדים הוותיקים אפילו העלה "השערה" שסבו של דורון, שמואל רבינזון, אחת הדמויות הססגוניות באותם ימים בפ"ת, "מתהפך בקברו", אחרי שנכדו בגד... *** יום אחרי שמכבי ת"א הודיעה על הכנסת חלוצה, אלי דריקס, לרשימת ההעברות מורסס על... הסכם בין האגודה והכדורגלן, לפתע נמצא פתרון לפער הענק של עשרות אלפי דולארים. אומרים, שאוהדים לחצו וגם גייסו כספים כדי שהשחקן לא ינטוש את אגודתו *** מוטי חביב מציין כי עד כה הכדורגלן הצעיר ביותר שנטל חלק במשחקי הלאומית הוא גיל ססמורטס מהפועל באר־שבע. ססמורטס, מכוכבי נבחרת הקדטים שהצטיינה באירועים השנים באירופה, נולד בחודש ינואר 1971. בתחילת השנה הבאה יהיה בן 17. ומי הכדורגלן המבוגר בליגה הלאומית? מתברר שלא כוכב שמשון, גדעון דמתי, בן ה־36. בשבוע שעבר הזעיק יעקב (קובי) זיתוני לאימוני מכבי פ"ת על־ידי המאמן האנגלי ג'ק מנסל. בינתיים לא שיכנע. למנסל לא היה נעים לנפות את השחקן בן ה־39 וסבר שיבין לבד ויפסיק לבוא. אבל זיתוני המשיך להתאמן גם אחר שהבלם אלי כהן נרכש מהפועל אזור *** שוער הפועל חיפה, יורם לנדאו, הוכיח כי אין צורך בהכנה קדם־עונתית. יוסף גלזר מוסר שלנדאו ששהה מאז העונה שעברה בארה"ב, חזר ארצה אחרי המחזור השני, ערך ארבעה אימונים בשבוע אחד ושמר על רשת נקייה במשחק הראשון נגד הפועל רמת־גן (1:0). לנדאו, בעל תואר ראשון בהנדסת מחשבים בטכניון, הבהיר לחיפנים כי אם יקבל תשובה חיובית ממקום עבודה בארה"ב יעזוב את הפועל חיפה גם באמצע העונה ***

מאמן למאמן — דב

*** בשלהי העונה שעברה נפרד דב עצמון, מי שהיה בעבר כדורגלן הפועל חיפה והנבחרת הלאומית, מאימון הפועל טבריה. אבל העונה, כבר אחרי שני מחזורים, חזר לאמנה במקום דב מאליס שפוטר. על־כך נאמר: מאמן למאמן — דב... *** מכבי נתניה הרואה בכוכבה החוזר, עודד מכנס, דמות חינוכית, ורתמה אותו לאמן בבית־הספר לכדורגל. כך מעביר עודד פעמיים בשבוע אימונים לילדים צעירים. עודד הוא בוגר בית־הספר למאמנים במכון־וינגייט *** שלושה מעוטי מכבי נתניה חזרו השנה להרכב: מרדכי חלפון, דני עציוני ועודד מכנס. מי שעוקב אחרי כדורגלני הליגה הלאומית יווכח כי אפשר להרכיב קבוצה לא־רעה מכדורגלנים שלבשו בעבר את מדי המועדון הנתנייתי, וכיום משחקים בקבוצות אחרות: אלעד, שירזי, גד מכנס, זאגת, פליטמן, בוארון, גריאני, מסיקה, עזריה, בראל ולביא. אשר למצוא גם מאמן לקבוצה כזו מטולה שטיגלר *** בליגה הלאומית בכדורגל מופיעים כמה מורים לחינוך גופני במכבי נתניה — מרדכי חלפון ודני עציוני

נבית"ר ירושלים — השוער יוסי מזרחי, בהפועל פ"ת — ניר לוין ואיתן בורנשטיין, ובמכבי ת"א — בני טבק *** רבים הקובלים על־כך שחלוץ הפועל ת"א, גיל לנדאו, הוא אולי שחקן טוב אבל לבטח לא כובש שערים מצטיין. זאת בגלל היבול הדל שלו בשנים האחרונות. התשובה של לנדאו לכל אותם מקטרגים, מרגיש מוטי חביב, היא אחת ויחידה: "בינתיים אני שחקן־הבית שכבש יותר שערים מכל כדורגלן אחר המשחק בהפועל ת"א". כוונתו של לנדאו היא, כמובן, בכל הזמנים. אגב, מי שמקדים את לנדאו בדירוג הכובשים הנוכחים בקבוצה, הוא מיקי בן־שיטרית. אלא שאת רוב שעריו הבקיע במדי שמשון ת"א *** שלום תקוה, כוכב התקפת מכבי נתניה, הגשים משאלה: לשחק לצידו של עודד מכנס. בשבת שעברה, במשחק נגד הפועל באר־שבע, היה תקוה מאושר כשעודד הצטרף למשחק במחצית השנייה *** כדורגלן־העבר דני נוימן הצטרף לעולם־העסקים. המאמן שלא מצליח עם קבוצותיו בליגה הלאומית פתח חנות ספורט בירושלים והוא מקווה שאוהדי הכדורגל בבירה יזכרו את תקופתו היפה כשחקן ויקנו ממנו ציוד ספורט ***

בן־טובים: חזור לשחק!

*** אט־אט רוכש לו יובל אוחנה מעמד של כוכב בהפועל באר־שבע. החלוץ שנשלח לשנת־התחשלות בהפועל מרמורק הופך לרמות דומיננטיות בקבוצה. אוחנה, שהשתחרר משרותו הצבאי, מטפח רעמת־שיער המזכירה מאוד את אחד מגדולי חלוצי באר־שבע בעבר, שלום אביטן. אוחנה גם לובש את מספר החולצה של אביטן (9) ותנועותיו מזכירות את הכדורגלן הגדול *** כשלבש בשבוע שעבר אהרן בן־טובים את מדי־האימון שלו יעצו לו כחודי־הקלשה שישוב לשחק בבני־יהודה ת"א. באימון הפגין עוזר־המאמן כיום יכולת סבירה. הוא בעט כדורים שנגעו ברשת. עכשיו כבר חושבים ברצינות — מספר מוטי חביב — להחזיר את בן־טובים להרכב כשחקן פעיל *** לפני כשבועיים פנתה הנהלת הפועל אשקלון מליגה א' להפועל צפריירים חולון מהלאומית וביקשה להשאיל לה את החלוץ אברהם חזן לעונה אחת. חזן, שגדל בהפועל רמת־גן, הוכיח את יכולתו בעיקר בליגה א' כשכבש שערים לזכות הפועל רעננה והפועל אור־יהודה כשחקן מושאל מהפועל חולון. אשקלון חפצה בשעריו של חזן. החולונים לא מיהרו להשאילו: "חכו עוד קצת אנו עומדים לרכוש את רונן הלל ואז נשחרר לכם את החלוץ יוסי עמרני". אשקלון הסכימה. בינתיים כבש עמרני שער במשחק הליגה נגד בית"ר ת"א (1:1), והשאלתו ירדה מהפרק. על־אף שרונן הלל נרכש, מסתבר שבזכות אותו שער של עמרני יגיע אברהם חזן להפועל אשקלון *** קבוצת הכדורגל של בית"ר חיפה מליגה א' ניסתה להתחכם ולקיים מחנה־אימונים בגבול גרמניה־הולנד. אחרי יומיים — מגלה יוסף גלזר — עזבה לפתע את המקום ועברה להתאמן בהולנד. כנראה שההוראת־הקבע של קבוצות בית"ר, שלא לשחק ולהתאמן בגרמניה, הגיעה גם לעיירת־הגבול *** אחת מתגליות קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה העונה הוא רן סדה, בן ה־19, שכבר הספיק לכבוש בליגה הארצית. סדה סוגר מעגל תחת שרביטו של המאמן יצחק אנגלנדר. אביו של רן, משה עבאס, היה כדורגלן־נוער בסגל הקבוצה הבוגרת, יחד עם אנגלנדר *** אורח בחיפה יוהנן ולף. הכדורגלן הבין־לאומי של הקבוצות החיפאיות, הגיע לשבעה ימים מהונג־קונג, בענייני עבודתו בחברות צים. לראשונה מזה שנתיים צפה במשחק קבוצת נעוריו, הפועל חיפה. לעומת זאת סירב להשתתף בישיבת מועצת אגודת מכבי חיפה בטענה כי ביקור מקרי בארץ אינו צריך להקנות לו זכות־השתתפות. בכך נמנעו ממנו החזיונות העגומים באותה ישיבה (ראה קטע נוסף) *** כדורגלני הפועל ת"א, וחלק משחקני הפועל חולון, נפגשו בשבוע שעבר בחתונת המגן נסים חלפון שנערכה בכתיים. החתונה היתה יום אחרי נצחון הפועל ת"א על בית"ר ירושלים וזו היתה הזדמנות מצויינת להתפרק ***

פיין חזר מ...יוון

*** הכדורסלן שחום־העור, מייקל פיין, התאמן לפני כמה שבועות במכבי חיפה אחרי שאליצור נוהדרו רמלה לא יכלה לעמוד בדרישותיו הכספיות. הוא הותיר רושם טוב, אך לבסוף הועדף עליו גז בינין. יוסף גלזר מספר כי החיפנים הופתעו לפגוש בפיין בהיכל־הספורט ברוממה כשחקן פאנאתינאיקוס אתונה, שהתמודדה ביום שלישי נגד הפועל חיפה בגביע־קוראץ' *** קפטן מכבי חיפה, ארי רוזנברג, מקווה לעשות מחר את הבלתי־ייאמן ולחזור לשחק בפתיחת הליגה נגד הפועל ת"א. זאת אחרי שנותח לפני כשבועיים בברכו. באמצע השבוע חדל ארי להיעזר בקביים. לדברי העסקן הוותיק של הקבוצה, פיני שרון, הוא טרם נתקל בכוח רצון כזה אצל ספורטאי *** לכדורסלני מכבי חיפה ולמאמנם יוסי הדרי זכרונות נעימים ערב המשחק נגד אכילס ניקוסיה בגביע־קוראץ', בימים שלישי ורביעי ברוממה. מכבי חיפה התמודדה עם קפריסאים לפני שנתיים וזכתה בשני נצחונות אסטרונומיים. הדרי עשה זאת אשתקד כמאמן אליצור נתניה. על מידת הרצינות שמייחסים בחיפה לתחרויות תעיד העובדה ששני המשחקים ייערכו יום אחרי יום, בצמוד למשחק הליגה נגד הפועל ת"א, שיתקיים מחר. הסיבה: אימון מעייף יותר *** עד שהשלימו קבוצות הליגה הלאומית בכדורסל את הרשמת הזרים באיגוד הכדורסל עמלו כמה מאמנים קשה כדי לדלות את השחקנים הטובים ביותר מה"רכבת" שהגיעה מארה"ב. מכבי נתניה, למשל, שיחקה עם ארבעה אמריקנים במבחנים עד שבחרה בשניים *** הסינדרלה של המחזור הראשון בליגה הארצית, צפון, בכדורסל, היתה מכבי כרמיאל, שהדהימה בנצחון על המייכוריטית לעלית, הפועל איתן גבת. כרמיאל נחשבה — מציין יוסף גלזר — כאחת הקבוצות החלשות בליגה אך מאמנה דוד לוי וחניכיו, בהם הלאומיים לשעבר, ד"ר קלין שפירא, בן ה־39 אלון מרלי, שחזר מהפועל חיפה, דוד בן־אלול ושני האלמונים, אלי צורף וראובן גמבשה, חוללו הפתעה מרעישה. בסגל כרמיאל נמצא גם כדורסלן מכבי ת"א ב־1977, שנת הזכייה הראשונה בגביע־אירופה, חנן אינדיבו, המאמן את קבוצת הנוער של המועדון *** ביום ראשון, בשבוע שעבר, לא היה מאושר מיושבע אמישה, ששלושת בניו השתתפו במשחק בין מכבי קרית־מוצקין ומכבי בת־גלים בליגה הארצית. מוטי אמישה, עם 32 נקודות למוצקין, אחיו קורן, עם 18 לבת־גלים, בתוספת 2 נקודות של האח האמצעי ליאור — היו יבול־המשפחה. אבא־אמישה מגדל מזה שנים רבות לברו את שלושת בניו *** גזבר איגוד הכדורסל, גוני צחור, איש תל־יצחק, הגדיל את משפחתו. כך נראו בשבוע שעבר בקיבוצו רבים מאנשי הכדורסל מרימים כוסית ב"ברית". רעייתו של גוני, איילה, גם היא קשורה לספורט: מורה לחינוך גופני ***

יריקה וסטירה

*** כאשר הגיעו חברי מועצת אגודת מכבי חיפה לישיבה כדי לדון בדו"ח המבקר בן־ציון בוטם נדהמו להיווכח כי נשכרו סדרנים מחברה פרטית כדי לקדם פני כל רעה אפשרית. חבר המועצה, מיכה רב, מנהל קבוצת הכדורסל, הסביר: "לאן שהגענו כדי להיכנס לבית שלנו אנחנו צריכים מאבטחים בשכר"... *** מאות הצופים שחזו ביום ראשון במשחק הליגה הארצית בכדורסל בין מכבי קרית־מוצקין ומכבי בת־גלים, באולם בכרמל, היו עדים לקטטות שליוו את ישיבת מועצת מכבי חיפה. כך הבחינו ביריקה שספג חבר המועצה, עו"ד ישראל רוזנברג, ואביהם של הכדורסלנים ארי וירדן, וכתגובה הגביר של כדורסלן הנבחרת הלאומית ומכבי חיפה, תומר שטיינהאואר, שסטר לאוהד היורק ***

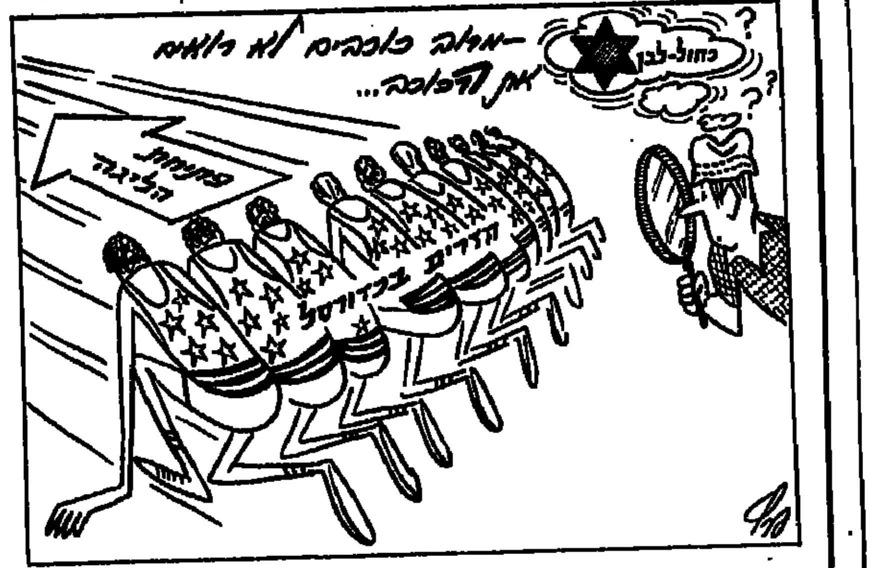

שיראק בא למצרים לחנוך את הרכבת התחתית בקהיר

קהיר. — ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, בא אתמול לקהיר לנהל שיחות עם נשיא מצרים, חוסני מובארק.

מקורות מצריים מציינים, כי שני המדינאים ידונו במצב במפרץ הפרסי, בסיכויים לקידום השלום במזרח התיכון, בדרכים להידוק קשריהן הכלכליים וכן במצב בצאר.

שיראק גם יחנוך, יחד עם מובארק, שלב ראשון של רכבת תחתית חדשה בקהיר, הבנויה בידע צרפתי ובכספים צרפתיים. (עד יעיים)

בעקבות סגירת משרדיה בבריטניה:

איראן תעביר משרדי הרכש שלה לפרנקפורט, גרמניה

מאת רשנה הרדי, כתבנו בבריטניה

לונדון. — ממשלת בריטניה הורתה בסוף השבוע על סגירתם של משרדי רכישת הנשק האיראנים בלונדון, לאחר שמיכלית נפט בריטית הותקפה בשבוע שעבר במפרץ הפרסי. שר החוץ הבריטי, סיר ג'פרי האו, מסר כי החלטה זו בנאומו בעצרת האו"ם, בו גם קרא למועצת הביטחון להטיל אמברגו על כל משלוחי הנשק לאיראן.

ממלא מקום סגן שר החוץ הבריטי, מר אלן מנגרו, זימן אליו בלונדון את מיופה הכוח האיראני, אקתאנאזדה בזיל, והודיע לו על ההחלטה. למעלה משלושים יועצים צבאיים אשר היו מועסקים במקום נצטוו לעזוב את בריטניה לא יאוחר מ־8 באוקטובר.

מקורות בבריטניה מעריכים כי המשרד בלונדון טיפל בשבעים אחוז מהרכש הצבאי של איראן, אשר הסתכם בכארבעה בילינן לירות שטרלינג לשנה, והיה חיוני למאמץ המלחמתי של איראן. המשרד, אשר הוקם בשנות השבעים, על ידי השאה, כלל גם משרדים של חברת הנפט האיראנית ושם מסחרי.

בינתיים, נודע בבריטניה כי איראן מתכוננת לנקום על סגירת משרדה בניתוק הקשרים המסחריים עם בריטניה, ועם חברות בריטיות. יתכן שגם בנקים איראנים יסגרו את סניפיהם בלונדון. העתון הלונדוני "אינדפנדנט" מציין כי משרד ראש הממשלה האיראני העביר מכתב סודי לכל השרים ומנהלי החברות הנשלטות על ידי הממשלה, ובו דרישה "להפסיק את כל הבירורים עם חברות בריטיות, לא להאריך את תוקפם של כתבי אשראי, ולא להציע יותר מכרזים לחברות בריטיות."

ממשלת איראן מתכננת לפתוח מחדש את המשרד לרכישת נשק בפרנקפורט שבגרמניה, לאחר שממשלת בריטניה הורתה על סגירת המשרד בלונדון. כך מוסר היום העתון "סאנדי טיימס," המסתמך על מקורות אמריקאים.

הוא מוסיף כי מזה זמן מה פעילה בפרנקפורט קבוצה איראנית קטנה, אך לאחר ההחלטה הבריטית האחרונה, יועברו כל עובדי המשרד הלונדוני לפרנקפורט. רשמית, הטילה ממשלת מערב גרמניה אמברגו על משלוחי נשק לטהרן, וקשה להניח שתיתן ויזות רגילות לאנשי הצבא של המשטר החומייני. אך, ה"סאנדי טיימס" מעריך, כי בון תהיה מוכנה לתת לאיראנים ויזות דיפלומטיות ולהעלים עין מעיסוקים האמיתיים.

הרוסים יהיו הראשונים שינחתו על המאדים

סן פרנציסקו. — קוסמונאוטים סובייטיים יהיו כנראה הראשונים שינחתו על פני כוכב הלכת מאדים — סבור מנהל סוכנות החלל האמריקנית ג'יימס פלצ'ר. לדבריו, מבצע זה ייערך עוד לפני סוף המאה העשרים.

בראיון שהעניק ראש סוכנות החלל האמריקנית לעיתון "כרוניקל" המופיע בסן פרנציסקו, הוא אמר, כי תוכנית החלל האמריקנית, הסובלת עדיין מהשלכות פיצוץ מעבורת החלל צ'לנג'ר בינואר 1986 עלתה שוב על המסים. עם זאת, תהליך השיקום נעשה בשלבים, הטעים פלצ'ר.

לדבריו, שעה שהסובייטים ינחתו על פני מאדים, תעסוק ארה"ב בהקמת בסיס קבוע על פני הירח ובהפעלת תחנת חלל תחנת החלל כדור הארץ כבר באמצע העשור הבא.

פלצ'ר סבור, כי מן הראוי שארה"ב תשקול את האפשרות של טיסה למאדים, תוך שיתוף פעולה עם הסובייטים.

ממוסקבה נמסר בשבת, כי חללית בלתי מאוישת שהובילה מזון, מים, דלק וציוד מגוון, התחברה עם תחנת החלל הסובייטית "מיר".

על תהליך ההיצמדות פיקחו הקוסמונאוטים יורי רומננקו ואלכסנדר אלכסנדרוב יחד עם אנשי תחנת בקרה על פני הקרקע.

בעוד 4 ימים ישבור רומננקו בן ה־43, שהמריא לחלל ב־6 בפברואר את שיא השהות בחלל — 237 ימים — שנקבע על ידי שלושה קוסמונאוטים סובייטיים על־סיפון תחנת החלל "סאליוט 7" בספטמבר 1984. (רויטר עתיים ועע)

לה פן לא יבוא לבריטניה כי "אין תנאים לוויכוח"

מאת רשנה ורדי, כתבתנו בבריטניה

לונדון. — ז'אן מרי לה־פן, הפשיסט הצרפתי, החליט בסוף השבוע לבטל את ביקורו המתוכנן בבריטניה.

לה־פן היה אמור להופיע באסיפה שליד כינוס המפלגה השמרנית בבריטניה, לאחר שהוזמן על־ידי היהודי, סיר אלפרד שרמן. בהודעה לעיתונות, אשר הועברה לבריטניה בידי שרמן, אמר לה פן כי אינו חפץ להביך את הגברת מרגרט תאצ'ר, אותה הוא מעריך.

סיר אלפרד שרמן, היה כותב הנאומים של הגברת תאצ'ר, ולתקופה שימש כתב של העיתונים "הארץ," ו"ידיעות אחרונות," אמר כי ההיסטריה של העיתונות בבריטניה מנעה את הופעת הביטוי מלה־פן. עם זאת, הוא הוסיף כי מוסדות המפלגה השמרנית לא הפעילו עליו לחץ לבטל את ההזמנה.

מרכז "הפועל"
מרכין דגליו עם מותו של
מייטק קנטור
חבר מזכירות מרכז "הפועל"
ושולח תנחומים למשפחה

שוויון בלי "אבל"

מדינת ישראל עלולה לאבד מחשיבותה ליהדות התפוצות אם יישלל אופיה הדמוקראטי

מאת אברהם גרינוולד

קראתי מיספר פעמים את מאמרו של מארק גפן מיום 21.8.1987 שנתפרסם במוסף לשבת של "על המשמר" בשם "ימין, שמאל, ימין", ונוכחתי לדעת כי לכותב המאמר יש בעיה.

לגפן מסתבר אחרי עשרים שנות כיבוש ישראלי, כי אין "כיבוש נאור", כפי שהיה נדמה לו לאי־מעטים. מתברר כי הכובשים סובלים לא פחות מהנכבשים ושני הצדדים נושאים בסבל, בעונש ובפגיעתו הרעה של הכיבוש. אצל האחד הוא נראה לעין, בעוד השני נושא את הסבל והדיכוי בצורה מעודנת, נאורה וסבילה יותר. או אם לתת לתופעה ביטוי ציורי יותר, האחר נושא בסבל הכיבוש, הדיכוי וההשפלה בבגדי עבודה והשני נושא אותו בבגדי חג — ומועד. בכל זאת לפי מ. גפן שניהם יורקים דם, ואין זה משנה כלל, מאיזה צד חווית־דאיה הם נמצאים.

למספר נקודות במאמרו של מארק גפן אני מנוע מלהתייחס — כוונתי לכל האמור ב"פרשה ואנונו. אני מניח שהסבריי לכך מקובלים על הקוראים. בכל זאת אוסיף מספר מלים: חרצו וגזרו דינו של הנאשם ו"על המשמר" אף לא מצא לנכון להסתייג מכך, גם כאשר הדברים התפרסמו בו. זאת ועוד; מרבים להעלות מכמה זכויות־אזרח בסיסיות והיבטים משפטיים בינלאומיים, המקובלים ביחסים בין מדינות עצמאיות וריבוניות וכן מנוהגים המקובלים בין מדינות דמוקרטיות ונאורות, שכמדומני כי ישראל מבקשת מאז תקומתה להסתפח אליהם.

אינני מבקש לעשות השוואות עם משטרי כיבוש אחרים, מהטעם הפשוט שאין צורך בכך. מדינת ישראל הצהירה במגילת העצמאות שהינה מדינת־חוק וגם מדינת העם היהודי וכי שאיפתה כי מירב בני־העם היהודי יקימו בה את ביתו. כמו כן הצהירה על שוויון כל אזרחיה כלפי החוק. אין לי כלל ויכוח עם אלה השוללים שוויון זה, אך יש לי ויכוח עם אלה המצדדים בו אך ממהרים להוסיף "אבל"!

כאשר מבקשים לבחון את מצבנו כחברה, וכמדינת חוק וקשרי הגומלין בינינו ליהדות העולם נמצא כי מצבינו הורע מאז מלחמת יוני 1967. פגה ההתלהבות "מזיו פניה של ישראל החדשה, המתחדשת והמחודשת". נותר אך קשר רגשי עמוק הבא לידי בטוי בעיתות מצוקה. אך מי יזדהה עם מדינה שה"לביא" אמור להיות סימלה?

אני בהחלט מבין את חששותיו של מארק גפן מישראל דמוקראטית, הנוהגת בשוויון כלפי כל אזרחיה, כאשר הבעיה הדמוגראפית אינה מוצאת את פיתרונה, גם לא בטווח הנראה לעין. אולם אין לי ספק כי לבעיה הדמוגרפית יש פיתרון גם אם כאוב והוא לא אחר מאשר הכרה בזכותו של העם הפלסטינאי להגדרה־עצמית, ובזכותו למדינה פלסטינאית לצידה של מדינת ישראל.

נסיונו של מארק גפן להטיל על קוראי מאמרו אימים, אודות האפשרות לאיבוד צביונה היהודי של מדינת־ישראל, במידה ותעניק שוויון זכויות אשר והוא כן. אולם גם אז, על כותב המאמר להציע פיתרון, שיהיה מקובל על שני הצדדים.) המעורבים בסיכסוך.

הבעיה ופיתרונה אינם מונופול של אף גורם או קבוצה פוליטית. זאת היא בעייתו של העם היהודי כולו. אין ספק שזהו אתגר. ככל שנתחמק ממנו כן יכביד עלינו.

בולים ובולאים | **מאת יהושע מרקוס**

דגלי חברות האו"ם

ב־18 בספטמבר תופיע הסידרה השמינית של בולי דואר האו"ם המוקדשת לדגלי המדינות החברות בארגון. הסידרה כוללת 16 בולים בני ארבע יחידות, שעוצבו בידי אולה האמאן, צייר בולים נודע מדנמרק, אירווינה קוטוסבה, תומאס לייסין ורוברט ג'סטין מארה"ב. הדגלים המופיעים על הבולים זהים לדגלי המדינות המתנופפים מעל לבניין האו"ם בניו־יורק. הבולים, בערכים של 22 סנט, הודפסו בדפוס "הליו קורבואזייה" בשווייץ. המהדורה כוללת 2.2 מיליון עותקים. על כל בול מופיע דגל המדינה, שמה והכתובת "אומות מאוחדות".

המדינות שדגליהן נבחרו הפעם לסידרה זו הן: קומורוס, תימן הדמוקרטית, מונגוליה, ואנואטו, יפן, גאבון, זימבווה, עירק, ארגנטינה, קונגו, ניג'ר, סנט־לוציה, בחריין, האיטי, אפגניסטאן ויוון. הדגלים המופיעים בסדרות אלה נבחרים בהגרלה (בסידרה הרביעית הופיע בול דגל ישראל).

מעטפת היום הראשון צויירה בידי מאיר גונהילד מבית הספר לאמנות "אלסטרדם" בהאמבורג שבגרמניה המערבית. על חותמת המעטפה מופיעים דגל וסמל או"ם, על רקע ציור סמלי של דגלים ובנין האו"ם בניו־יורק. יצויין, כי את בולי הסידרה ניתן יהיה להשיג אך ורק במשרד הדואר שבבניין האו"ם בניו־יורק, אולם אפשר להשיגם גם בסוכנויות בולי האו"ם בארצות שונות.

בישראל קיימת סוכנות בולי דואר האו"ם הפועלת בשיטת המנויים. התשלום הוא במטבע ישראלי, בהתאם לערכים של הבולים, והעמלה מוערית. כתובת הסוכנות: חנה וינרב, "סוכנות בולי דואר או"ם, נווה מונוסון מיקוד 60986.

דמוקרטיה של אימה

(המשך מעמוד 7)

לא אץ לרשום את עצמו לחינגה ברשימה שחורה. הסופר ארוארדו גלאנו טוען: "הצדק חייב להיות אחד לכולם ואסור שהפשעים יוותרו בלי ענישה. איננו יכולים לאמץ את אידאולוגיות האימפוטנציה והגולת כתוצר פעילות פוליטית כדי לא לסכן את הדמוקרטיה החדשה, וזאת בגלל שפעילות היא מהות וערכות הדמוקרטיה".

ממשלתו של לואיס מריה סנגינטי ונשיאו ממשיכה לחזויק בדיעה שהחנינה והפסקה שנתנה לאנשי הצבא היתה הראויה, מאחר ואלו חתמו על התחייבות לכיבוד המוסדות הנבחרים בתמורה לכך. עד כדי כך שהם מכירים באשמה בפומבי, ימין ושמאל, ממשלה ואופוזיציה מכירים בכך שהחוק נחקק שלא מבחירה חופשית אלא מתוך לחץ ואיומים.

מעבר לשיקולים הפוליטיים קיימות גם הרגשות. אומר לנו מרז אגוררה, כומר שנדקר ועונה במשך חודשים בבית־סוהר מודיעין של הצבא: "כשאני מתהלך ברחוב וראשי של מונטבידאו ואני רואה את אלו שעינו אותי שותים להם בשלווה את הקפה שלהם, אינני יכול לדכא את היאוש שלי..."

אנשי הנשיא — שהיה מוכר כלוחם הדמוקרטיה בארצו — טוענים שיחד עם החנינה לאנשי הצבא ניתנה חנינה לאסירים הפוליטיים. אלא שגם טענה זו מופרכת ע"י הסנאטור לשעבר של חזית השמאל, Frente Amplio, הרמן אראוחו, מסביר שבמרץ 1985 כאשר נחקק החוק ששיחרר את האסירים הפוליטיים, כל הקונגרס הצביע בעד סעיף התנאי שהגביל את החנינה לאסירים שלא היו מעורבים בפשעים נגד החיים"...

לזאת מוסיף מרז אגוררה: "איננו יכולים לחיות חיי דמוקרטיה כששומר הפיכה צבאית נוספת משתק אותנו. הממשלה מנסה לעצור תהליך דמוקרטי של משאל עם ושולחת מסרים סמויים וגלויים כדי שהעם יימנע מלחתום, אבל היא לא תצליח. החתימות יאספו, משאל העם יערך, החוק יבוטל והמענים יישפטו. רק כך מחזקים את הדמוקרטיה".

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצת

תחילתו של סיפור הצלחה

בכנס הראשון של מועצת ועדי העובדים האזורית בחיפה קשה היה להשתחרר מההיסטוריה של הסניף: מכאן יצאו בין השאר לעזרת "אתא", "וולקן" ו"מספנות ישראל"

מועצת ועדי העובדים בחיפה. מימין: דב אלקנתי רעיה רטיג, יחזקאל יחזקאל, חנן ארז וחיים אמויאל מאחור: מישל אלמליח

80 הכסאות שהוכנו בסניף מפ"ם חיפה, באחד מערבי סוף השבוע שקדם לחג, נתמסו תוך זמן קצר. כשהחל מספר האנשים שהגיעו לכנס הראשון של מועצת ועדי העובדים, חיפה והגליל המערבי, להתקרב ל־100, היה ברור שמדובר כאן בתחילתו של סיפור הצלחה.

המפגש בחיפה היה מפגש אזורי ראשון מסוגו בארץ ויושמה בו החלטתה של מועצת ועדי העובדים הארצית על הקמתן של מועצות עובדים אזוריות. קדמה לכנס סדרת פגישות בהשתתפות רכזי האזורים אריה חדש ואלי ספרן, נציגי מפ"ם במפ"ח ובמועצות פועלים באיזור. גם להם היה הנושא חדש לחלוטין. את הגיבוי נתן יחזקאל יחזקאל, יו"ר סיעת מפ"ם במפ"ח, שיזם ואף עמד מאחורי הקלעים של ארגון המפגש.

בין הרבים שמילאו את הסניף החיפאי אפשר היה לפגוש את דני גלזר שהגיע עם אנשי ועד עובדי עיריית נהריה וועדים נוספים, לטיפה חורי ממעלות־תרשיחא ויעקב וייסברג עם משלחת ועדים מעכו והאיזור. בלטה במיוחד משלחת נציגי "רום כרמל", שלוותה ב"אבא של הפועלים", משה יונה, סגן ראש המועצה המקומית טירת־הכרמל, הצמוד למאבקם מיומו הראשון.

יחזקאל יחזקאל, שנשא את נאום הפתיחה, מנה את רשימת המפעלים באיזור שנסגרו בשנים האחרונות. "חיפה מוכה מסגירתם"... אמר, "הקבלנים וספקי העבודה הלא מאורגנת פורחים, והכל על גבם של העובדים".

סולידריות אמיתית

רעיה רטיג, חיפאית, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית בהסתדרות, חברת הוועדה המרכזת, שמה את הדגש בדבריה על הסולידריות. "לצערי מפעלים גדולים הנמצאים ברווחה ובשקט תעשייתי, לא מוכנים להביע סולידריות עם מפעלים קטנים הנמצאים במצוקה", אמרה. "כך, כשבחיפה סגרו מפעלים — בתעשייה האוירית קנו לעובדים כשי לחג אורגנים ומיקרוגלים. סולידריות אמיתית תוכל להתלכד רק סביב מועצת ועדי העובדים, הניצבת לימינה של ההסתדרות, סליחה... לשמאלה של ההסתדרות".

יוסי סולומון ("האדום"): מתחילים לתפוס את הטירוף

חיים אמויאל, יו"ר המועצה האזורית של ועדי העובדים בחיפה ובגליל המערבי, שגם הינחה את הערב, המשיך בקו של רטיג ואמר, כי "המועצה לא קמה כתחליף להסתדרות, אלא כדי לטפל בכל אותם גורמים שבהם ההסתדרות לא מטפלת כיום, וכדי לדרבנה לעסוק בהם".

מישל אלמליח, היו"ר הארצי של המועצה, אמר, שאך טבעי שכנס מסוג זה נערך דווקא בחיפה העוברת.

יוסי ("האדום") סולומון המזכיר הארצי של המועצה, התייחס לתקופת מאבקי "אתא" שנוהלו בחלקם מהסניף המקומי. "או לא הבינו אותנו כשאמרנו 'היום אתא' מחר אתה'. רק עכשיו מתחילים לתפוס את השיטה והטירוף שבמדיניות הממשלה".

סולומון אף קרא לנוכחים לצאת בהבטחה, לעצמם ולאחרים, שפרשות דומות לא יחזרו. "חיפה העוברת תחזור להיות 'חיפה האדומה'", אמר "תוך היחלצות לטובת כל מאבק מקצועי צודק, כשאם צריך אף נסגור את העיר".

בהמשך נבחרה מזכירות בת 21 חברים המשקפת את מגוון העיסוקים והמרחב הגיאוגרפי ולקראת סיומו של הערב הבטיח דב אלקנתי, רכז המחלקה לאגוד מקצועי במפ"ם, "לפתוח עוד ארבעה כנסים אזוריים מוצלחים כמו הכנס בחיפה".

ברוך שיינגרוס, מזכיר הסניף, ושרה דרורה, המזכירה השנייה, קראו לוועדים לראות בסניף את ביתם השני.

את הישיבה נעל חנן ארז, מזכיר המרכז, שהביא לנאספים את ברכת מפ"ם. "הצלחתו של המפגש הזה", אמר ארז, "תהווה דוגמה טובה לשאר המועצות האזוריות של מועצת ועדי העובדים, לא רק בארגון, שגם הוא חשוב, אלא גם בדעות, בהחלטות וברוח הסולידריות שהופגנה פה".

"מתלבשים" על החינוך

הצוות לקידום החינוך במגזר הערבי, שהודעה על תחילת פעילותו נמסרה בסוף השבוע שעבר, מעורר תגובות חיוביות בקרב ציבור רחב של הורים ומחנכים באזור.

נמסר, כי מיד לאחר פרסום הידיעה, התקבלו במרכז מפ"ם עשרות קריאות טלפון של אנשים המתעניינים, מעלים הצעות ורוצים לתרום מזמנם לקידום הנושא.

הצוות, שכולל נציגים מוועדת המעקב לחינוך במגזר הערבי, נציגי רשויות מקומיות, הסתדרות המורים, מנהלי בתי הספר, אנשי אקדמיה ופעילי ציבור, יעסוק בענייני החינוך במגזר הערבי במישור הפוליטי, במשרדי הממשלה וב"בשטח".

ח"כ אמירה סרטני, נציגת מפ"ם בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת, שתשמש החוליה המקשרת בין הצוות והדרגים המדיניים, מקבלי ההחלטות, הדגישה, כי הצוות יסייע למאבק הצודק לשוויון בחינוך וכי הוא שותף לתביעותיה של ועדת המעקב.

הצוות יטפל בנושאים מוגדרים ביותר. "אם ניקח נושא אחד", אומרת סרטני, "לדוגמה, תוכניות הלימודים, ונצליח להזיז אותו קצת, הרי שכבר תרמנו לצמצום הפער הקיים היום בין שני המגזרים, היהודי והערבי".

חברי הצוות הדגישו עוד, כי אין בכוונתם לפעול דרך הפגנות ושביתות, שלא יקדמו בפועל את המצב.

"אנו רוצים ללמוד את הנושא", אומר אידריס מואסי, רכז הדור הצעיר במגזר הערבי, "להביא מסקנות ולהעלותן בפני הגורמים המטפלים. נדאג גם שדרך הסניפים שלנו יקבל הציבור מידע, בנוסף לכך יוקם בכל סניף צוות המורכב מאנשי חינוך וציבור שיתמקדו בדרך הטיפול, כדי להשיג מקסימום תמיכה ציבורית בנושא".

"צוות העל", המרכז את הפעילות, קבע ישיבה לחודש הבא, אליה יוזמנו מנהל האגף לתוכניות לימודים במשרד־החינוך ונציגים נוספים, כדי לדון ב"מה יש ומה אין" וכיצד אפשר ל"חזק את המשותף לשני המגזרים, תוך סיפוק הצרכים הייחודיים למגזר הערבי".

"סוכת הידברות" בירושלים

חג סוכות, כך נראה, מזמן סיבה טובה, ואולי תירוץ, לכינוסים ואירועים שונים. לאחר שהתבשרנו על מבצע "סוכת השלום" בעפולה, נודע עתה כי גם בירושלים תוקם סוכה. "סוכת הידברות", האירוע המתוכנן כהפנינג המוני, יחל בבוקרו של ה־10 באוקטובר ויימשך אל תוך הלילה, כשנקודת המוקד היא גן סאקר.

למקום צפויים להגיע נציגים וחברי סניפים מכל חלקי הארץ ומכל מגזרי הפעילות של מפ"ם. העילה העיקרית ל"עליה לרגל" והמטוניתו תמיכה והזדהות עם מאבקו של הסניף הירושלמי על חופש התרבות.

לחברים שיגיעו צפויים סיורים בעיר בהדרכת פעילים מקומיים, כשבשעות הצהריים תהיה התכנסות ב"גן סאקר" שתלווה בפיקניק, הופעות אמנים ידועים והשמעת דברים מפי נציגי מפ"ם וגופים אחרים. הנושאים המרכזיים שילובנו במהלך האירוע: "תרבות השבת בירושלים" ו"תנו לחיות בארץ הזאת".

חברי הסניף הירושלמי, כבר החלו בהכנות והם מצפים להשתתפות ערה ופעילה ביום האירוע.

כל העמדות תפוסות

אם אתה סבור שהנך אדם רגוע שאינו יוצא לעולם מהכלים — התנסה נא בטלפון לאיזריה, שאינך יכול לקבל שירות באמצעותו ואף לא לצלצל. עובר יום, עוברים יומיים, שלושה, ארבעה.

מובן שכל יום אתה מקדיש זמן לצורך פיתרון העניין ופונה ל"בזק". האפשרויות גדולות. אם תצלצל, לדוגמא ל־16 יענה לך קול נימוסי ומתורגל מיספר פעמים — אם חלילה לא תקלוט — שירות תיקונים שלום כעת אנו מטפלים בפניות קודמות. אם ברצונך להודיע על תקלה אנא חייג לשרות התיקונים המוקלט שמספרו 623311, שרות תיקונים שלום כעת אנו..." וכבן אתה בכל זאת רוצה לשמור על תמימות מינימלית ומחייג אבל אז הטלפון מתחיל לצחקק מעצמו ולירוק לך אל תוך הפרצוף המטופש שלך צליל של תפוס תמידי.

טוב אז אתה מנסה שוב את 16 ומחליט לחכות עד שיענו לך. קח בינתיים כסא להנחת הרגליים. נעשה מדיטאציה קלה להרפיית מתחים. אפשר גם להכין בינתיים ארוחה קלה עם הרבה ויטמינים למניעת התמוטטות פתאומית. סבלנות. נכון שהם אבל יענו. עונים. כל פעם קול אחר לשם הגיוון. שלא ישעמם, שלא כל פעם תטיח בני־מעיך באותו אדם וכדי שאף אחד לא יידע מה נעשה בצד השני. תארו לעצמכם שאדם אחד מ"בזק" יטפל בקבוצת מספרי טלפון על פי סדר הגיוני. אז הוא יענה לעניין ואתה תצטרך לוותר על הארוחה. העיסוי האקראי בכל אופן אתה אומר את שלך והצד השני כותב ומספר לך שלישראלים אין אף פעם סבלנות. אתה מטיח — "אני עתונאי, שצריך את הטלפון לענייני עבודה דחופים". "נו אז מה" עונה הקול "ומה עם חולי־הלב? גם הם לא מקבלים" זאת אומרת שלא כדאי שתקבל שבץ, חלילה. זה לא מרשים אף אחד.

מר לך, אתה מבקש לפנות למפקחת אבל אז תפוס ב־16. הכל תפוס, גם שרירי הפה... אתה עייף, יוצא לך מעט רוק מהפה. אין דבר — נגב. יהיה בסדר, זה יתייבש גם אתה תתייבש בסוף, כולנו. נו אז מה. אז אין טלפון. אז אין עבודה. ביג דיל... מתעקש אתה? עניין של פרינצים. נו טוב חייג עוד פעם. הנה התקליט. המשיח. זה לא תפוס. אתה רץ לפריג'ידר לקחת את הארוחה וממתין בערגה. עונים... עונים... מעבירים למפקחת... אתה עולה על שיחות אחרות, אתה מצווח עם זה שעלה. כל אחד דורש מהשני שירד מהקו. אתה מחליט שאתה לא תירד ויהי מה... נו בטח עד שעלית, עד שענו. אתה מחכה ומחכה. ווה ניתק. זה דרך אגב פטנט. תארו לעצמכם שכל פעם שמישהו מהנודניקים שמתעקש לדבר עם המפקחת ידבר עימה! נו אז המפקחת תשתגע. איך אפשר להשתלט על הבלגן. אחרי כמה ימים עם בחילות, הקאות וזיעה קרה ופחד מהמכשיר, פונים להנהלה. (המשך יבוא אולי).

דורית קידר

זה מאבחן וזו מכוונת

לסיוע בהתמודדות בג'ונגל התעסוקתי של היום נחלצו במשולב שני מכונים פסיכולוגיים: דור ונורה. דור־מאבחן (כשרות ללקוחות קבועים), מראיין ומכוון מקצועית.

נ.ו.ר.ה. — על טהרת הנשים ולמען האשה, מספק בסדנה של שש פגישות, בנות ארבע שעות כל אחת, ובאמצעות עבודה קבוצתית דרכים להתמודדות בעולם העבודה התחרותי והנוקשה. לומדים שם כיצד יש להתמודד עם מצבי לחץ הקשורים בחיפוש עבודה או בשינוי מקום העבודה, לדעת להחליט, להתמודד נכון במצבים חדשים ולכתוב קורות חיים כך שהמכתב לא ימצא עצמו בפח המעביד.

נורה, המכנה עצמו "מכון לימוד ומחקר לנשים", ועקב ההתמקדות בנשים, נכשל עד כה במשיכת לקוחות גברים למעגל העבודה הקבוצתית שהוא מפעיל דרך קבע בין כתליו. אולי בטעם זה נעוץ השרוך בין השניים. דור ובנורה מסבירים את הצורך בהמשכיותו של תהליך ההכוונה המקצועית. לא רק לכוון, כי אם לאפשר לנבחן גיבוי ותמיכה. אין הכוונה להפכו ממחסנאי למנכ"ל. רק לאפשר לו את הכלים למכור את עצמו טוב. כמעט כמו שמנכ"ל היה עושה.

ברור אומרים שהמטרה אינה להשלות: אם לנבחן אין הכישורים הדרושים לתפקיד או לתחום המסויים בו הוא מעוניין, הוא לא יישלח לסדנת פיתוח המיומנויות, למרות שהתפריט המוצע בה שווה לכל נפש ללא קשר לדת, מעמד ומין.

הלימוד נעשה בעבודה קבוצתית, המאפשרת למשתתף לחוות מצבים בסביבה חדשה וללמוד להתמודד עימם, בעזרת הקבוצה.

עלות הסדנה היא 200 שקלים בתוספת מע"מ. בעבור המכון המקצועי הנעשה במכון דור נגבים 148 שקלים, בתוספת מע"מ. הכוון ללא סדנה עולה במכון דור 155 שקל.

מרקוס של וינברג

הנגרים גנבו את ההצגה

"אין לי ספק שפעלך הברוך לא רק עיצב את דמותה של התעשייה בישראל, אלא היווה ומהווה מקור גאווה והשראה לכולנו בתקופה קשה זו והתואר שהוענק לך הוא אות הוקרה על כך". — כתב יושב־ראש הכנסת, שלמה הלל, ליוסף גרינברג, תושב כפר־סבא משנת 1936 הנמנה עם 19 חברי התאחדות בעלי המלאכה והתעשייה בישראל אשר זכו לתואר — "יקיר המלאכה" 1987.

"התואר הוענק לנו לאחרונה על־ידי נשיא המדינה, כהערכה לעבודתנו הממושכת והמסורה, הן במקצוע והן בפעילות ציבורית־התנדבותית למען הכלל, ובמיוחד למען קידום מעמד בעלי המלאכה והתעשייה הזעירה בישראל", — מסביר יוסף גרינברג, היחיד בשרון שזכה השנה בתואר זה. הזוכים האחרים הם מהדרת, נתניה, חיפה, בני־עטרות, פתח־תקווה, תל־אביב, ירושלים, אשקלון ורחובות, שבעה מהם בעלי נגריות.

"איך מגיעים לזה? פשוט, עובדים אוהבים את העבודה, את המקצוע ואת העשייה למען ההתקדמות האישית והכללית", אומר יוסף גרינברג שנולד באוקראינה, בבית ציוני, למד ב"חדר" וב"תלמוד תורה" וגם את המקצוע — נגרות. כהגיעו ארצה עם הוריו, אשר קבעו ביתם בכפר־סבא, החל לעבוד כשכיר ובמרוצת השנים כעצמאי ומעסיק עובדים בנגריה משלו, בית מלאכה משגשג המנוהל בימים אלה על־ידי בנו.

בד בבד עם התבססותו הכלכלית המשיך לעסוק בענייני הציבור. "הצטרפתי כפעיל להתאחדות בעלי מלאכה, ולאירגונים וולונטריים שונים בכפר־סבא, ביחוד עם רעייתי רחל. לא אחת הוא נראה כשהוא מטעין לרכבו ארוחות צהרים מוכנות ונוסע לחלקן לקשישים בודדים ונכים.

מזה כ־30 שנה הוא עומד בראש אירגון בעלי המלאכה בכפר־סבא, שהוקם ב־1909 ומאגד היום 20 סניפים במקומות שונים בארץ המקיפים 45 אלף מפעלים קטנים ובינוניים.

חנה נדל

זה מה שיש

במכירה חופשית

סוף סוף ניתן יהיה לקנות את ירחון נעמת בקיוסקים: עתון נשים רציני, הפונה אל האשה העובדת, מבלי לזלזל בזו הטורחת רק במשק ביתה. בצורה פופולרית וקריאה מטופלים בו נושאים רציניים כמו חוקי עבודה, דיני אישות, בנקאות, מיסוי, בריאות, צרכנות, אקולוגיה, חינוך, בעיות גיל הפרישה, איכות הסביבה — הכל מוגש בצורה מעניינת, וזה חשוב למי שהנושא נוגע לו, מרחיב את הדעת למי שאינו בתמונה. הרבה רפורטז'ות מהשטח, תאורי מסעות, התייחסות לאמנות, קטעי ספרות, דיוקנות משאלים, סקרים וכל מה שעשוי לעניין אשה משכילה ואינטליגנטית. כולל אופנה, מלאכת יד, תזונה (גם מירשמים), חדש בשוק.. לעומת זאת אין רכילות מדורי חברה, סיפורים סוחטים־דמעות של עתונות־עיט, האורבת לכל אסון כדי להפכו למלודרמה. או טורים אישים של "מישהם" שלעתים קרובות אין להם מה לומר, אבל הטור מחייב... אני מודה שלגבי ירחון נעמת אני משוחדת, כי יש בו הרבה יותר חומר המעניין אותי מאשר בעתוני נשים שהיקפם כפול ומשולש וגם אם בפועל אינני קוראת אפילו חצי, נעים לי שמתייחסים אלי בכבוד, כמו לאדם אינטליגנטי. גליון מספר 100 הוא הראשון שיצא למכירה חופשית. צבעוני מאד, עיצוב גרפי מודרני ונועז. מצורף לו כשי יומן, שדומה לארנק, מכיל את כל הנדרש לאשה העובדת. 4 ש"ח.

כל מטוסי חיל האוויר

לציון 40 שנה לחיל האוויר הישראלי הופק לוח שנה להתשמ"ח ובו צילומי צבע של מטוסי החיל מן העבר ומן ההווה. כמעט מהעתיד, כי יש גם תמונה של הלביא. הלוח הופק על ידי יניב מפעלים בע"מ, מתאים שי לאספנים של תמונות מטוסים. הסברים בעברית ובאנגלית, די מפורטים אבל לא מגלים סודות, העלולים לעזור לאויב. להשיג בחנויות ספרים ובדוכני עיתונים תמורת 1 ש"ח.

צ'יצ'יק בפאמי בבק

צ'יצ'יק התחילה לרקוד בגיל שנתיים. צוענייה, רקדנית בטן. בתורכיה היא גדולה. עכשיו גם בארץ. הגיעה עם תזמורת של 10 נגנים "מהשורה הראשונה" של איסטנבול ותופיע במועדון התורכי "פאמי בבק" ביפו. עם רקדנית הבטן גולצ'ין. את הצמד ילווה חומר אירוויר.

הסיבוב הגדול בפעם החמישית

"הסיבוב הגדול של סוף" מסע האופניים המסורתי, יערך השנה זו הפעם החמישית ברציפות, לאורך מסלול של 50 ק"מ, מהפארק הלאומי ברמת־גן עד ליער בן־שמן וחזרה. כל זה ביום ג', ה־13.10.87, חול המועד סוכות. המסע מאורגן על־ידי אגף הספורט לעם של מרכז הפועל בחסות המינהל לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה, ומיועד לבני 16־18 ומטרתו להגביר את תודעת הרכיבה הזהירה. במסגרת הפרוייקט ייערך חידון פרסים בנושא בטיחות בדרכים בכלל וחוקי התנועה לרוכבי האופניים בפרט. הפרס הראשון יהיה, כמובן, זוג אופניים.

למען אקי"ם הוא גם מצייר

אקי"ם תל־אביב אינה מרפה מהרעיון להקים בית מגורים לילדים מפגרים, הסובלים גם מבעיות מוטוריות חמורות, שמשפחותיהן אינן מסוגלות לעמוד בנטל הטיפול בהם. בית הילדים המתוכנן אמור להיות מסגרת דיור מוגנת בתוך הקהילה, שתאפשר לילדים המשך תפקוד בסביבתם הטבעית והרגילה... יש להניח, שכאשר הדברים יגיעו לשלב ההגשמה נשמע את מחאות השכנים. אבל בינתיים רק אוספים כסף. הפרוייקט נאמד בכ־800 אלף ש"ח, מהם גוייסו כ־178 אלף, בעיקר תרומת קרן רליאל אנגליה. שבוע אקי"ם לגיוס כספים בארץ נפתח במסיבת גן לבנה במרכז הספורט של כפר שמריהו, בהשתתפות כ־400 אורחים לבושים לבן, כולל שגריר אוסטרליה (שהעניק את חסותו לאירוע) ושגריר צרפת. בנוסף למוזיקה ובילוי נוסח שנות ה־20 וה־30 את האטרקציה העיקרית היווה הפנטומימאי ג'וליאן שגראן, שהופיע בחברת רעייתו רולנדה ואחר כך התבקש לצייר קריקטורות של עצמו (בהתגלמויות השונות) ולחתום עליהן, כמובן. בתמונה: באי המסיבה מקיפים את ג'וליאן (יושב מימין), מתבוננים בציוריו.

כפרי בלב העיר

ברחוב וייצמן בת"א, צמוד למסעדת בית ליסין, פתחה קבוצת קו־אופ בית קפה בסגנון כפרי. עם שתת טרי, לחמים לסוגיהם מגובבים ציורית, זרים של ירקות, אבטיח חתוך בצורת טווס... ארוחות בוקר כפרית, תמורת 7 ש"ח, כוללת מיגוון גבינות, סלטים, ירקות, דגים מלוחים, ביצים, לחמים ושתיה. מי שרוצה ארוחה יותר סולידית יבחר לו (מחירים אחרים, כמובן) ממרקים, סלטים, פשטידות, כריכים, חביתות מלוחות ומתוקות ועוגות. יש גם שתיה חמה וקרה, מיזוג אוויר ותעודת הכשר. פתוח מ־8 בבוקר עד 11 בלילה, ואפשר לקחת הביתה.

מבצע חילופי בגדים בויצו

בויצו נערכים לקראת הסתיו לקליטה מוגברת של בגדים המוטנים לשימוש של עולים חדשים, קשישים, נצרכים בבתי אבות, ילדים נזקקים ומשפחות מרובות ילדים. חלק מהבגדים נמסר כמתנה וחלק נמכר במחיר סמלי, בבוטיקים מיוחדים של ויצו. הבגדים באים משלושה מקורות: תרומות היצרנים ובעלי חנויות מועדפים; משלוח מ־50 הפדרציות של ויצו בעולם; מתנות אורחים, המעבירים לויצו את הבגדים שחדלו להשתמש בהם. מי שמעוניין להעביר בגדים לויצו, יכול לעשות זאת במחסן המרכזי, ברחוב מהרל 16, ת"א, בימים א'־ה', בשעות 8־12 בבוקר. בתקופת החגים וחול המועד סגור. פרטים נוספים — במחסן, טל. 220763.

חינוך מיני בקלטת

בפעם הראשונה בישראל אפשר ללמוד על מין מיני באמצעות קלטת וידיאו ואין הכוונה לסרטים כחולים. הקלטת בנושא "חינוך מיני לנוער" הופקה על ידי קופת חולים מכבי, בשיתוף עם היחידה לחיי משפחה וחינוך מיני במשרד החינוך והתרבות. צוות רפואי מציג בה את מחלות המין, סכנת האיידס, אמצעי מניעה ודרכים לשמירת היגיינה. השדרנית יעל דן (תצפית) מנחה את פרקי הקלטת. מנהלת היחידה לחיי משפחה וחינוך מיני במשרד החינוך, אלה כר־גיא, אישרה את הקלטת לשידור במסגרת תוכנית הלימודים לחינוך מיני בבתי הספר התיכוניים. הקלטת תשווק במרכז לבני נוער, מורים, בתי הספר, חיילי צה"ל ולקיבוצים. מחירה לקהל הרחב 60 ש"ח, לחברי קופ"ח מכבי — 40 ש"ח.

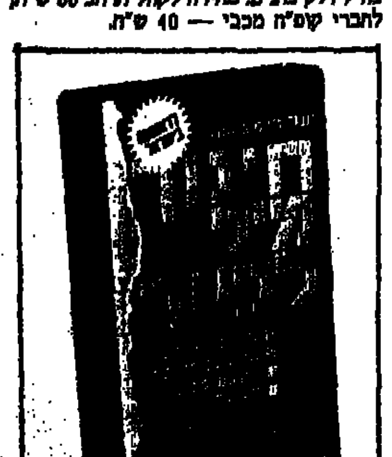

ג'וני מהלך לו הארץ

לפני החג הגיע ארצה ג'וני ווקר בכבודו ובעצמו והסתובב בכל הנקודות הגדולות של כל רשתות השיווק. עכשיו עבר לפתחם של... ג'וני ווקר פוקד את ישראל פעם ביום? שמא תמיד זה מישהו אחר, אבל תמיד יש גם תחיך לבוש בדיוק כמו הקרנש המפקח הוויסקי הסקוטי, מרים הרבה כוסות ויין (ג'וני ווקר, אלא מהן) אבל משתדל לא להשתכר. הפעם זהו השחקן ניק קרי שנתקל בו כשהוא עובר, לוחץ ידיים, מחלק כרטיסי ברכה ופרסים — נוכח שהוא נושא חיוך לחייך.

מה עושים מחוטי חשמל

בכרמיאל פתחו סדנת פיסול מחוטי חשמל. נשמע מעניין, העקטים נתרמו על ידי מחסני הפסולת של תחנת הכוח בחוקה. ולא העיר (בתמונה) הוזמנו לקטט, לפסל מחוטי אלומיניום ונחושת בובות בצורת צמות, חיות ומה לא. את ההדרכה נתנו אמנים ומורים שהתנדבו למשימה. הסדנה נפתחה לכבוד פתיחת התערוכה "מאגרי כוח", שטיחים שנארגו על ידי חרס השמש וניצן לוי, בוגרות שנער ווה רק חלק מהפעילות הקהילתית של עובדי חברת החשמל — מוסר דורון פולק, דובר החברה.

תערוכת רהיטים בסוכות

בחול המועד סוכות תערך במרכז התערוכה (גני התערוכה תל־אביב) תערוכת "הום ישראל 88", המאורגנת על־ידי איגוד יצרני "רהיטים ומוצרי עץ" בהתאחדות התעשיינים. כ־80 יצרנים יציגו כאלף פריטים מגוונים, פריטים מעניינים ביותר, כמו כורסה מתולת (מימין) או כורסה מתכת שלצידה. כמובן שהמבקרים יוכלו לבדוק עד כמה נוח לשבת בהן.

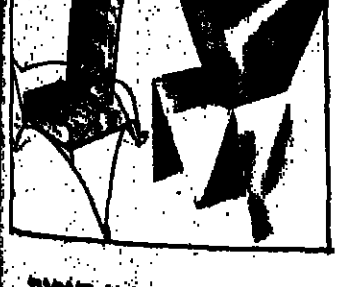

ואנרגיה אחרי סוכות

לקראת החורף תיפתח בגני התערוכה בתל־אביב תערוכה בנושא האנרגיה וטכנולוגיה חימום וקירור. שמה בישראלית: HOT. התערוכה תערך בחסות משרד האנרגיה כאירגון צוות שניר ורשתתפו בה כל החברות הישראליות הגדולות העוסקות בנושא. במסגרת התערוכה יקויים הכנס הישראלי של טכנולוגיות אנרגיה ENTEC־87. הא אם זה מעניין אתכם תוכלו לכם במה שעות בין ה־25 ל־29 באוקטובר.

גם במספרות

מי שהתרגלה לתכשירי שיער של חברת קרטיס תשמח לשמוע שעכשיו הם משווקים גם במספרות ואת מוצרי יכולת לומר למספרה שלך שאת רוצה לקבל שמפו זה וזה שאת רגילה לו. הסידרה המיועדת למספרות שונה באריזתה מזו הנמכרת בפרפומריות, אבל המוצרים זהים. הסידרה כוללת שמפו, קונדישנר, ג'ל, מוס ותרסיס למספרות ועזרת פרמנט מקצועית שבה... מגורה וקבועה מראש.

חייל המילואים

(סוף מעמוד ראשון)

החוקר נתפס

שלושה חיילי מג"ב, שהיו במחסום דרכים סמוך, הוזעקו למקום ופתחו במירדף אחרי הרוצח. אחד מהם, מהכפר "ביר־אל־מכסור" בגליל, סיפר מאוחר יותר: "ראינו אותו מסתתר בין השיחים: ירדנו מהג'יפ וקראנו לעברו בערבית שיכנע, הוא נעמד על רגליו וקרא לעברנו להניח את הנשק ואיים כי יירה בנו. ירינו שתי יריות באוויר. הוא זרק את "העוזי" ונשכב על הארץ.

מפקד הסיור כבל את ידיו באזיקים ומאוחר יותר הוביל אותם המחבל למקום בו קבר את הסכין בה ביצע את הרצח.

התנדב לשירות צבאי

בקיבוץ רמות מנשה שורר מאז הרצח אבל כבד. אלכסנדר היה חבר הקיבוץ זה שש שנים. נשוי לסבל (?) לימור בת ה־5 ואופיר בן ה־4. אלכסנדר נולד בקובה, היה חניך תנועת השוה"צ ועלה עם הגרעין אליו השתייך לקיבוץ יחיעם ב־1961. בילדותו סבל ממחלת הפוליו ומצבה הוסיף לסבול כל חייו. את שרותו הצבאי עשה בהתנדבות.

במשך 20 שנה היה חבר קיבוץ יחיעם, עבד בענף הכננות ובמפעל הכשר, ולמד מדעי הרוח באוניברסיטה. באמצע שנות ה־70 היה שליח תנועת השוה"צ באורוגוואי. ב־81' נשא את מבל לאשה ועבר לקיבוץ רמות־מנשה.

הודעת רמות־מנשה

בקיבוץ התקשו החברים לקבל את הידיעה המרה. יחד עם זאת הביעו תקווה כי הרצח המתועב לא ינוצל ע"י גורמים שונים. מזכירות הקיבוץ פרסמה הודעה בה נאמר: "קיבוץ רמות־מנשה ומשפחת אדר מרכינים ראשם בהירצח חברנו היקר אלכס אדר. קיבוץ רמות־מנשה וחבריו, והדוגלים בכל אפשרות להידברות ולדו־קיום עם שכנינו הערבים, רואים ברצח נתעב זה מכה קשה לכל אחד ואחד, ולמשפחת אדר בפרט. אנו סומכים על כוחות הביטחון בכל הקשור לחקירת האירוע, הבאת האשמים לדין ומיצוי ההליכים נגדם."

במשך החג עסקו כוחות הביטחון בסריקות ובחקירת המקרה ועצרו שני חשודים בקשר לסיוע לרצח. החשודים שוחררו מאוחר יותר.

בית המחבל נהרס

בשבת בבוקר נהרס ביתו של המחבל בפקודת אלוף פיקוד המרכז, האלוף עמרם מצנע, בכפר יעבד, השוכן בנפת ג'נין כ־3000 תושבים. לפני חודשים אחדים ניסתה חוליית מחבלים מהכפר לגנוב את נשקו של קצין צה"ל מקיבוץ גבעת עוז, הסמוך לצומת "מגידו". הקצין נאבק עמהם והצליח לגבור על תוקפיו והם נמלטו.

ראש המועצה האזורית "מגידו" יוחנן מעוז, מקיבוץ הזורע, אמר בתגובה למקרה הרצח, כי יש בהחלט מקום לדאגה באזור. "אנו עושים מאמץ גדול כדי לא לערער (?)", אמר. "בתקופה האחרונה תקפו תאורה, סולארית בכל הצמתים בשטח השיפוט של המועצה."

גרנות: לכחות השלום לא יהיה שיג ושיח עם רוצחים

● ח"כ אלעזר גרנות, מזכ"ל מפ"ם, העביר את רגשי ההשתתפות באבל וזעם על הרצח המתועב של אלכסנדר אדר למשפחת הנרצח ולקיבוצו רמות מנשה.

"מי שעוטף סכיני רצח ופקודות רצח במסרים של שלום הוא המפחד והשפל שברוצחים. לשולחיו של הרוצח מג'נין צריך שיהיה ברור כי עם רוצחים שלפים לא יהיה לכוחות השלום בישראל שום שיג ושיח".

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח־תקווה

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6373 חלקה 537 ברח' צה"ל מס' לפי תכנית המתאר הקלה הנ"ל נמצאת באזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 60% בנייה. בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות 64.79% בנייה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

אלוני גלעד השקעות בע"מ
בפירוק מרצון

הנני להודיע בזאת, שכל גורם שיש לו תביעה לגבי החברה הנ"ל יכול להגיש תביעתו עד ליום 30.10.87 לרואה חשבון עמרמי ברק ת"א רח' ריבל 10, טל. 372831.

מר **אליהו אלוני**
מפרק

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חיפה

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י: צפורה ומיכה טובל — לאשר תכנית שינויים ברח' קלישר 1, חלקה 90 בגוש 11201, נוה שאנן.

הבקשה כרוכה בהריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל המותר.
2. בליטה של 30 ס"מ למרווח צדדי.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 3 חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

אותמר ינובין, מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

"מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" עליה בקשה להקלה בתיק מס' 96/87 מגוש ע"י ה"ה חליל + עודה + עיסא כשאוראת משוב ישיע גוש 16875 חלקה 17 מהות ההקלה: שטח בניה בקומה מעל למותר.

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 2/5 נצרת עלית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קניג
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

לודים

רח' טשרניחובסקי 1, ת.ד. 89 רמלה

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש: 4358, 4356 חלקה 29 במושב ישרש.

מהות הבקשה: ליתן אישור לשימוש במחסן קיים מוסך לתיקון טרקטורים.

כל בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לועדה המקומית "לודים" בציון כתובתו המדוייקת.

את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.

יורם רבי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה "לודים"

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 תלמוד – שניים אוחזין. 08.40 ספרות יסודי – כל שנבקש (כ). 09.00 אנגלית ו'. 09.20 חינוך מיוחד – השעה שלנו – מבע הקסמים. (כ). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך – פרפר נחמד – יום אחד עם סבא. 11.00 השכן ה'–סנדרים שקלים (כ). 11.15 צרפתית על יסודי. 11.30 גאוגרפיה כללית ה'ד' – יערכבר. 12.00 ספרות ד'ט' – חנן והגרי – גלגולו של מוטיב (כ). 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 הסטוריה כללית קרל הגדול – משר אירופה. 14.00 טלטקסט – עד כאן – חדשות. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה 1. ביולוגיה מולקולרית – חיים על המאדים 2. מבוא לסטטיסטיקה – אמא, אבא, לנין ומה. 3. נקודת מבט – סונה. 15.30 גבירת פלפלה. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאחים שכיות. 16.25 ילדת הפלא. 17.00 ערב טוב – מנחה דן מרגלית. 17.30 תהילה – הפרק הפעם הראשונה. 18.00 מרב הנפשות. 18.30 קימור החדשות (ערבית). 18.32 רונה פתרון (ערבית). 18.45 הדרוסים והבצאות – חלק כ' (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 להיט בראש – לקט נבחר מהשירים הבולטים והפופולריים של השנה האחרונה. במסגרת המשדר יתארח גם זמר השנה שנבחר על ידי רשת ג'. מנחים שרי צוריאל ואבי גלעד. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 לקראת שירה. 21.50 שושלת. 22.40 סוף ציטוט – תכנית בענייני ספרות. מנחה: ירון לונדון. 23.20 גיבור מגיש את הפרק נקמה. ליסה, רקדנית בלט צעירה, מותקפת בביתה בידי פושע אלמוני. היא מבקשת כי בעלה יתנקם באיש. 23.45 מסוף של יום. חדשות הלילה.

ערוץ 2
19.00 – חבנית ילדים. 21.30 – כידור 12 רומן קונצמן – ג'או יהודי. 20.00 – מבט שני. 21.00 – סוף 2.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה – מוצארט: דיברטימנטו ברה מג'ור; באך: קונצ'רטו בלה מג'ור לצ'לו ולתזמורת; שומאן: שלישייה ברה מינור לפסנתר, כינור וצ'לו אופ. 63; דבוז'אק: סרנדה למיתרים אופ. 22. ברליוז: המוסיקה לבלט מתוך הטרויינים. 09.00 קונצרט בוקר – מנדלסון: קונצ'רטו במי מינור לכינור ולתזמורת; ג'ון איירלנד: שלישייה מס' 3 במי מג'ור לכינור, צ'לו ופסנתר; מרטינו: פרפרים וציפורי גן עדן, שלושה קטעים לפסנתר; 5 שירים מן האיים הבריטיים; שפוהר: קונצ'רטו מס' 8 בלה מינור לכינור ולתזמורת; סטרוס: הבלט שתי היונים. 11.57 פינת השיר – אבות ישורון. 12.00 אמנים באולפן. [illegible] 16.00 מוסיקה ליום ראשון. 18.00 מוסיקה. 20.05 אינטרלוד. 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי. 22.30 מוזרט קצר. 23.00 קונצ'רטו של מוצארט.

רשת א'

07.58 רגע של עברית. 08.05 חוגה עם בני הנדל. 09.05 מלודיו – שירות מידע למאזינים. 10.05 שירקוד. 11.05 סניני בוקר. 12.05 מעורב משולש. 13.00 עם הצגי כתן. 13.30 חדשות ותוכניות באנגלית. 14.05 בצרפתית. 15.30 האוניברסיטה המשודרת. 16.05 רדיו־יעשה. 17.10 שירי עמים. 19.30 ילדים לעולם. 22.05 תשובות – הכנית על הקשר בין הורים לילדים. עורכת ומנחה רבקה מיכאלי.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 הבוקר עם דודו בראונר. 10.05 כל צבעי הרשת – מגזין יומי. 13.05 ארבע בצהריים. 14.05 חדשות ומוסיקה.

רשת ב' (המשך)

חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת מוסק. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על ספרים ואנשים. 17.05 תוצרת הארץ – שירים. 17.55 קריאה. 18.05 מסיבת עיתונאים – עורך ומנחה י. גולן. 18.45 היום בספורט – היום הזה. 19.35 עם ישראל – מוסף לענייני יהדות בעולם. 20.05 אומר בשבוע – פיוטים ופרקי חזנות מסורתיים. 22.05 בינינו לבין עצמנו. 00.15 להיטים בעולם – שירים.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 ארלה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה. 11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף. 12.05 אחר אחר – להיטים עבריים. 14.05 רד רח ימי. 15.05 שירים לנג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה – עם שמואל נחושתן. 18.45 יומן בענייני השעה. מנחה יוסי עוזר. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 רדיו טמרם. 20.05 גבולות – פרק 1 – בין המשתתפים: בני שלוה, אלוף הראובן, גאולה כהן, מירון בנבנישתי, ועוד. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדרך ועל הכיואק – שירים. 23.05 עשרים הערב. היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שירות חצות. 00.05 זיפורי לילה – עם שלמה ארצי. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שירותי גלי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבים – אינטרנציונל, שירים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 המסע עשר – עם מיכל ניב. 23.05 קול הלאו הזה – עורך ומגיש דני קרמן.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר – להיטים וותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע – עם אבי אתגר. 10.05 רכבים טובים. 11.05 שבעים מי יודע – שירי שנות השבעים. 12.05 אוכה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש – עם שוש עטרי. 16.05 הבנה יומית – עם יקיר אביב. 18.00 מצעד הפזמונים הלועזיים – עם יגאל רביד. 21.05 ארוח עתיק – שירים שלא נס ליחם – עם מיכל שמואלי. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

אסתרו: הנודף 5, 7.15, 9.40

אורליו: משל מלודר 5, 7.13, 9.30
בן־יהודה: מרדף לוהט 4.30, 7.00, 9.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: השכונה שלנו 7.00, 9.30
דקלו: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: ילדים חורגים לאלוהים 7.45
חן: השוטר מבברלי הילס 5, 7.15, 9.30
ליגמור: הרשת מעקב חושני 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: בית האבודים 7.30, 9.30
4.30, 7.15, 9.30
פיגמה 1: סוף התלות 5, 7.15, 9.30
פיגמה 2: ילדים חורגים לאלוהים
פאר: לא שם זין 5, 7.15, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 4, 7.15, 9.30
רב־חן:
רחן 1: פגישה עיוורת 5, 7.30, 9.30
רחן 2: ליבר של אבבל 5, 7.25, 9.45
רחן 3: הנוכל האהבה והמאהבת 5, 7.40, 9.45
רחן 4: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
רחן 5: אני והחבורה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שקיף: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביבי: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
תמולו: הפגת מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: המשטרה 2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 2: גברים, גברים 2, 4, 8, 10.00
לב 3: יפה הדיוק / שעתוק כמו לב 3
לב 4: נרדפי התוק 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן

ארמון: פגישה עיוורת 4, 6.40, 9.10
לילי: לא שם זין 7.15, 9.10
ארמון: הנודף 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.20, 9.40
גן 2: הנוכל, האהבה והמאהבת
גן 3: אני והחבורה 5, 7.20, 9.40
גן 4: מעקב חושני 5, 7.30, 9.40 / 6.15, 9.15

ירושלים

אורנה: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: לוחם עם כבוד 4.30, 9.15
בית אגרון:
בילבי 16.00
עלובי החיים 17.30
נערי הכביש 20.00
קוקון 21.45
טבריה: סוף התלות 4.00, 7.00, 9.30
ארגילה: ביבר אריות 4.30, 7, 9.15
משמלה: המשפחה 7.00, 9.00
סמדר: אני והחבורה 7.00, 9.30
אדיסון
אדיר 1: מעקב חושני 4.10, 7.15, 9.15
אדיר 2: לא שם זין 4.30, 7.15, 9.30
אדיר 3: מרדף לוהט 4.30, 7.00, 9.00
אדיר 4: לא יכולה בלי זה 6.30, 9.00
אדיר 5: קוקה קולה קיד 4.30, 7.00, 9.00
עדן: רובוקופ 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים: טוהו של סוכן 18.45, 21.45

חיפה

אורה: השוטר מבברלי הילס 4.30, 7.00, 9.15
חן: האלמנה השחורה 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שוטר ראש 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: גבר מאוהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
רון: משל מלודר 4, 6.10, 9.00
אמפיר: כלא הילמון 4.10, 7.00, 9.15
אורליו: הפגת מעבר לפינה 6.45, 9.15
קרן אור: לא שם זין 7.00, 9.15
פאר: לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: הנוכל האהבה והמאהבת 5, 7, 9.15
מצודה: משחק מראי 5, 7, 9.15

חולון

מגדל: רובוקופ 5, 7.15, 9.30
מגדלה: הנודף 4.00, 9.00
רינה: הגיגולו האמריקאי 5, 7.30, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: סוף התלות 5, 7.15, 9.30

הרצליה

השוטר מבברלי הילס 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – א', ב', ג' – שירותים אישיים 7.45, 9.30

באר־שבע

קרן: שוטר ראש 4.10, 7.30, 9.30

פתח־תקוה

חדל 1: השוטר מבברלי הילס 2 5, 7.15, 9.30
חדל 2: רובוקופ 5.00, 7.15, 9.30
חדל 3: משפחת מלודר 7.15, 9.30

כפר־סבא

בית ברל: התמרו הפמכי 10.00, 12.00

עפולה

מתארונה: הנה קטנה מכזיקה 9.00

גבעתיים

חדר: רובוקופ 7.15, 9.30

ראשון־לציון

רון 1: השוטר מבברלי הילס 2 7.15, 9.10
רון 2: משפחת מלודר 7.15, 9.10

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 27.9
מירלה אפרת: 20.30
הפרדיס: 20.30

שרותים ● עזרה ● התנדבות

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייק 20.

חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב.

ירושלים
אליסון — ישעיהו 10.

נתניה
קופ"ח כללית — רח' ברודצקי 31.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41.

תל־אביב
בני — דיזנגוף 174. סולך — כצל 44.

חיפה
הנשיא — שד' הנשיא 33.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● ביה"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

הדסה ה"צ – נשים. הדסה ע"כ – ילדים, אורטופדיה, עיניים, א.א.ג. שערי צדק – פנימית, ביקור חולים – כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

"יד ביד" – ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה. ירושלים – 02־243358. ת"א – 226037 (24 שעות). חיפה – 04־229488 (11.00—20.00). גליל מערבי – 04־932222.

קו פתוח לנוער במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782.

"קו פתוח" – ארגון קשבת לילדים ובני־נוער – 08־821880 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקופות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב – בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנגב 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה כל יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
רח' נוף מגור שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285823.

מרכז סיוע לנפגעות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־52432 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־546111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

מילון מושרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־93334. טבריה — 101, טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5811111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה, — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת, — טל' 100. אילת – 244; חדרה: – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'–ו' 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, ...

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.31, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
רכבת תוספת בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● הסדרי תנועה חדשים בצומת אלוף שדה

בעקבות הנסיון שהצטבר מאז פתיחת מחלף מסובים החדש, והלחץ על צומת אלוף שדה שבכביש גהה גם מכיוון צומת גבעת שמואל – הוחלט ב"מ.ע.צ. להקל על הנהגים על־ידי שינוי הסדרי התנועה בצומת אלוף שדה. ממחר עומדים לרשות הנוסעים בכביש גהה מדרום לצפון שלושה נתיבים, במקום שניים. הפונים בצומת אלוף שדה לרמת־גן יעשו זאת מעתה בנתיב אחד שהוארך, כדי לנצל טוב יותר את פעולת הרמזור.

לבאים בכביש גהה מצפון אין פניה שמאלה בצומת אלוף שדה אל בית־החולים תל השומר, אל כפר אז"ר ואל רמת אפעל. הרוצים להגיע מצפון בכביש גהה ולהיכנס לישובים אלה, יוכלו לפנות שמאלה בצומת בר־אילן. פנייה שמאלה בצומת אלוף שדה מותרת רק לרכב בטחון: משטרה, מגן־דוד אדום ומכבי אש.

(שע"ח)

● "טיסה בטוחה" למזרח הרחוק

חברת התעופה האוסטרלית "קוונטאס" מפעילה החל מאוקטובר קו טיסה חדש מלונדון לסידני דרך בנגקוק, שלא יעבור מעל לארצות ערב.

הקו החדש יופעל שלוש פעמים בשבוע ויעבור מעל לצפון אירופה ודרום ברית־המועצות בדרכו לבנגקוק, תחנתו היחידה בדרכו לאוסטרליה.

נציג "קוונטאס" בישראל, גדעון טוחלר, הודיע, שהטיסה תופעל על־ידי המטוסים החדישים ביותר מסדרת בואינג "747־300", בעלי הסיפון העליון המוגדל המשמש במחלקת עסקים אקסקלוסיבית.

יוסף שמי

● משרד התמ"ס יסייע בהקמת הכפר לגמילה מסמים

משרד־התעשייה־והמסחר יסייע להקמה של תעשיות ומבנים לבתי־מלאכה בכפר לגמילה מסמים שיוקם בקרוב. כך הודיע שר התמ"ס, אריאל שרון, בפגישה עם פעילי השכונות בראשות סעדיה מרציאנו.

בפגישה סוכם עוד, כי משרד־התעשייה־והמסחר יסייע להפקות של סרטים על־ידי בני נוער בשכונות – במסגרת הסיוע הניתן על־ידי מרכז הסרטים הישראלי.

(שע"ח)

● גידול חד באשראי: 9.45 מיליארד ש"ח

בשבוע שהסתיים ב־16 בספטמבר גדל האשראי לציבור ב־310 מיליון ש"ח והגיע ל־9.45 מיליארד ש"ח. הגידול נובע מתשלומי המע"מ והמיסים באמצע החודש, אולם הפעם היה הגידול חד מהרגיל. בדרך כלל גדל האשראי בשבוע תשלומי המע"מ בכ־200 מיליון ש"ח.

בפקדונות הפת"ק נרשמה באותו שבוע ירידה של כ־80 מיליון ש"ח והם הסתכמו ב־3.57 מיליארד ש"ח, ומרבית הכספים האלה יועדו ככל הנראה לתשלומי המיסים. בפקדונות הפק"מ נרשם גידול של 150 מיליון ש"ח והם הסתכמו ב־2.64 מיליארד ש"ח.

אודי נחשון

עתונאי הותקף לאחר סיקור משחקיה של בית"ר ירושלים

מאת זהבה מרום, כתבת "על המשמר"

עתונאי "ידיעות אחרונות" צדוק יחזקאלי הותקף אמש כאשר נכנס למכוניתו ביפו לאחר ששהה במשחק כדורגל שהתקיים באיצטדיון בלומפילד. צדוק יחזקאלי, שהיה כתב ספורט בירושלים וסיקר רבים ממשחקיה של בית"ר ירושלים, הותקף אתמול פעם נוספת ביפו. לפני מספר חדשים הותקף העתונאי בחניון של מערכת "ידיעות אחרונות" בירושלים ואתמול הותקף על־ידי אלמוני שדקר אותו בידו וברגלו ונמלט מהמקום. הפצוע הועבר לבית־החולים וולפסון.

כתבי הספורט סבורים, כי גם התקיפה הפעם נעשתה על רקע סקירת משחקה של בית"ר ירושלים לפני כשבוע על־ידי יחזקאלי.

מפ"ם תיזום דיון בכנסת

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם אמר בתגובה לתקיפת העתונאי צדוק יחזקאלי מ"ידיעות אחרונות", כי יש לראות בחומרה גילויים של התנכלויות בריוניות כלפי עתונאים. "ההכרח להגן על חופש פעולתם של כלי התקשורת עשוי לגרום לכך שתועלנה הצעות להחמיר מאוד בענישה כלפי תופעות כאלה הן במישור הפלילי כלפי התוקף, ובמקרים שבהם הוכח שהתוקפים הם אוהדי קבוצה מסויימת לנקוט בצעדים נגד הקבוצה", אמר צבן.

בפתיחת מושב הכנסת תיזום מפ"ם דיון בתופעת אלימות אוהדים נגד עתונאים.

ראג'ו ראץ יגורש מהארץ לאחר שהפר תנאי הישארותו

מאת שלמה גלזר ויהודה צור, כתבי "על המשמר"

הפליט ההונגרי ראג'ו ראץ, שנשא לאשה את נוגה דרומי בת נהלל, יגורש עד סוף השבוע מהארץ לאחר שהפר את תנאי ועדת השחרורים המחייבים אותו להישאר דרך קבע בנהלל.

את הודעת משרד־הפנים על גירושו מסר בסוף השבוע לראג'ו ראץ משקם האסירים חרות לפיד, שראץ היה תחת חסותו.

ראג'ו ראץ עובד עתה במסעדה בתל־אביב, ומסרב לחזור לנהלל.

בכך הפר את תנאי ועדת השחרורים של שירות בתי־הסוהר שקבעה, כי ראץ יוכל להישאר אסיר ברשיון עד חודש אפריל 1988, בתנאי שיישאר במושב נהלל.

ראץ ניסה כאחרונה לקבל אשרת כניסה לאחת ממדינות אירופה אולם כל השגרירויות אליהן פנה דחו את בקשתו.

בעקבות ההתפתחויות האחרונות הודיע ראץ כי בדעתו להתגרש מאשתו נוגה, הנמצאת עם בתם בנהלל, כדי להבטיח שלא תישאר עגונה כאשר יהיה נע ונד בארצות העולם.

פניית מאולסי פרי

חרות לפיד מסר לכתבנו, שבמהלך ביקורו בכלא סנטסון במדינת מינסוטה, שם מרצה אולסי פרי עונש מאסר של 10 שנים בגין הברחת קילו וחצי הרואין, ביקש הכדורסלן את התערבותו למען שיחרורו מן הכלא והבאתו ארצה.

חרות לפיד אמר לכתבנו, שאם תהיה פנייה ממכבי תל־אביב וממשרד החינוך הוא יירתם למשימה לשחרר את אולסי פרי.

כזכור הצליח לפיד לשחרר בשעתו את כושי רימון מהכלא הגרמני ואת דניס גולדברג מהכלא הדרום־אפריקני.

נהג הקטר במשפט אסון הבונים:

"אוטובוס מתאבד על המסילה" זעק עוזרי לפני ההתנגשות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"אוטובוס מתאבד על המסילה" — כך זעק מרדכי בלום, עוזרו של נהג הקטר שלמה סומך שהיה מעורב באסון הבונים, שניות אחדות לפני ההתנגשות. סומך, המואשם בגרימת מותם של 22 בני אדם, אמר דברים אלה בהודעה שמסר במשטרה.

בבית משפט השלום לתעבורה בחיפה הוגשו בישיבה האחרונה הודעותיו של נהג הקטר במשטרה והודעה שמסר בפני חוקר של רכבת ישראל. בית־המשפט קיבל את ההודעות בלי להתייחס בשלב זה לתוכנן.

בהודעתו לחוקר הרכבת אמר נהג הקטר: "אני חושב שהפעלתי קצת את המעצורים. יכולתי להבחין במהירות בזמן שסגרתי את המשנק". לדברי סומך הגיעה הרכבת למהירות 70־80 קמ"ש.

בחקירה של סומך בפברואר 1986 בפני ראש צוות החקירה המיוחד, ניצב משנה חורב, מתאר נהג הקטר את התאונה כך: "כשהתקרבתי למפגש ביציאה משדרות העצים הבחנתי באוטובוס שהצבע שלו לא זכור לי כשהוא מתקרב למסילה מהצד שלי בכיוון הים. הייתי אז בצפירה ולחצתי חזק על ידית הצפירה, הנמצאת בצד שמאל שלי ליד המושב. הצפירה היתה ארוכה וממושכת ומאחר והידית של הצופר קפיצית אני המשכתי להחזיק בה עד להתנגשות עם האוטובוס".

בהמשך ההודעה מסר נהג הקטר על שארע לאחר התאונה. "מיד אחרי ההתנגשות הרמתי את שפופרת האלחוט ותוך כדי צעקה הודעתי על האסון לרכבת ישראל. אחר כך קבלתי הודעה מהמפקד ונסעתי לחיפה."

משפטו של נהג הקטר שלמה סומך יימשך מחר עם עדותו של ראש צוות החקירה המיוחד מנשה חורב.

● ראש המשלחת הקונסולארית הסובייטית שבאה לישראל ב־12 ביולי, חזר לפני כמה ימים למוסקבה — על כך מסר בשבת ביטאון הממשלה הסובייטית "איזווסטיה".

תיקון טעות

בראיון עם רה"מ, שפורסם במוסף ראש השנה, נפלה טעות במשפט הפותח, שצריך להיות: "... יצחק שמיר הוא אדם בטוח בעמדותיו" וכו'.

בפלילים

הורים תקפו תלמידים שהסתכסכו עם בניהם

מאת כתב "על המשמר"

שני תלמידי כיתה י' מבית־הספר התיכון באום־אל־פחם, מחאן אבו גדור ומחמוד ג'ברין, הותקפו ביום ה' על־ידי קבוצת אנשים מכפר מועאויה. התלמידים נחבלו קשה בכל חלקי גופם והועברו לבית־חולים "העמק" בעפולה.

התוקפים הורידו את שני התלמידים מהאוטובוס שהביאם ביום ה' לבית־ספרם ותקפו אותם בשרשראות, מקלות וסכינים. הם איימו לפגוע גם במורים שניסו להגן על התלמידים.

הרקע לתקיפה הוא ריב שפרץ לפני שבוע בין ילדי התוקפים לבין ילדים מאום־אל־פחם שבמהלכו נפצעו תלמידים משני הצדדים. שני הצדדים הגישו תלונה במשטרה.

שני קרבנות התקיפה של יום ה' לא היו מעורבים בריב התלמידים והם רק העידו במשטרה נגד התלמידים מכפר מועאויה.

לטענת שני התלמידים, תבעו מהם הורי הילדים ממועאויה לחזור בהם מעדותם, אולם הם סירבו לעשות זאת.

הרוג ו־9 פצועים בקטטה בכפר טובא

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

תושב כפר טובא, אשר נפצע במהלך קטטה בין שתי משפחות בכפרו, נפטר בסוף השבוע בבית החולים רמב"ם.

בקטטה נפצעו תשעה אנשים נוספים, אחד מהם קשה.

הקטטה פרצה לפני שלושה ימים ובמהלכה השתמשו בני שתי המשפחות באבנים, ברזלים ומקלות.

המשטרה שהגיעה כעבור כמה שעות הצליחה להרגיע את הרוחות ועצרה 25 מתושבי הכפר שנטלו חלק בקטטה.

מנהל בית־ספר הורשע באחריות לרעש תלמידיו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

מנהל בית־הספר "כרמל" בחיפה, אפרים פריש, נדון ל־10 ימי מאסר על־תנאי למשך חצי שנה לאחר שהורשע באחריות לרעש הבוקע משטח בית־ספרו.

לפני מספר חודשים התלוננו פרופסור מקלר ושכנים אחרים הגרים בסמוך לבית־ספר "כרמל" על פעולות ספורט שונות והצגות בבית־הספר ומפריעות את מנוחתם.

נציגת המדינה, עו"ד פנינה שרצקי מפרקליטות מחוז חיפה, טענה בבית־המשפט, כי הרעש הוא טבעי ואיננו מוגזם ואם ייסגרו מגרשי המשחקים בבית־הספר ייצאו התלמידים לשחק בכבישים.

ביולי 87 הושג בבית־המשפט הסכם פשרה לפיו הפעילות בבית־הספר תתקיים רק בשעות הלימודים. בעקבות תביעה על בזיון בית־המשפט שהגיש פרופסור מקלר נגד מנהל בית־הספר הורשע המנהל בשבוע שעבר באחריות לרעש ונידון, כאמור, ל־10 ימי מאסר על תנאי למשך חצי שנה.

במלאת שנה למותו
של חברנו היקר
יעקב תורן ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
ביום ב' 28.9.87, בשעה 15.30
המשפחה
ובית רמת־השופט

ביתנו שרוי באבל
על מות חברנו
יקותיאל (קושה) לוין
ההלווייה היום, יום א' 27.9.87, בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ דן

למשפחת הרווי ולמשפחה בגת
אתכם באבלכם הכבד
עם פטירתה של
נעמה
בית גת

בצער רב אנו מודיעים על מותו של חברנו
מיטק (משה) קנטור
ההלוויה תצא ביום ב' 28.9.87, בשעה 15.00
מהמועדון לחבר
המשפחה וקיבוץ כפר מנחם

לרבקה, ניר והמשפחה,
להנדה, המשפחה ולקיבוץ דן
אתכם באבלכם על מות
האב
קיבוץ שמיר

בצער רב אנו מודיעים על מותה של חברתנו
רחל מלמד
ההלוויה תצא היום יום א' 27.9.87, בשעה 15.00
מהמועדון לחבר
המשפחה וקיבוץ כפר מנחם

למאירה וגיורא, משפ' קנטור
ולקיבוץ כפר מנחם
אתכם באבלכם על מות
האב
בית [illegible]

לעודד בלעיש ולבני משפחתו
משתתפים באבלכם הכבד
במות האח
יגאל
קיבוץ יד מרדכי

ההסכם בשירות הציבורי — עדיין לא גמר חתימה טובה

מאת כתבנו לענייני עבודה

הסכם המסגרת בשירות הציבורי נחתם ערב החג בראשי תיבות על־ידי הפרקליטים של ההסתדרות והאוצר. אולם מחלוקת של הרגע האחרון מנעה את החתימה הסופית.

אמש נמשכו המגעים בין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד והממונה על השכר הלל דודאי בניסיון להתגבר על המכשולים האחרונים.

המחלוקת בין הצדדים נסבה על מעמדה של ועדת המעקב. לדברי סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים ז'ילוני, מנסה משרד־האוצר לרוקן את תוקף פסיקתו של מוסד זה וההסתדרות מתנגדת לכך בכל תוקף. כמו כן קיימת מחלוקת באשר לניסוח מספר סעיפים בנושא השכר.

שר־האוצר משה נסים יצא אמש את הארץ, אך ניתן לחתום על ההסכם גם ללא חתימתו או חתימתו של מזכ"ל ההסתדרות. גם חתימות הפרקליטים אינן מחייבות למעשה. מתן התוקף להסכם הוא בידי יו"ר האגף לאיגוד מקצועי מטעם ההסתדרות והממונה על השכר מטעם האוצר.

עובדי המדינה לחופשה מאורגנת

הסדר בין הסתדרות עובדי המדינה ונציבות שירות המדינה בדבר יציאה לחופשה מאורגנת לעובדי המדינה בחג הסוכות הושג ערב ראש השנה, מסר ראובן בן־עמי, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה.

בהתאם להסדר ייצאו עובדי המדינה במשרדי הממשלה ויחידותיה לחופשה של שישה ימים בחג הסוכות ועל כך ינוכו להם ארבעה ימים ממכסת החופשה המגיעה להם. לעובדים חדשים, להם מגיעים רק 19 ימי חופשה בשנה, ינוכו שלושה וחצי ימי חופשה.

בהתאם להסדר נקבע, שבאותן יחידות ממשלתיות בהן חייבת להתבצע עבודה בחג הסוכות, יסכם כל ועד בנפרד עם הנהלת היחידה בדבר הסידורים המתאימים להפעלת היחידה או חלקים ממנה.

בנקים מתכוונים לבצע עיקולים במושבים בגליל

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חברי כמה מושבים בגליל קיבלו הודעות לפני החגים בהן נמסר, כי בראשית השבוע יתחילו בנקים ונושים אחרים לעקל רכוש בגין אי־תשלום חובות.

בהודעות לחברי המושבים נמסר, כי השבוע יערכו נציגי הנושים רישום של רכושם כדי לעקלו בשלב מאוחר יותר. חברי המושבים הודיעו, שאין בדעתם לאפשר את פעולת הרישום ואת העיקול בעקבותיה.

ראשי מושבים בגבול הצפון מסרו בסוף השבוע לכתבנו, כי למרות שחלפו חודשים אחדים מאז החלטת ועדת הכספים והאוצר לקבל את דו"ח רביד בדבר סיוע למושבים, דבר לא נעשה עדיין. לדבריהם, מעכבים הליכים בירוקרטיים את הסיוע הדרוש למניעת העיקול והתמוטטות המושבים.

שופט דחה תביעה לסגור קולנוע בבת־ים בשבת

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת ים

איסור עיריית בת־ים להפעיל את קולנוע "עצמאות" בלילות שבת, בשעה שהיא מתירה הפעלת בתי־קפה בעיר, הוא ניסיון להכתיב אורח חיים דתי לציבור בלתי דתי — אמר שופט בית־המשפט לעניינים מקומיים בבת ים, השופט רן ארבל, בדחותו התביעה המשפטית שהגישה העירייה נגד רשת "גולן־גלובוס", שמפעילה את קולנוע "עצמאות" בלילות שבת.

העירייה הסתמכה בתביעתה על חוק העזר העירוני בדבר פתיחתם וסגירתם של בתי עסק בשבת, כולל בתי עינוגים, למעט בתי אוכל ובתי־קפה.

השופט ארבל אמר בפסק־דינו, כי באותה המידה שיש להתחשב ברגשות הציבור הדתי יש להתחשב גם בצרכיו וברגשותיו של הציבור החילוני, שזכאי לבידור המקובל עליו מבלי שהרשות תתערב באורח חייו.

קציר הדמים בכבישים בחג — חמישה הרוגים ו־20 פצועים

מאת יהודה צור וניצה ריימן, כתבי "על המשמר" וסוכנות עתי"ם

חמישה אנשים נהרגו ו־20 אנשים נפצעו בתאונות דרכים שאירעו במהלך החג בכבישי הארץ.

שני אנשים נהרגו ו־9 אחרים נפצעו בשתי תאונות בגליל ביום ד' בערב.

טירן שריקי בן 19 מחיפה נהרג בתאונה בכביש ראש־פינה — טבריה, כאשר המכונית בה נסע הנהוגה בידי תושב חצור הגלילית בן 25 סטתה מהדרך והתהפכה סמוך לצומת עמיעד. הנהג ושני צעירים נוספים נפצעו קשה.

בתאונה אחרת שהיתה בכביש אחיהוד־שפרעם נהרג עבד פריד מכפר תמרה ושישה אחרים נפצעו. התאונה אירעה כאשר רכב נהוג בידי תושב תמרה שנסע לכיוון שפרעם התנגש בטנדר שבא מולו.

2 הרוגים ברצועה

שני בני אדם נהרגו ואדם נוסף נפצע קשה בשתי תאונות דרכים שאירעו ביום ו' ברצועת עזה.

התאונה הקטלנית הראשונה אירעה בשעה 12.30 בצהרי יום ו' בצומת זוואידה שליד מחנה הפליטים נוויראת בעזה. ילדה בת 11, הניה סלמאן אבו זיאד, חצתה את הכביש, כשלפתע הגיחה לעברה מכונית פרטית ודרסה אותה למוות.

סמוך לשעה 14.00 בצהריים אירעה תאונה קטלנית נוספת בצומת חאן יונס, שעה שמכונית פרטית ומשאית התנגשו זו בזו במרכז הצומת. כתוצאה מכך נהרג מחמוד מוסטאפה עברול עויו בן 27 מחאן יונס ובדייע סלמאן סלאמה עיד בן 26, אף הוא מחאן יונס, נפצע אנושות.

נהרג בתאונה בדרום

פנחס מעלם בן 25 מקריית מלאכי, שנפצע סמוך לשעה 10.30 בבוקר יום ד' מפגיעת מכונית, מת על שולחן הניתוחים בבית־החולים קפלן ברחובות.

התאונה אירעה כאשר הצעיר חצה את הכביש הראשי מימין לשמאל ונפגע על־ידי משאית.

10 פצועים בשרון

10 אנשים נפצעו, מהם שלושה קשה, בתאונות שהיו במהלך החג באיזור השרון.

בצומת נתניה — פרדסיה התנגש טנדר צבאי במכונית פרטית. כתוצאה מכך נפצעו שבעה אנשים, אחד מהם קשה.

אודליה צורף בת 9 מכפר־סבא נפצעה כאשר חצתה מעבר חציה ברחוב טשרניחובסקי בכפר־סבא ורכב פגע בה.

בנתניה נפצע קשה תושב העיר כנופלו מכנף טרקטור במהלך נסיעה. בפתח־תקווה נפצעה קשה קשישה בת 81 בתאונת "פגע וברח".

2 חיילי צה"ל נפצעו ו־2 מחבלים נהרגו בתקריות ברצועת הביטחון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

שני חיילי צה"ל נפצעו באורח קל עד בינוני ושני מחבלים נהרגו בשתי תקריות שהיו ברצועת הבטחון ביום א' של ראש השנה.

ביום חמישי בבוקר הבחין סיור של צה"ל במספר אנשים שנעו צפונית־מזרחית לכפר בינת־ג'בל שעל גבול רצועת הביטחון. אנשי הכוח חשבו שמדובר באנשים העושים דרכם לעבודה והורו להם לעצור. בתגובה נורה צרור לעבר חיילינו. החיילים הסתערו על המחבלים וחיסלו שניים מהם. אחד מחיילי הכוח נפצע ברגלו והועבר לבית החולים רמב"ם. המחבלים היו חברי ארגון חיזבאללה שהיו כנראה בדרכם למקש צירי תנועה בהם נעים כוחות צה"ל וצד"ל.

באותו יום בשעות הערב נפתחה אש מנשק קל ונורו פצצות בזוקה לעבר סיור של צה"ל שנע מצפון לעיירה עיישיה שבגזרה המרכזית, כמה מאות מטר מגבול רצועת הבטחון. כתוצאה מן האש נפצע חייל צה"ל. חיילי צה"ל השיבו אש והחיילים נמלטו מצפון לרצועת הבטחון. בסריקות שנערכו למחרת בבוקר התגלו פצצות אר.פי.ג'י וכדורים שהותירו המחבלים במנוסתם.

מ.פ. חיפה: לא נדון כתגרנים בפיצויים לעובדי "רום כרמל"

מאת קובי מנדל, כתב "על המשמר בחיפה"

מועצת פועלי חיפה תדון הבוקר בצעדים שתנקוט נוכח סירובו של מנכ"ל "אורדן", מיכאל תמרי, להיענות לתביעתה לשלם לעובדי "רום כרמל" 1.7 מיליון דולר פיצויים.

מחזיק תיק "רום כרמל" במועצת פועלי חיפה, יצחק מסיקה, מסר אמש לכתבנו, כי הצעת מועצת הפועלים, העומדת על 1.7 מיליון דולר, הינה המינימלית ביותר שיכלה לנקוב בה מבלי לפגוע בציבור העובדים וכי מועצת הפועלים אינה מוכנה להיכנס למשא־ומתן של תגרנים עם הנהלת "אורדן".

לדבריו, מגלה כיום הנהלת "אורדן" נכונות לשלם לעובדי "רום כרמל" פיצויים שינועו בין 1.2 ל־1.3 מיליון דולר. לפיכך, טוען מסיקה, "אין זה מכובד מצד חברת 'כלל' להתמקח על ההפרש שאינו כה גבוה ואשר מיועד ל־120 פועלים שחלקם לא יוכלו להיקלט במקומות עבודה חדשים בשל גילם המתקדם".

יצחק מסיקה ישגר הבוקר מכתב ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, ובו יבקש את התערבותו.

מנכ"ל "אורדן", מיכאל תמרי, מסר אמש לכתבנו, כי הוא מצפה לפשרה בין הצדדים, אולם סירב לנקוב בסכום ש"אורדן" תהיה מוכנה לשלם לעובדי "רום כרמל". תמרי הוסיף, כי הוצאת חומרי הגלם מהמפעל נמשכת. בתשובה לשאלה אם יש סיכוי שהמפעל יפתח השיב: "בחיים לא".

תמרי גם מסר, כי לאחר מיוני המפעל יוצא שטחו למכירה, אך לפי שעה אין כל קונים למגרש.

● תערוכה של האמן מניבל תיפתח ב־1 באוקטובר בספרית שער ציון, בית אריאלה. אלמנת האמן, רחל מניבל, תרמה את אוסף עבודותיו לספרית שער ציון, בית אריאלה.

● שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו פנתה בדחיפות לשר המשטרה בבקשה לנקוט בכל האמצעים הדרושים למנוע מעשי תקיפה נגד רופאים ובעלי מקצועות רפואיים אחרים ולהביא לדין את התוקפים.

מזג אוויר

הטמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 16 עד 25; רמת הגולן 15 עד 27; נהריה 21 עד 28; צפת 14 עד 24; חיפה 21 עד 30; טבריה 21 עד 32; נצרת 18 עד 28; עפולה 18 עד 30; שומרון 18 עד 27; תל־אביב 20 עד 29; נמל תעופה בן גוריון 19 עד 29; יריחו 21 עד 34; עזה 20 עד 28; באר שבע 16 עד 30; אילת 22 עד 35.

(עתיים)

המחלקה להשכלה של
הקיבוץ הארצי
בגלל הלווייתו של
אבא קובנר ז"ל
נדחה הפורום
והוא יתכנס ב־5 באוקטובר,
יום שני במרכז מפ"ם

ציבור הפרטיזנים ולוחמי הגיטאות
מרכינים ראש לפני חברנו
אבא קובנר ז"ל
ביום שני, 28.9.87, בשעה 11 בבוקר
החברים מתייצבים ב"בית התפוצות" לחלוק כבוד אחרון
ארגון הפרטיזנים
ולוחמי הגיטאות בישראל

למשפחת קובנר ולקיבוץ עין החורש
משתתפים באבלכם על מות
אבא קובנר
הלוחם המשורר והחוגה
קיבוץ עין שמר

למשפחה, לקיבוץ עין־החורש
ולתנועה כולה
אתכם באבלכם על לכתו של
אבא קובנר
מנהיג ולוחם
קיבוץ גת

למשפחה ולקיבוץ עין־החורש
עם מות
אבא קובנר
מתאבלים חברי קיבוץ יקום

עם המשפחה וקיבוץ עין־החורש
משתתפים בצער על מותו של
אבא קובנר
איש הרוח והמעשה
קיבוץ רמת־השופט

היום, 27.9.87, בשעה 15.00
תיערך בבית־הקברות של שער־העמקים
אזכרה וגילוי מצבה לסבא
עוזי ריינשבקר
במלאת שלושים למותו
קיבוץ שער־העמקים

אנו אבלים על חברנו היקר
שלום ראובני (רובינשטיין)
מפיוטרקוב, פולין
נפטר ביום ו' ב' לראש השנה תשמ"ח 25.9.87
יובא למנוחות היום יום א' 27.9.87
בשעה 15.00 בעין־החורש
המשפחה ובית עין־החורש